

Paralypomenon II

e Igis̄ dñis̄ fī. ssai. h̄ vltio ponit sp̄ī dñis̄ felix cōsum
matio cū sūdit. **f** Et mortu⁹ ē in senectute bona. id ē
plen⁹ bonis sp̄alib⁹ et sp̄ualib⁹. **g** Scripta sunt in lib.
samuelis vldētis. Hic liber ē p̄m⁹ secūdus regum.

h Et in libro nathā pphete atq; volumine gad videntis
Istī uno librī nō ha
bent apud nos nec
apud hebreos. q̄ n̄
fuerūt p̄ esdrā repa
rti. **i** Sive in isrl̄
sive in cūctis regnis
terrāz. q̄ dñis̄ n̄ so
lū fecit facia notabi
lilia et memoria di
gna in regno israel. **j**
Et iā in alijs regnis
q̄ circuitū q̄ sibi sub
iecit vntate armorū
vt habeat s. xvij. xix
et xx.

k In ca. xix. vbi dñ
in postilla. Est at sī
biu vnguentum.

l Additio prima.

m Ierio q̄ h̄ po
nūt in hebreo
vbi nos habe
m̄ stibū: nō signifi
cat vnguentū: h̄ pul
uerē seu collyriū ni
grū q̄ ponit in ocul
lis ad decorē et p̄ser
uationē sanitati ocul
lop vñ de iezabel nō
h̄ in hebreo q̄ depi
xit oculos suos sti
bio. h̄ q̄ posuit stibū
um i oculis suis q̄
zonat h̄t cōrē. nā si
cut inueniūt mar
mores habētes colo
rem vnguis h̄uani q̄
dicunt onychini. ita
inueniūt alij habētes
colorē nigruz cū ni
tore q̄ dicunt stibins
rōe p̄dicta.

n In ca. xl. vbi dīcl
tur in postil. Et in li
nathā pphete et cō.

o Additio. ij.

p Igit̄ p̄m⁹ lt
per regū rati
onabiliter at
tribuit samueli. eo
q̄ ip̄e fūx p̄ncipal
aphera p̄temporane⁹
sauli. sili mō p̄nt at
tribui secūdus et ter
cū regū nathan p
phete seu gad. q̄ fue
rūt p̄temporanei p
phete regi dñis̄. et etiā salomoni.

Postilla fratri Nicolai de lyra sup
p̄lm̄ Paralypomenon finit.

Secundus Paralyp. incipit.

Capitulum primū.

Q Onfortatus ē ḡ salomō. Postq; in libro p̄
rimo actū ē de regno israel: puenēte s. ip̄i dñ
ex mera voluntate dñia. Hic p̄n̄ agit de eo
de reḡ puenēte ex successione patua. Hic em

Inter filios dñis̄ salomō a deo elect⁹ fuit. vt b̄t li. j. capi
vi. sic i reḡ p̄n̄ suo successit. Primo igis̄ de isto reḡ agit p
ut fuit integrū et vnitū. secūdo de ip̄o p̄n̄ fuit defalcatur
et p̄tin. ca. t. Circa primū agit p̄ de deuotōne salomonis
circa diuina. scđo de ei⁹ magnificētia circa h̄uana. cap. viii.

Ista tū diuissid nō ē p
cīsa. q̄ int illa q̄ ostē
dūt deuotionēz salo
monis in dñis int
ponūt aliq̄ q̄ ostē
ei⁹ magnificētia in
h̄uana et econuerso
h̄ dicra diuissio acci
pit fm̄ p̄tē maiores
Circa p̄mū vō ostē
dit p̄mo deuotio sa
lomōis in oblatōe
sacrificij. scđo in edi
ficiōe et p̄pli. cap. ii.
Prima adhuc i du
as. q̄ p̄ ostēdit salo
monis deuotō in sa
crificij. secūdo iter
ponit ei⁹ magnitu
do i dñiūtis: ibi. Cō
gregauitq; Prima
adhuc in duas quia
p̄ describit salomo
nis oblatō. secundo
dñia acceptatio. ibi
Ecce aut in ipsa nō
dñe. Gentētia vō ista
rū duay partū pat̄
ex dictis. ij. Reguz.
ij. ca. a p̄n. capi. vñq;
ad mediū. excepti q̄
sequunt b **P**re
cepit salomō vñsuer
so israeli. q̄a voluit
honorare dñū nō so
lū p seipm̄: h̄ et p̄ po
pulū sibi subiectu.
d **T**ribunis et cen
tūrionib⁹ et cō
addit ad exponēduz illud
q̄ dñmitit.

c **O**niverso israel
q̄ tota mltitudo po
puli nō fuit ibi. sed
isti q̄ erāt p̄ncipales
i pplo. et iō tot⁹ ppl̄s
in iōis vñmātē cōti
nebat. **e** **C**aribaz
at dei adduxerat dñ
de chariathiarim. ij.
Heg. vi. dñ q̄ addu
xit eā de domo am
radab q̄ erat in ga
baa. dīcēdū q̄ fm̄ vī
tate fuit adducta de
gabaa. h̄ q̄ cariathi
ariz ē qdā ciuitas p

pinq̄ ip̄e gabaa. et pp̄lus fuit ibi cōgregat⁹ p̄t deduciōz
arche. iō dñ h̄ de cariathiarim sp̄az adductā fuisse vt dc̄m
fuit ibidē. **f** Altare q̄z enēt. istud altare erat holocau
stop. et pp̄e h̄ salomō voluit ibi offerre. **g** Ascēditq; sa
lomō ad altare. nō p seipm̄. h̄ p sacerdotes. ad q̄z officiūz
spectabat offerre sup altare. iō secunda pte dñ. **h** Qui
tānnūmerabilē q̄ puluis terre. hypbole ē. ad designan
dū magnā ppl̄i multitudinē. **i** Ut egrediar et igrediar
coram pplo tuo. Iste egressus intelligit ad bella p̄ defen
cē iij

Liber

sione ppst. igitur ad iudicia. ad pscidēdū ppst. litigia.
Nenit ergo salomō ab excelsō gabaon i hierulm ut ibi coram tabernaculo vbi erat archa domini offert hostias. si cut et in gabaon obtrulerat. **E**ccegauitqz. oīdīt magnificētia salomōis in dīvītis. et p̄ s̄nia ex dīctis. iij. reg. x. ca. in fine. **C**ap. ii.

Decreuit āt b̄ p̄t̄ d̄scr̄bit̄ deuotō salomōis i edificatiōne tēpli. et p̄ d̄scr̄bit̄ b̄ edificatōnis p̄patio. sc̄do op̄is p̄secutio. iij. ca. tertio tēpli edificatiōne dedicatio ca. v. **P**reparatio āt edificatōis cōsistit in mā et ogariis d̄ q̄b̄ h̄ agit. et p̄ s̄nia ex dīcīl. iij. reg. v. ca. vbi eadē ponūtur l̄z ordo in aliqui b̄ varie. b̄ ēt addūt̄ aliq̄ q̄ discurret.

And p̄positōz pa nū semp̄iznāz. q̄ sp̄ erāt ibi panes p̄positōis. nō tñ sp̄ ydez panes. q̄ i sabbato amouebāt̄ primi et ponebāt̄ noui.

Et ad holocaustoma nata mane et vespe. b̄ erat inge sacri ficiū.

Sabbatis q̄z et neomenijs r̄c. q̄ sint ista festa dīctū fuit p̄ li. xxiiij. in si.

Et ei celum et celi celoz r̄c. b̄ dīxit salomō ad remo uēdū errore ne aliqui crederet deitatem loco detinuato circum scribi. **M**itte ḡ m̄h̄iv̄z eruditū. iij. reg. vii. dīf. **M**isit q̄z rex salomōz tulit hirā. de volūtate ei hiraz regis tiri luit. iste hirā fuit notabilis artifex et idō dī ab eo missus ad petītōnē tamē salomonis.

Et ordei choros totidē. iij. reg. v. non fit mētio de isto ordeo. q̄ ibi solūm fit mētio de cibo hoīm ordeū āt istō erat ad p̄abulū animaliūz.

Sapia et scia data sunt tibi. Biuitias āt substantiam et gloriam dabo tibi: ita vt nulli regib̄ nec aī te nec post te fuerit silis tui. **E**lenit ergo salomō ab excelsō gabaon i hierusalē coraz tabernaculo federis. et re gnauit sup israel. Congregauitqz sibi curr̄ et equites et facti sunt ei mille q̄drigēti curr̄. et xij. milia eq̄tūz et fecit eos eē i vrbib̄ q̄dri gaz et cū rege i hierusalem. **P**rebuitqz rex argentum et aux in hierusalē q̄si lapi des. et cedros q̄si sycomo ros q̄ nascūt i cāpestribus multitudine magna. Adducebāt̄ āt ei eq̄ de egypto et de choa a negociatorib̄ regis q̄ libāt̄ emebāt̄ p̄cio q̄drigā eq̄z sercētis argenteis et equū centū qnq̄gita. **S**ilt de vniuersis regnis cethoz et a regib̄ syrie em ptio celebra batur. Ca. iij.

Decreuit aut̄ salomon edificare domum nōi dñi: et palatiū sibi. Et n̄nerauit septuagita milia viroz portatiū humeris et octogita milia q̄ cederent lapides i mōtib̄: p̄positos qz eoz tria milia sexcētos. Misit qz ad hiraz regē tyri dicēs. **S**icut egisti cū dō p̄te meo et misisti ei ligna cedrina vt edificaret sibi domū i q̄ et h̄itauit: sic fac meū vt edifice domū nōi dñi dei mei vt cōsecre eaz ad adolēdū incensum coraz illo et sumiganda aromata et ad p̄positōz panū semp̄ternā: et ad holocaustoma nata mane et vespe sabbatis q̄z et neomenijs et solēnitatiib̄ dñi dei nři i sempiter nū q̄ mandata sunt israeli. **B**om̄ ei quā edificare cupio magna ē. **M**agn̄ ē ei dē noster sup oēs deos. Quis ergo poterit p̄uale re vt edificet ei dignā domū. Si em̄ celū et celi celoz cape eū neq̄unt: quātus

ego sum vt possim edifica re ei domū. **S**z ad hoc tñ vt adoleaf incensum corā illo. **M**itte ergo mibi vīz eruditū q̄ nouerit op̄ari in auro et argento ere et ferro purpura coccino et hyacin tho: it̄ q̄ sciat sculpē celatas cū his artificib̄ quos meū bēo i iudea et i hierusalē. q̄s p̄pauit dō p̄ mē. **S**z et ligna cedrina mitte mibi et artheutina et pinea de libano. **S**cio eīn q̄ fui tui nouerit cedere ligna d̄ libano. Et erūt fui mei cū suis tuis vt parētur mibi ligna plurima. **B**om̄ eīn quam cupio edificare magna ē nimis t̄ icita. **P**rete rea op̄arijs q̄ cesuri sunt ligna suis tuis dabo i cibaria. tritici choros. xx. milia et ordei choros totidem b̄ olei qz sata. xx. milia. **B**ixit āt hirā rex tyri p̄ lrās q̄s miserat salomōi. **Q**uia dīlexit dñs populū suū idcirco te regnare fecit sup eūz. **E**t addidit dicēs. **B**fidic̄ dñs dē israel q̄ fecit celū et terrā. q̄ dedit dō regi filiū sapiētēt̄ eruditū et sensu atz prudentē. vt edificaret domū dño et palaciū sibi. Misit ergo tibi virum prudentēt̄ sciētissimū h̄irā p̄m̄ meū filiū mulieris de filiab̄ dan cui paf fuit tyri q̄ nouerit op̄ari in au ro et argento: ere et ferro et marmore et lignis: in purpura qz et hyacintho et bys sinor et coccino. et q̄ sciat cēlate oēm sculpturā et ad inuenire prudēter qdcūqz in openecessariū ē: cū artificib̄ tuis et cū artificib̄ dñi mei dō patris tui. **T**ritici ergo et ordei et oleū et vinūz q̄ pollicitus es dñe mi mīte seruis tuis. **N**os āt cēdem̄ ligna d̄ libano quo necessaria h̄ueris. et applū cabimus ea ratib̄ p̄ mare in ioppe: tuū aut̄ erit trans ferre ea i hierusalē. **M**ue-

Oleū qz r̄e. lime dlate subditur i hebreo. Ervini bathos xx. milia. qd̄ omittitur i translatōne nra. qz p̄ ex B qd̄ infra dī. Tritici ḡ et oleū et vinūz r̄e.

Nisi ḡ r̄e. hiraz p̄m̄ meū. rex ens tyt vocabat eū p̄ez tñ xp̄e etatē. tñ xp̄e artis sue excellentiā vīz i līa. Hebrei th dlcūt h̄ hiraz patris mei qz oia noia ap̄d eos sint ideclibilia sicut cornuz gelu. i. artificē excellentem a tpe p̄tis mei. et sic fuit excellens apud eū. ita et meū.

Filiū mulieris de fi. dan. c̄ p̄fuit ti ri. iij. reg. vii. dī. Et tulit hiraz de tyro si līu mulieris vīdū. de tribu neptali p̄c tyrio. qd̄ exponunt hebrei sic q̄ fm̄ veritatē m̄b̄ h̄yra fuit iudea et d̄ tribu dan ri h̄ dī. p̄ āt ei p̄fuit iudea et de tribu neptali. iō. iij. reg. dīcīt Hiram de tribu neptali. q̄ genealogizatio fit ex patre magis q̄ ex p̄te matris dī tñ pater etus tyri. nō natōe h̄ habitarōne. q̄ hitanit ibi sicut. iij. reg. dī vi ca. Et hitauit archa dñi in domo obede dō gethei. q̄ sic cognominab̄. eo q̄ habitauerat in geth erat tñ de tribu leui. Cetera patenti ex dīcīs. iij. reg. v.

Tritici autē ordeum et oleum et vīnuz. s̄ non fecit mētionem de vīno sed quia hic reperiēt̄ rendum q̄ a principe fuit sub pacto sic ut et alia.

Capitulum.iiij.

Acepit salomon edificare domū dñi. Hic pñr de scribit iñ eius tēpli edificatio et pmo q̄ntū ad formā tēpli. secūdo q̄ntū ad vasa misterij. Iij.ca. Prima i tres. q̄ pmo describit forma tēpli. scđo ip̄o cherubin q̄ fuerū posita ibi. Fecit etiā in domo sanctis tēpli cherubi. tercio colūnay q̄ erant in porticu tēpli: ibi. Ante fores etiā templi. Sententia autē p̄ me q̄tis et secūde p̄tis ex dictis. Iij. Reg. vij. a pñ.ca. vñcō app fine exceptis que lequit. b In mon te morta. i. visionis. Ille ē loc⁹ in q̄ abram obtulit ysac. vt b̄ H̄.xxij. et vocatur ibidē locus vñsionis. q̄ abraā appellavit ip̄m: dñs vides vi ibidē dñ.

Cui demōstrat⁹ fuerat dauid quādo angel⁹ p̄cepit q̄ dauid ibi edificaret altarez victimas offerret. vt dictū ē S. li. i. in fine ca. xxij. et i pñ. xxij. d Mense se cūdo in secūda. scilz die mēsis: sic ē in hebreo. trāslatio vo nostra omūnit in secunda. e In mēsura p̄ma. i. fm̄ formaz et mēsurā sibi traditas a dō q̄ tradidit salomon exēplar omnium fiendoz tēplo. dictū ē S. li. xxvij.

Et deaurauit eaz intrinsec⁹. h̄ ē intelligendū q̄ntū ad iferio remanstone templi q̄ cōtinebat sanctuz et sc̄m̄sanctorum.

Sz et clavos fecit aureos ad p̄tūgēdū foris laminas aureas cū tabulā q̄ erant in parietib⁹ domus. h̄ Ipīt stabat erectis pedib⁹. i. obliquis ut dic̄ magi in historijs. ita q̄ hēbant vñ pedē magi eleuati alto. q̄si disponenterū ad ambulan dū. h̄ h̄ n̄ v̄ vey. q̄ i heb. h̄. Et stabat super pedes suos. ita q̄teroz pes vñi che rubin tāgebat pavimentū et silt pedes alteris: et sō cū dī h̄. Stabat erectis pedib⁹. intelligēdū ē. i. rectis. q̄ recite sup pedes suos stabat l Fecit q̄z velū. istud erat pendēs ad parietē diuidentē sanctū et sanctūsanctoroz. et tēpe passiōis xp̄i sc̄issā fuit. vt b̄

Marbei. xvij. k Ante fores. h̄ pñr agit de his q̄ erant in porticu. s. de duab⁹ colūnis norabilib⁹ de q̄b⁹ dictū fuit diffuse. iij. Reg. vij. et p̄z sntia ex dictis ibidē: excepto q̄ sequit. l Q̄t q̄si cathe. in oraculo et suppo. eas capitib⁹ colūnay. certū ē autē q̄ ille colūne erat in porticu templi. et sō dictū h̄ expositorēs nři cōiter q̄ l̄ oraculus p̄priissime dicat ip̄m p̄piciatoriū. eo q̄ inde dabat r̄nsa diuina q̄si de se de dei vt dictuz fuit diffuse Exo. xxv. t̄ vñteri⁹ trahit ad signādū totā domū lācris sanctorū in q̄ erat p̄piciatoriū. vñteri⁹ ad signādū p̄tē ante riore tēpli q̄ dicebat sanctum vel sancta. et vñteri⁹ ad signādū etiā porticu. eo q̄ cōtūgebat tēplo. et in h̄ sensu loquit hic sc̄ptura cū dñ. l Et q̄si cathenulas. id ē opus reticulatū ad modū cathenarum supple fecit.

m In oraculo. i. in porticu vbi erant colūne. n Et super posuit eas capitib⁹ colūnay. q̄ sup capita illaz colūnarū erat op⁹ reticulatuz vt h̄. iij. regū. vij. et ibi fuit diffuse expo sitū. h̄ q̄ non recolo me vidisse in ve. tes. et maxie vbi agit de tēpli edificatione et oraculu dicitur nisi ip̄m p̄piciatoriū et dom⁹ sanctis sanctoroz in q̄ erat p̄piciatoriū ideo p̄t istud alit expōni. Ad cōtētū sciendū. q̄ in p̄z rietib⁹ sanctis tēpli erat celate varie figure et erat ibi aliq. ad modū opis plectil⁹ seu cōcathenati vel reticulati. et p̄sile op⁹ factū fuit in capitib⁹ istaz colūnay: tñ de alia materia. q̄a iste colūne fuerūt de ere oēs autē figure q̄ apparebat in domo sāciū sanctoz erant au ree. fm̄ h̄ iḡ p̄t expōni hec litterā sic. Et quasi cathenulas in oraculo. i. op⁹ cōcathenatū eu reticulati.

latum simile illi quod erat in oraculo. sup. fec. i. et supposuit capitib⁹ columnarū.

o Ipsas quoq̄ columnas posuit in vestibulo templi. id est in porticu.

Fecit qz altare eneū. Hic dñe agit. **C**apitu. iij.

de valis misterij. tñ qz pñtanc et altaria e pñtis
istor descriptio. scđo ponit qdā epilogatio. ibi. Et
ppleuit. Circa pñm agit p de aliqz q erat in atrio sacer-
doti. scđo de illis q erat intra templū. ibi. Fecit at cande-
labra. et p agit de al-
tar holocanstorum
cum dicitur.

Fecit qz altare eneū. istud non fuit
cōcanū sicut altare
qd fecit moyses. qz
no erat portandū d
loco ad locuz h erat
interi de lapidibus
ipoliticis. fm q pñcipi
tur Exo. xx. et exteri
us erat eneū.

Dviginti cubitorū longitudis r̄. et
sic p̄z q erat multo
mai qz altare. qd fe-
cerat moyses. quod
erat in qnqz cubito-
rū i qd z h lōgitudi-
nē latitudinē. et sic
area superior erat. xxv
cubit. hēbat at tres
cubitos in altitudi-
ne. et xx. in latitudine
et x. in altitudine. et
sic area superior habe-
bat. cccc. cubitos. p̄z
et q optebat habe-
re ascēsum ad h alta-
re. al sacerdotes n̄
possent desup mini-
strare. ille tñ ascēsus
erat sine gradibus p
modum elevatiōnis
paulati ascēdētis
a lōginq. sicut plēi
dcm fuit i exo. c. xx.

Mare et. h pñr
agit de mari eneū. i
q lauabat sacerdo-
tes. scđo de luterib.
i q lauabatur hostie
offerēde ibi. Fecit qz
cōchas. **T**nia istaz
ptiū p̄z ex dicti. iij.
reg. vii. ca. vbi dispu-
se fuit dcm de dispo-
sitōne h maris lu-
trū. tñ de h aliq patua sunt h exponēda

Quasi dñ
ob versib r̄. i. ordinib.
Labiū maris circuibant.
hō ē itelligendū qz illi duo ordines celatura p̄tē
labiū qd erat in supiori pte maris. h erat v̄sus inferiorē p̄tē
sicut fuit oñsum. iij. reg. h dicū h circuire labiū. qz pcedē
bat i circuitu maris v̄sus p̄tē inferiorē. sicut labiū circui-
bat i pte supiori. **P**oro vastitas e. i. spissitudo ma-
ris. **G**hēbat mēsurā palmi r̄. iij. reg. dñ. Triū vntiap
et dñm qz eadē ē mēsura. sicut ibi pleni fuit dictum.

Fecit qz cōchas. x. i. luteres. et vocat h p̄che a p̄caute-
te qz luteres erat iteri p̄caui. **E**pposuit. v. r̄. s. respectu
maris eneū qd erat i medio. **K** Fecit at cadelabra. h pñr
agit de aliqz q erat itra tēplū. s. i. illa pte qzicebat scđm v̄
scā. scđo renertis ad aliq q erat extra tēplū. ibi. Fecit et.
Circa pñm dñ. **K** Fecit at cadelabra. au. x. fm spēm quā ius-

serat. i. fm similitudinē cadelabri qd fecit moyses. de cns
factura et forā dñm fuit diffuse Exo. xxv. **E**t posuit ea
in tem. r̄. s. respectu cadelabri qd fecerat moyses. qd erat
in medio. ista tñ duo cadelabra oia erat i pte australi tēpli
sicut cadelabry qd fecerat moyses. fm qd hī pñue. viij. c.

M Necnō et men-
tas. x. s. aureas.

N Et posuit r̄. qn-
z a sinistris. s. respe-
ctu mēse quam fece-
rat moyses. tñ oēs
iste mēse erat in pte
aqlonari i p̄tē tēpli.
sicut et mēsa quā fece-
moyses. vt hī pñue.
viij. hō at h̄ sit cā-
delabri mense fuit
dcā Exo. xxvi. et nu-
me. viij. **O** Fecit et
atriū. h brevis facit
mentiones de atrio
sacerdotiū qd erat i
circitu templi.

P Et basilicā gran-
dē. basilica p̄prie dñ
dom⁹ regia. a basile
os qd ē rex i grecō.
ē tñ nomen basilice
tracū ad qdlibet e-
dificiū notabile. isto
at atriu erat clausū
sumptuosē et curio-
se. s. trib⁹ ordinibus
lapidū et uno ordie
cedri. vt hī. iij. regū.
vij. in fi. t̄ iō vocatur
h basilica. **Q** Et
ostia i basilica qd i-
grediebāt sacerdo-
tes atriu. **R** Hor-
ro ma. po. r̄. h pñt
h qz s. h detmante-
rat de sūm h maris
et ex h qd dñ h p̄z q
declibat ad dextrā
ptē atrij accipiendo
dexterā. p̄t sacerdo-
tes egrediebāt de tē-
plo. qz egrediebāt p̄-
cedebāt v̄sus orien-
tē. eo qz ingressus tē-
pli erat i pte orientis
li ipsius templi.

S Fecit at h̄ le-
betes. i. caldaria.

T Et creagras. id ē
istia ad extrahēdū carnes de caldarū et discū a creos qd
ē caro et agros qd ē trac⁹. **V** Et phialas. in heb. hī. Et
batinos. ista istra erat p altari holocaustor. **X** Et cō-
pleuit. h pñr respectu p̄dictor p̄tē qdā epilogatio ut aliq
addātur q fuerit omissa. et p̄z sūm v̄sq ibi. **Y** Hales et
fecit. sup qd p̄ebāt cōche seu luteres. et de forā factu-
ra istaz basiū dcm fuit diffuse. iij. reg. viij. fit tñ h mentio d
istis basib. qz de ipis nō fecerat mentoz s. loqndo de cō-
chis seu luterib. **Z** **H**nia vasa fecit salomonī hyurā. sic
scribit i hebreo h nec m̄p. qz noia hebreia freqnt sic variā
tur. sic et latina. vt freqnt dcm ē. **A** **P**ater ei. dñ aut p̄
salomonis rōe etatis vel excellētie artis. sicut supra dcm
est de rege tyri. iij. ca. **B** **I**nter sochott saredatha. iste lo-
cō vocatur sartā. iij. reg. viij. v̄sus fine. qz sicut dcm ē. noia
hebreia freqnt variantur in pñcipio. vel in fine.

Paralypomenon II

Altare aureū. qd erat in tēplo in pte anteriori qd olcebat sacerda in qd cremabat thymiamā et pōit h qd supra de hoc nō fuerat facta mētio. **D**icit mensas et sup eas panes ppositionis h ponit h qd supra nō fecerat mentionē de panib⁹ positib⁹ sup. x. mētas aureas a salomōe factas.

Et lñ dīcāt h quot panes erāt in qlibet mēsa. pbabile tñ est qd ibi erāt duodeciz sñc in mēsa moyst qd erat in medio. et sic i istis mēsis erāt. cx xxij. panes i vniuer so qd cedebat in vñs sacerdotiū.

Eādelabra qd cū lucernis suis h simili addid ad denotādū qd tot erant lucerne in qlibet candelabro facto a salomo ne. qd erat in candelabro moyst. scz vii. vt ut hī Ero. xxv. et sic in oib⁹ istis cadelabris erant. lxvii. lucceme. **F**Et forci pes aureos. ad resci dendū ptes lignor⁹ pbusas. **G**Thymiamateria. vasa erant in qb⁹ ponebat carbones ad cremā dū thymiamā in altari aureo. **H**Et hostia celauit tēpli. ista fuerūt ostiola p que erat ingressus a pte tēpli qd dī sacerda ad illā qd dī sacerdotiōp. de qb⁹ s. nō fecerat mētione.

Intulit ḡ salomō. h pñr describit tēpli edificati dedicatio. Circa quā p̄ describit arche et vasorum introductio. scđo salomōis oro ca. vij. tercio diuine acceptationis manifestatio ca. vij. Circa primū p̄ describit arche et vasorum sacrorum depozitio. secundo sacerdotū et leuitarū sublatio. ibi. Egressus at sacerdotib⁹. tercio diuina acceptatio. ibi. **I**gitur cunctis. **S**onia p̄ me p̄t p̄t ex dictis. viij. Reg. viij. c. i p̄n. exceptis qd sequuntur. **B**in die solēni mēsis septimi. tor⁹ ille mēsis apō hebreos fere erat solēnis tñ dies solēnis qd hic ponit. fuit dies decia mēsis i qd agebat festū expiationis. tñ festū huius dedicationis cepit ante p̄ duos dies. qd durauit septē dieb⁹ ut habet. liij. Reg. viij. in fine. et in hoc li. infra. ca. viij. et hū

sus seprēne dies expiationis fuit tercla. qd. xv. dī h⁹ mēsis incipiebat festū tabernaculoꝝ fīm p̄ceptū legis. qd iūmilit durabat. viij. dieb⁹ et intulerūt sacerdotes archam fedēris dñi in sum locū. leuite em̄ apportauerūt eaz vñs ad templū. ut hic p̄mittit h̄ intra sanctūsancorōꝝ introduci nō poterat nec eit am intra templū nisi per sacerdotes.

C Egressis autē. h pñr describit sacerdotū et leuitarū sublatio. cum dicitur. Egressis autē sacerdotibus de sanctua rō hoc referit ad illud qd infra dicitur. Et cum eis sacerdos tes. cxx. canētes i tu bis. qd expediti dī ar che introductione i tra sanctūscorōꝝ et eō dispositiōe. exierūt et ceperūt inbilare tu bis cū leuitis cantab⁹ in organis inuiscis. **E** Nec adhuc tē. diuinus erat hoc exponit cōster. qd licet diuinus fuisse aū p̄ ipm dō qd tū ad distinctōes sacerdotuz et leuitaruz ut hī s. li. j. ca. xxiiij. et. xxv. tam ista diuinsio executive fuit facta p̄ collationē arche in tēplo. Alli exposuit hebrei dī. qd licet diuisiones sacerdotū et catorū et vices si bi succeedēdo essent facte. tam ista successio nō habuit locuz in festo dedicatiōis templi. in quo om̄s sacerdotes et oēs leuite tunc simul fureūt occupati in officijs suis et h̄ exposi tio cōsonat littere p̄cedenti cum dicitur.

D N̄s ei sacerdotēs tē. sanctificari st̄ ad tēpli dedicatiōez similit et sequēti cuz dicitur. **T**ā leuite qd cantores tē. **I**gitur cunctis parit et tubis et voce et cymbalz orga nis et diuersi generi musico rū p̄cinnētib⁹ et vocē i subli me tollētib⁹ lōge sonit⁹ audiēbat: ita ut cū dñm laudare cepissent et dice. **L**ōfitemi dño qm̄ bon⁹ qm̄ in eternū miscdia ei⁹: impleretur dom⁹ dei nube: ne possēt sacerdotes stare et mini strare p̄ caligine. Cōp leuerat ei gloria domini do mum dei. **C**apitulū. vij. **T**unc salomō ait. Bo min⁹ pollicit⁹ ē vthabitaret i caligine ego at edificaui domū noi ei⁹:

et patet sententia ex dictis. liij. Regnum. viij. capitulo.

Capitulum. vij. **O**nc salomon ait. h pñr pōit salomōis oratio p̄

mititur tñ qdā cōntinatio ad dicta īmediate. cū dicitur.
Tūc salomon ait. cū vīdit nubē tēplū iplenē. et p̄z sīnia ex
 dīctis iij. Reg. viii. b Et cōuertit. b p̄t̄ describitur ip̄
 us salomonis oīo cui orōnis primo ponitur narratio. se
 cundo cōclusio. ibi. Tu es em̄ de me. in si. ca. P̄ta dīci
 tur in septē p̄t̄ fīm
 septē p̄t̄ones per
 ordinē positas i oīo
 ne salomonis. P̄i
 ma respic̄t r̄gnī sui
 stabilitatē. sc̄da ho
 minū adiuicē fide
 litatē. ibi. Si pecca
 uerit q̄spīā. t̄cia bel
 li aduersitatē. ibi. si
 sugat. q̄rt̄a t̄pis sic
 citatē. ibi. Si clau
 so celo. q̄nt̄a dīsc̄n
 vīctualū. ibi. Fa
 mes si aborta fuerit
 sexta deuotōz genti
 līu ibi. Externū q̄z
 septima euēnū belli
 variū. ibi. Si egrē
 sus. et differt ista p̄
 t̄tio a t̄cia. q̄ illa re
 spicit tñ belli aduer
 sitatē. ista at p̄spita
 tē et aduersitatē.
 Circa primā q̄t̄uor
 ponūtur p̄ ordīnez.
 primū ē salomonis
 gratiarūactio respe
 cti p̄teriti bñficij. se
 cundo interpoit
 ip̄ denot̄ modus
 orandi. ibi. Q̄t̄et ḡ
 tercio formatur ei
 p̄petitio respectu bñ
 ficij futuri. ibi. Nūc
 igitur. Gr̄az ei actō
 de p̄teriti bñficij st̄
 denotus mod̄ orā
 di faciūt orōnem ex
 audibile de futuris
 q̄rto remouetur oc
 casio errādi. ibi. Er
 go ne credibile est.
 S̄nia at istaz p̄t̄z
 p̄z ex dīctis. iij. regū
 viij. c. b. c. excepti q̄
 sequūt. c Et bñ
 dīxit. t̄c. nō bñdictio
 ne sacerdotali. h̄ in
 p̄cādo eis bona vt i
 duceret pp̄lm ad re
 gratiandū deo secū
 In secunda p̄t̄ dicitur. d Et posuerat eam in medio
 basilice. id est atrij sacerdotum. quod vocatur basilica s̄.
 iij. capitulu. In quarta parte dicitur. e Exaudi p̄. t̄c.
 q̄ i p̄ncipio iduxerat pp̄l̄ ad agēdū gr̄as deo secūt̄ dēz ē
 f Si peccauerit quispiam. Hic p̄t̄ ponūtur alie sex pe
 titioes per ordinem. et p̄z sīnia ex dīctis. iij. reg. viij. ca. c. d
 e. f. vbi iste p̄t̄ones ponūtur eodē ordīne. et quasi eisdez
 verbis. exceptis que sequuntur in prima parte.
 g Beḡ maledictio costrinxerint. quod fit in iuramento
 exēcratōis q̄ aliq̄s obligat se puniēdū eē a deo manifeste
 si peccauerit in tercia parte.
 h Et aurugo. iij. reg. viij. dicitur. Et rubigo et idem ipo
 rāt. q̄ aurugo ē aura corūpēs segetes rubiginans.

tēdit man⁹ suas. Siqdē fecerat salomō bassi
 t̄eneā et posuerat eā i medio basilice h̄fitē qnqz
 cubitos lōgitudis. et v. latitudis. et tres cubi
 tos altitudis: stetitqz sup eā et deinceps flexis
 genib⁹ cōtra vniuersam multitudinē isrl̄ et pal
 mis i celū leuat̄: ait. Bñne de isrl̄: nō ē silis
 tui de i celo et in terra: q̄ custodis pactū et mise
 ricordiā cū suis tuis. q̄ abulāt corā te in toto
 corde suo: q̄ p̄stitisti suo tuo dō p̄t̄ meo q̄cū
 q̄ locut⁹ fueras ei: et q̄ ore pmiseras: ope cō
 plesti sīc et p̄n̄s t̄ps pbat. Nūc ergo dīs deus
 israel ip̄le suo tuo p̄t̄ meo dō q̄cūqz locutus
 es dīces. Nō deficiet ex te vir corā me q̄ sede
 at sup thronū isrl̄. ita tñ si custodierit filii tui vī
 as meas et ambulauerit i lege mea: sīc tu am
 bulasti corā me. Et nūc dīs de israel firmet
 sīmo tu⁹ quē locut⁹ es suo tuo dauid. Ergo ne
 credibile est vt hitet de cū hōib⁹ sup terram
 Si celū et celi celoz nō te capiūt. quāt̄omagis
 dom⁹ ista quā edificaui. Sz ad hoc tñ facta ē
 et respicias orōem sui tui et obsecratōz ei⁹ dīs
 de me⁹. et audias p̄ces q̄s fundit famul⁹ tu⁹
 corā te. vt apias oculos tuos sup domū istam
 diebus ac noctib⁹ sup locū in quo pollicit⁹ es
 vt inuocetur nomē tuū. et exaudires orōnem
 et quā seruus tu⁹. orat in eo: exaudi p̄ces famuli
 tui et pp̄li tui israel. Quicūqz orauerit in loco
 isto. exaudi de habitaculo tuo. i. de celis et p̄
 piciare. Si peccauerit quispiam in primū suum
 et iuraret cōtra eū parat⁹ venerit. seqz maledi
 cto costrinxerit corā altari in domo ista. tu audi
 es de celo. et facies iudicū seruoz tuoz. ita vt
 reddas iniquo viā suā i caput pp̄riū et vlcisca
 ris iustū: retribuēs ei h̄m iusticiam suā. Si su
 perat⁹ fuerit pp̄ls tu⁹ isrl̄ ab inimicis. pecca
 būt eū tibi. et cōuersi egerit p̄n̄iam. et obsecra
 uerint nomen tuum: et fuerint dep̄cati te i loco
 isto. tu exaudies de celo et p̄piciare p̄ctō pp̄li
 tui isrl̄. et reduc eos i terrā quā dedisti eis et pa
 trib⁹ eoz. si clauso celo pluuiā nō fluxerit pp̄
 p̄ctā pp̄li tui et dep̄cati te fuerint in loco isto: et
 confessi nōi tuo. et cōuersi a p̄ctis suis cū eos af
 fluxeris. exaudi de celo dīs. et dimittit p̄ctā ser
 uis suis et pp̄li tui isrl̄. et doce eos viā bonā p̄
 quā iugrediāt. et da pluuiā terre quā dedisti
 pp̄lo tuo ad possidendū. Fames si orta fuerit
 i terra et pestiletia erugo et aurugo et locusta et
 bruce et hostes vastat̄ regionib⁹ portas obse
 derit ciuitat̄: oisqz plagaz ifirmitas presserit:
 si q̄s d̄ pp̄lo tuo isrl̄ fuerit d̄pcat⁹: cognoscens
 plagā et ifirmitatē suā: et exp̄aderit man⁹ suas
 in domo hac: tu exaudies d̄ celo d̄ sublimi. sc̄z
 hitaculo tuo: et p̄piciare: et redde vnicuiqz h̄ vī
 as suas quas nosti eū h̄fe in corde suo. Tu em̄
 sol⁹ nosti corda filioz hom̄i ut timeant te et am
 bulent in vijs tuis cūctis diebus quibus vi
 uunt super faciem terre quam dedisti patrib⁹

Paralypomenon II

a **T**u es ei. b ponit p̄dicte ōfōis cōdūlo. vīc̄ q̄ exaudiāt a deo. iō subd̄t. b **A**periāt q̄so oculi tui rē. loq̄t de deo mō h̄yano. q̄ h̄o erigit oculos & aures ad dēp̄cationē quā vult exaudire. c **C**ōsurgē dñe de⁹ in requiē tuā. q̄ in tēplo erat sp̄alis del̄ hitatio & petebat salomon q̄ hoc eēt ad semp.

d **E**t archa fortitudinis tue. vt nō mo neat de loco ad locū ampli⁹. sic p̄territis t̄pib⁹. q̄ p̄ defūtuit portata annis. xl. & postea de sylor alīs locis pluribus ut dictū fuit. l. Reg. vii. & dī b archa fortitudinis dinie. q̄ for titudo dei apparuit p̄ ipam in iordanis siccatiōe iof. iii. & in hiericho destruciōe iof. vi. & in philisti noꝝ pcūsiōe. j. Reg. vi. e **G**acer. tui. do. de⁹ induātur salutē. i. circūdetur oibus bonis pueni entib⁹ cis ex oblatiōib⁹ & sacrificiis. vñ alit. Induan̄t salutē. i. idūmet̄ sacr̄ in suis officiis exercēdis f **E**t sancti tui letē mir. i. cātores psallētes coras deo. In b pent salomō q̄ cul tus diuin⁹ p̄seuerat maneat in tēplo ab ab ip̄o edificato.

g **N**e auertas faciem xp̄i tui. i. a deprecātōe mea. q̄ sū xp̄s tuis. i. de voluntate tua in regē inunc⁹. h **M**ēmēto misericordiay dō. q. d. q̄ nō sim dignus exaudiri ex meritis meis: exaudiās **A**men q̄ merita dauid pris mei. **T**ota vo p̄s ista alit expōnit ab aliqb⁹ hebreis dicētib⁹ q̄ b non ponit p̄dicte ōfōis p̄clusio. h magis cu iusdā dictū declaratio dictū ei fuit s. c. v. q̄ sacerdotes itulerāt archaz federis dñi in locū suū. sed ibi nō fuit expōsus i introducēdi modis q̄ b exp̄mis dicūt enīz q̄ cū sacerdotes vel lēt i introducē archaz i templū. porte tēplū clauserāt se h̄ eos q̄d vidēs salomon orauit p̄ aptiōe dicēs. **N**ūc liḡt cōsurgē dñe in requiē tū am tu & archa. vt ip̄a ponat in loco quietis a me p̄parato tō etiā dicebat quies dñi. q̄ ibi rep̄sentabat sedes dei vt frequēter dictū est. sīl sacerdotes ad idē imperrandū cā-

tauerāt psalmū. cxxx. & cūveniāt aduersū illuz. **P**ropt̄ dauid fūnū tuū. i. pg ei⁹ merita. **N**e auertas faciē xp̄i. i. salomonis denegādo ingressū arche ad locū quez p̄pauit. tūc porte aperuerāt se. sic dictū fuit. viij. Reg. viij. in fi. d̄liq̄ vo hebrei exponūt alit. **P**ropt̄ dauid fūnū tuū. i. p̄t peccata ei⁹ in facto vīe & poplī nūe ratione. & p̄ b q̄ por te aperuerāt se itellexit salomō q̄ p̄tā patris erāt dimissat ei⁹ oratio exaudita. h̄ p̄ia expositio melior videtur.

Capitulū. vij.

a **O**nq̄ p̄ples c̄ ser. b p̄t̄ circa cōpletōez dedicationis ponit signum diuinē acceptationis. et primo ponit dicta acceptatio. secūdo salomonis monitio. ibi appārūt aut̄. **D**rama in duas. quia p̄mo signu⁹ acceptationis daſ. secundo dedicatio p̄summat̄. ibi. rex aut̄. **S**ignū autē diuinē acceptationis ponit cum dicitur.

b **I**gnis descendit de celo: & deuorauit holocausta et victima & maiestas dñi ip̄leuit domū nec poterāt sacerdotes ingredi tēplū dñi: eo q̄ iples set maiestas dñi tēplū. s̄z & oēs filii isrl̄ videbāt descēdētē ignē & gloriā dñi sup̄ domūt̄ corrūt̄es. p̄ni i terra s̄r̄ pauimētū stratū lapide: adorauerāt & laudaueāt dñm qm̄ bon⁹ qm̄ i seculuz miscdia ei⁹. **R**ex at̄ & ois p̄pls imolabāt victimas corā dñio. **M**actauit i ḡt̄ rex salomō hostias: boū virginis duo milia: arietū cētū. vi ḡt̄ milia. **E**t dedicauit domū dei rex & vniuersus p̄pls. **S**acerdotes at̄ stabāt i officiis suis: & leuite in organis carminū dñi q̄ fecit dō rex ad laudāduz dñm: qm̄ bon⁹ qm̄ iefnū miscdia e⁹ hymnos dauid canentes p̄ manus suas. **H**orro sacerdotes canebāt tubā aī eos cū ctusq̄ israel stabant. **S**anctificauit q̄z salomō medi-

c **E**t maiestas domi impleuit domum. id ē nubes q̄ erat signu⁹ diuinē p̄sentie sicut expositū fuit. viij. reg. viij. cap. b. d **E**t corrūt̄es. p̄ni iu terra adorauerāt laudauerāt dñz. adoratione latrile e **R**ex aut̄. b p̄t̄ dedicatio p̄summat̄ p̄ oblatōē victimā a rege. medianib⁹ tñ sacerdotibus ad q̄ruz offm̄ spectat̄alia offerre.

f **E**t dedicauit domū dei rex. nō p̄ se

sed per summum sacerdotem et. alios sacerdotes sibi asistentes et ministrantes.

g **S**anctificauit quoq̄ salomō medius atrij. similē p̄ pontificem. Causa autem quare potuit sic sanctificari dicta fuit. viij. regum. viij. capitulo. g.

Liber

h Obtulerat ei. nō ē p̄ b̄ intelligendū q̄ oblatio p̄cesserit sacrificatōz. h̄ ecōverso. **i** Fecit ergo salomō solēnitātē r̄c̄. ista fuit solēnitās tabernaculoz. q̄ incepit imēdiate post festū dedicatōis. vñ sequitur. **k** Fecitq; die octauo collectā. q̄ siebat i crastino vltimū dīc̄ festivitatis tabernaculoz. vñ sequitur.

l **E**o q̄ dedicasset altare septē diebus q̄ dedicatio incepit octaua die mensis septimi. t finita fuit xiiij. die eiusdē mēsis inclusiue.

m Et solēnitatem celebrasset. sc̄z tabernaculoz dieb̄. viij. incipiendo a. xv. die mensis septimi inclusiue. t l̄minādo. xxij. die ēdē mēf inclusiuer. xxij. die sc̄a fuit collecta p̄ necessariis tēpli. iō subditur.

n **I**ḡ i die. xxij. mens septi dimisit populos ad tabernacula sua. q̄ oia erāt p̄pleta.

o **A**pparuit ait. h̄ p̄n̄ ponit salomonis monito de p̄manēdo in obediētia dei. t p̄t̄ s̄nia ex dicti. iij. re. ix. a. z b. excepti q̄ sequuntur p̄. **V**culi q̄ mei r̄c̄. i. h̄r̄ ero exaudire orōnē. q̄ **V**i sic nomē meū ibi i sem p̄ternū. i. i ips futurū absq; determinatiōne supposita cōdītōne q̄ salomon et p̄plūs debeat i obe diētia dei p̄manere.

Eap. viij.

Axpletis aut. **e** Sup̄ d̄scr̄ptiā ē renētia solomonis circa divina. h̄ p̄n̄ describit ei magnificētia circa hūana. iterponit tū aliq ad divinā r̄uerētā p̄tinētia. q̄ ista dīvissio n̄ ē p̄c̄sa sic dēm fuit a p̄ncipio h̄ sc̄di libri. **i**ḡ p̄ describit magnificētia salomonis p̄dītio. sc̄do ex h̄ seq̄ns same dīfusio. c. ix. Magnificētia at ista p̄ describit i edificijs. sc̄do i p̄plis subiectz. ibi

Dēm p̄plm. ec̄io i sacrificijs. ibi. tūc obtulit. q̄to i exq̄siz dīvītjs. ibi. Tūc abiit salomō. s̄nia at p̄rie p̄tis p̄ ex dicti. iij. reg. ix. i. d. t s̄lt. iij. vsq; ibi. **b** **D**ēs at p̄cipes exercitū regis salomōis fuerūt ducēti qnq̄gita. iij. reg. ix. d̄f qnq̄gēti qnq̄gita. h̄ r̄atio p̄ ex textu. q̄ h̄ loq̄ de p̄cipib̄ exercitus. ibi. autem non solum de p̄ncipib̄n exercitus sed etiam de his qui preerant omnibus salomonis operibus. vt patet per literam intuenti.

c **F**iliam h̄o pharaonis trāstu. r̄c̄. hoc expositum est. iij. R̄egum. ix. g.

d **T**unc obtulit. Dic consequenter describitur magnificētia salomonis in sacrificijs cum dicitur. Tunc obtulit salomon holocausta domino super altare. sc̄licet holocaustorum q̄d erat in atrio sacerdotuz.

meum: deprecat̄ me fuerit t exq̄sierit faciem meā: t egerit p̄niaz a v̄ljs suis pessimis. t ego exaudiām de celo. t p̄picī ero p̄ctis eoꝝ. t sa p̄ habo terrā eoꝝ. **O**culi q̄z mei erunt aperti. et aures mee erecte ad orōnēm eius qui in loco isto orauerit. **E**legi em̄ t sanctificaui locū istū q̄ vt sit nomen meum ibi in sempiternum t p̄ma neant oculi mei t cor meum ibi cūctis diebus. **T**u q̄z si ambulaueris corā me sicut ambulauit dauid pater tuus: t feceris iuxta oia q̄ precepi tibi: t iusticias meas iudiciaq; seruaeris: suscitabo thronū regni tui sicut pollicitus sum dauid p̄t̄ tuo dicens. Non auferetur de stirpe tua vir qui nō sit p̄nceps in israel. Si ac auersi fueritis: t dereliqueritis iusticias meas t p̄cepta mea q̄ p̄posui vobis: t abeuntes fuieritis dijs alienis t adorauerit eos euellā vos de terra mea quā dedi vobis t domū hāc quā edificai nōi meo p̄ijciā a facie mea t tradā eam in pab olā t in exēplū cūctis pplis t dom̄ ista erit in puerbiū vniuersis trāseuntib; t dicēt stupentes. Quare fecit d̄ns sic terre huic t domui huic. R̄idebuntq;. Quia dereliqrūt d̄sim deū p̄m suō. q̄ eduxit eos d̄ terra egypti t apphēderūt deos alienos t adorauerūt eos t coluerunt: idcirco venerūt sup eos vniuersa hec mala.

Capitu. viij.

Axpletis aut. xx. annis postq; edificauit salomon domum d̄ni t domū suā: ciuitates quas dederat hirā salomonis edificauit t habitare ibi fecit filios isrl. Abiit q̄z in emath suba: t obtinuit cam: t edificauit palmiraz in deserto t alias ciuitates mūtissimas edificauit in emath. Extruxitq; bethoron superiorem t bethoron inferiorē: ciuitates muratas habentes portas t vectes t seras. Ba laath etiā t oēs v̄bes firmissimas que fuerūt salomonis cunctasq; v̄bes quadrigaz t v̄bes equitū. Qia quecūq; voluit fecit rex salomon atz disposuit. edificauit in ir̄lem: t in liba no: t in vniuersa terra p̄t̄atis sue. Dēm p̄plm qui derelictus fuerat de ethēis t amoreis et pherezeis t eueis t iebuzeis q̄ nō erant d̄ stirpe isrl: de filijs eoz t de posteris quos nō interfecerant filiij israel: subiugauit salomon i tributarios vsq; in diem hanc. Porro de filijs israel non posuit vt seruiret opibus regis. Ip̄si enim erant viri bellatores t duces primi: et princepes quadrigarum t equitum ei². Q̄es autem principes exercitus regis salomonis fuerunt ducenti quinquaginta qui erudiebāt p̄plm. Filiaz h̄o pharaonis transtulit de ciuitate dauid in domū quam edificauerat ei. Bixit enim rex. Non habitabit vxor mea in domo dauid regis isrl eo q̄ sc̄ificata sit. q̄r ingressa est in eam archa d̄ni. Tunc obtulit salomon holocausta d̄no super altare d̄ni q̄d extruxerat ante porticum vt per singulos dies offerretur

Paralypponem

II

a In sabbatis. q̄libet hebdomada.
f Et in kalēdis. in p̄ncipijs mensū.
g Et in festi dieb̄ ter p̄ annū i. in solennitate azimorū et solēnitate hebdomadaz t̄ in solēnitate tabernaculoz. cetera patet in līfa.

b Tunc abiit salomo. b̄ describit magnificētia salomōis in diuitijs exq̄sitis. q̄ p̄ nānigium faciebat exq̄ri diuitias l̄cōmetas i locis r̄mōtis t̄ inaccessibilib̄ p̄ terrā de q̄ nānigio dictū fuit. iij. Regū. ix. in fine.

Capitulum. ix.

R Egina q̄z saba. b̄ p̄t̄r cir̄a magnificētia salomōis describit fame diffusio. et p̄mo specialis q̄t̄z ad reginā saba. secundo generalis q̄t̄z ad reges terre ibi magnificat̄. Prima in duas. q̄ p̄ describit dicta fame diffusio. scđo sbe salomōis q̄ dā nūeratio. ibi. erat aut̄ p̄dūs auri. Circa p̄mū sc̄tēdū q̄ regina saba audita fama salomōis. venit ad eū de p̄tib̄ remōtis. Primo q̄ oñdit ad qd̄ venit. s. ad p̄ponendū dubias q̄stiones. t̄ qd̄ innēit. s. p̄spicuas solūrōes scđo oñdit qd̄ salomonī dedit. t̄ qd̄ ab eo recepit. ibi. Dedit autem regi ec. b̄ Erat aut̄ pond. Hic ponit quedam substātie salomonis nūeratio. Circa qd̄ primo describit m̄ltitudo p̄uentū. secundo magnitudo esfектum. ibi. Fecit igit̄ rex salomon.

c Magnificat̄ est. Hic p̄t̄r describitur diffusio fame salomonis omnib̄ terre regib̄s. Hententia vo istarum partium patet ex dictis. iij. Regū. ix.

In eo iuxta p̄ceptum moysi & in sabbatis t̄ in kalendis & t̄ in festis dieb̄ ter p̄ annū i. in solennitate azimorū et solēnitate hebdomadaz t̄ in solēnitate tabernaculoz. Et cōstituit iuxta dispo sitōem dō patr̄l sui officia sacerdotū in ministerijs suis & leuitas in ordine suo: vt laudaret & ministrarent corā sacerdotib̄ iuxta ritū vniuersiūs diei & ianito res in diuisionib̄ suis per portā & portā. Sic em̄ p̄ce perat dauid bō dei. Nec p̄tergressi sunt de mādātis regis tam sacerdotes q̄ leuite ex oībus q̄ p̄cepit. Et i custodijs thezauroz oēs impensas p̄paratas habuit salomō: ex eo die quo fūdauit domū dñi vsc̄ in diem quo p̄fecit eam. Tunc abiit salomō in asiō gaber & in hailach: ad orā maris rubri: que ē in terra cdom. Misit ergo ei hirā p̄ manū suoz suoz naues & nautas & gnaros maris: & abierunt cū suis salomōis in ophir. Tulerūtq̄ inde quadrigēta quinquaginta talēta auri: & attulerunt ad regem salomonem.

Capitulu. ix.

R Egina q̄z saba cuz au disset famā salomonis venit vt tentaret eum in enigmatib̄ in hierusalē cū magnis opib̄ & camelis q̄ portabāt aromata & auri plurimū gēmasq̄ p̄ciosas. Cunq̄ venisset ad salomonēz: locuta est ei quecunq̄ erāt in corde suo. Et exposuit ei salomō omnia q̄ pro posuerat: nec q̄cōs fuit qd̄ nō p̄spicuū ei fecerit. Que postq̄ vidit sapiaz. s. salomonis & domū quā edificauarat: necnon et cibaria mense eius & habitacula b̄ uoz & officia ministroz ei & vestimenta eorū pincer nas quoq̄ & vestes eorū & victimas quas immolabat in domo domini: non

erat p̄ stupore vltra in ea spūs. Vixitq̄ ad regem. Clerus est sermo quē audierā in fra mea de virtutibus & sapiētia tua. Nō credebā narrantib̄ donec ip̄a venissem et vidissent oculi mei: & pbassē vir medietatē sapientie tue mihi fuisse narratam. Elicisti famā virtutib̄ tuis. Beati viri tui & beati fui tui hi q̄ assistūt corā te omni tpe: & audiūt sapientiā tuā. Sit dominus de tuus benedict̄: q̄ voluit te ordinare sup̄ thronū suū regē dñi dei tui. Quia dicit̄ deus israel: & vult seruare eū in eternū: idcirco posuit te sup̄ eū regē vt facias iudicia atq̄ iusticiā. Dedit aut̄ regi centū viginti talenta auri: & aromata multa numis & gēmas p̄ciosissimas. Nō fuerūt aromata talia vt hec que dedit regina saba regi salomōi. H̄z t̄ fui hyrā cū seruis salomonis attulerunt aurū de ophir & ligna thina & gēmas p̄ciosissimas. Be quib̄ fecit rex de lignis. s. thinis gradus in domo domini: & in domo regia: citharas q̄z & psalteria cantorib̄. Nūq̄ visa sunt in terra iuda ligna talia. Rex aut̄ salomon dedit regine saba cūcta q̄ voluit & que postulauit: et multo plura q̄z attulerat ad eū. Que reuersa abiit in terrā suam cum seruis suis. Erat autē pondus auri quod afferebat salomon p̄ singulos annos sexcenta seragintas sex talēta auri excepta ea summa quā legati diuersarū gentiū & negotiatores afferre consueuerāt: omnesq̄ reges arabie et satrape terraz qui cōportabāt aurū & argentū salomoni. Fecit igit̄ rex salomon ducentas hastas aureas de summa sexcentoz aureoz: q̄ in singulis hastis expendebātur. Recēta q̄z scuta aurea trecentoz aureoz quibus tegebātur singula scuta. Posuitq̄ ea rex in armamenta rō quod erat consitū nemore. Fecit quoq̄ rex soliū eburneū grāde: & vestiuit illud auro mūdiſſimo. Ex quoq̄ gradus q̄bus ascendebātur ad soliū scabellū aureū et brachiola duo altrinsecus: et duos leones stantes iuxta brachiola: sed et alios duodecim leunculos stantes super sex gradus ex extraq̄ parte: Nō fuit tale solium in vniuersis regnis: Omnia quoq̄ vasa coniuuij regis erant aurea et vasa dominus saltus libani ex auro purissimo. Argentum eī in diebus illis p̄ nihil reputabatur. Si quidem naues regis ibāt in tharsis cū seruis hyrā semel in annis tribus: et deferebant cōinde aurum et argentum et ebur et symias et pauos. Magnificatus est igit̄ salomon super omnes reges terre pre diuitijs et gloria. Omnesq̄ reges terrarū desiderabāt videre facie salomonis vt audirent sapientiā quam dederat deus in corde eius. Et deferebāt ei mune ra: vasa argentea et aurea: et vestes et arma et aromata equos & mulos per singulos annos. Habuit q̄z salomō. xl. milia eq̄z i stabul & curru eq̄tūq̄ duodecim milia. Cōstituitq̄ eos

Liber

Dixeliq; at opum
h; pōlē cōclusio regni
salomonis.

Escripta sunt in
libris nathan. pphē
et. Isti libri nō hñt
apud nos. nec apud
hebreos. f. **S**ug
oēm israel. h; dī q; si
li; ci; roboaz regna
uit m̄ sup tres trib;
vtridebit i seqtib;
In ca. ix. vbi dī i
postil. Scripta sūti
libris nathā pphē.
daddio.

Neb nathā
pphe pbabi
lis posset di
ci secundū regū terci
us rōe tracta. s. j. pa
ralyp. xit. c. Ca. x.

Rofect; ē at
a Postq; actū
ē d regno dō
vnto et integro. hic
pūr agit de eodē di
uisio et desalcato. et l̄z
fuerit. xix. reges. q;
tū aliqui panca aut
nulla fecerunt. tōo
t̄ps eoz cū altis de
scribit. Et fz h resi
dūm h; libri in. xv
pres diuiditur: q; p
mo agitur de tpe ro
boam fili salomōis
ca. x. scđo agitur de
tpe abie. ca. xiiij. ter
cio d tpe asa ca. xiiiij
q̄to d tpe iasaphat
ca. xvij. q̄to de tpe
torā. ca. xxij. sexto de
tpe ochozie ca. xxij.
septio de tpe ioas. c.
xxij. octauo de tpe
amasie. c. xxv. nono
de tpe ozie. ca. xxvj.
decimo de tpe iona
thā ca. xxvij. vndecl
mo de tpe achaz ca.
xxvij. duodecio de
tpe ezechie. c. xix. de
cimotercio de tpe
re manasse. c. xxxiiij.
decio q̄to de tpe io
sie ca. xxxij. qndec
imo de tpe filiorū
eius ca. xxxvi. Cir
ca primū describit
prī regni dō diui
sio. scđo diuisiois
p̄firmatio cap. xj.
P̄ia in duas. q; p
mo describitur diui
siois occasio. secū
do ipa diuisio ibi.
Populus autem.
Sententia at istaz
partiu patet ex dici
llj. regū. xij. vscq; ad

in vrbib; q̄drigaz: et vbi
erat rex i hierusalē. Et ex
ercuit et p̄tātē sup cūctos
reges a flumie eufrate vs
qz ad terrā philistinoz: et
vsqz ad terminos egypti:
tantamqz copiā pbuit ar
gēti i hierusalē q̄si lapiduz
et cedroz tantā multitudi
nē velut sycomoz q̄ gignū
tur in cāpestrib;. Adduce
bantur at ei eq̄ de egypto
cūctisqz regionib; reliq; at
opa salomonis priorū et
e nouissimoz scripta sunt in
xibis nathā pphete et in li
bris ahie sylonitis i visio
ne qz addo videntis p̄tra
hieroboā filiū nabath. Re
gnauit at salomō i h̄rlem
et sup oēm isrl. xl. anis. Por
miuitqz cū prib; suis: et se
pelierūt eū i citatedō: reg
uitqz roboā fili; e; p eo.

Capitulum. .x.

Rofect; ē at roboā i si
chē. Illuc em cūct; is
rael cōuenerat ut cōsti
tuerēt eū regē. Qd cū au
dissz hieroboā fili nabath
qui erat in egypto. fuge
rat q̄ppe illuc aī salomo
nē. statī reuersus ē. Eloca
uerūtqz eū et vēt cū vniuer
so israel et locuti sūt ad ro
boā dicētes. Pater tu; du
rissimo iugo nos pressit. tu
leuiora ipera patre tuo q̄
nobis iposuit grauē fuitu
tē: et paululū de onere sub
leua vt fuiamus tibi. Qui
ait: post tres dies reuerti
mini ad me. Cūqz abijsset
ppls inijs p̄siliū cū senib;
q̄ steterāt corā patre eius
salomone dū adhuc viue
ret dices. Quid datl cōsi
lij vt r̄ndeā pplo. Qui di
xerūt ei. Si placueris po
pulo huic et lenierl eos ver
bis clemētib;. seruēt tibi
oi tpe. At ille reliq; cōsiliū
senū. et cū vnuenib; tracta
re cepit q̄ cū eo nutriti fue
rant et erāt i comitatu illi;
Dixitqz ad eos. Quid vo

bis v̄r: vel r̄ndere qd de
beo populo huic qui dixit
mibi: subleua iugū qd ipo
suit nobis pater tu;. At il
li r̄nderūt ut vnuenes et nu
triti cū eo i delicijs atz di
xerūt. Sic loq̄ris pplo qui
dixit tibi. p̄ tu; aggraua
uit iugū n̄rm tu subleua: et
sic r̄ndebris ei: Minim; di
git; me; grossior ē lūbis pa
tris mei. Pater me; iposu
it vobis graue iugū. et ego
mai; pōd; apponā. Pater me;
cecidit vos flagellis
ego xo cedā vos scorpi
nib;. Venit ergo hierobo
am et vnuersus populū ad
roboaz die tercio sic prece
perat eis. R̄nditqz rex du
ra: derelicto cōsilio senioz
locutusqz ē iuxta vnuenum
volūtate. Pater me; gra
ueyobis iposuit iugū. qd
ego graui; faciā. P̄ me;
cecidit vos flagellis. ego
xo cedā vos scorponib;
Et nō acq̄euuit populi p̄ci
b;. Erat ei voluntatis dei
ut cōpleref sermo ei; quez
locut; fuerat p̄manū abie
sylonitis ad hieroboā fili
um nabath. populū at vni
uersus rege duriora dicen
te: sic locut; ē ad eū. Non
ē nobis ps in dō: neqz he
reditas i filio isai. Reuer
tere i tabernacula tua isra
el. Tu at pasce domū tuaz
dō. Et abijs israel i taber
nacula sua. sup filios autē
israel q̄ hitabāt i ciuitati
bus iuda regnauit roboaz
Misitqz rex roboaz adu
raz q̄ perat tributis. et lapi
dauerūt eū filiis israel et mor
tuus est. porro rex roboā
currū festinavit ascendere
et fugit i hierusalē. Reces
sitqz israel a domo dauid
vsqz ad diē hanc. Ca. xj.

Enīt aut̄ roboam in
hierusalē. et vnuerat
vnuersam domū iu
da et beniamī cētū octogī
ta milia electoz atz bellati
uzt dūnicaret p̄tra israel

mediū ca. Factū est
autem cuz audisset
ois israel r̄c. Hoc
torum non est de te
stu. quia non est in
hebreo nec in libris
correctis. sed de ter
cio Regum. xij. ac
ceptum est et inser
tum in hoc loco ex
imp̄tia scriptorum
seu correctorum. et
ex ignorantia hebra
ice veritatis. sicut et
in alijs plurib; locz
simile factum est.

Capit. xi.

Enīt autem
v roboam. h
p̄t̄ describit
p̄dicate diuisiois cō
firmatio p̄ verbū
pphe ex pte dñi lo
quentis et patet sen
tentia ex dictis. sij.
Regū. xij. e. secun
do describitur regni
desalcati p̄secutio.
ibj. Habitauit autē
roboam. Et diuidit
in duas partes. quia
p̄mo; describitur p̄
secutio huius regni
p̄ficiendo. scđo def
ciendo ca. xij. P̄ia
in duas. q; p̄mo de
scribitur p̄fectus re
gni roboaz p̄ p̄p̄nū
stadium. scđo p̄ alio
rum auxilium. ibj.
Gacerdotes autem
tercio preponendo
valentiorem filium
ibi. Duxit aut̄ ro
boam r̄c. Circa pit
mū ostendit p̄
fectus regni roboaz
proprio studio eo q̄
multas ciuitates mu
ravit: et plura fort
alia construxit in
regno suo munien
do ea victualibus et
bellatoribus ad ro
borationem regni
sui. et patet litters.

Paralippo. II

b Sacerdotes autem per describit profectus regni roboam pro aliis auxiliis. quod hieroboam factus rex Iisrael. timuit ne populus rediret ad regnum. dicitur si iret in Ierusalem ad sacrificandum domino ut habet iiii. Regum. xiiij. et fecit duos vitulos aureos ut ibidem habet et quod sacerdotes et levites quod habebant in regno suo abominabantur cultum vitulorum abiecit eos. et sic venerunt ad regnum roboam: et per dominum ipsum roboraverunt et habent quod dicitur. **c** Nemerunt ad eum de cunctis sedibus suis. i.e. ciuitatibus in quibus erant eis assigatae per inhabitatoe. ut habet iiii. **d** Relinquentes suburbana. quod sic erat eis concessae ciuitates ad habitandum sic et suburbana ad aialia nutriendum. Si militer et hoies deuoti de aliis tribubus quod volebant colebantur. ascendebant in Ierusalem ad imolandum domino. sicut legitur de Thobia. Thob. i. et sic robora verunt regnum iuda. quod pati erant ipsum adiuvare. et habent quod dicitur. **e** et de cunctis tribubus israel et ceterum. **f** Duxit autem roboam. hic per describit profectus regni roboam per hunc ordinavit sibi succedere valentior filium. s. abias qui quis habet plures uxores et de his multos filios seniores ipso et per lefaex dicitur. xij.

g Unus roboam cuius fuissest. hic per describitur processus regni roboam in deficiendo. et primo describit regis et populi transgressionis. secundum contritio. ibi. **h** Semelias autem. Circa primi dicitur. Cuius roboratum fuissest regnum roboam modo secundum ca. procedet. **i** Pereligit legem domini. ad idolatriam declinando secundum modum menses sue quod fuit namama amanitatem. vi dicitur. eo. ca. **j** Et omnis israel cum eo. i. maior

et auerteret ad se regnum suum. Factusque est homo domini ad semeliam hoies dei dicentes. Loquere ad roboam filium salomonis regem iuda: et ad universum israel qui est in iuda et beniam. **k** Hec dicit dominus. Non ascendetis neque pugnabitis quod fratres vestros: reuertat unusquisque in dominum suum: quod mea habet gestus est voluntate. Qui cum audissent hominem domini reuersi sunt nec prexerunt quod hieroboam. **l** Habitauit autem roboam in Ierusalem et edificauit ciuitates muratas in iuda: extruxitquebethlem et ethan et thecue: bethsur que et soccho et odolam necnon et geth et maresa et ziph: sed et aduram et lachis et asecha: saraa que et a bialon et hebro que erat in iuda et beniam ciuitates munitionissimas. Cumque clausisset eas mures: posuit in eis principes ciborumque horrea: et olei et vini. **m** Quod in singulis urbibus fecit armamentaria scutoque et bastarum firmavitque eas summa diligentia: et impetravit super iudah et beniam. **n** Sacerdotes autem et levites qui erant in universo Iisrael venerunt ad eum de cunctis sedibus suis: et relinquentes suburbana et possessiones suas: et transiit ad iudah et Ierusalem eo quod abiecerat eos hieroboam et posteri eius ne sacerdotio domini fungerentur: quod constituit sibi sacerdotes excelsorum et demoniorum vitulorumque quos fecerat. **o** Quod et de cunctis tribubus israel quocunque dedecrat cor suum ut quererent dominum deum Iisrael: venerunt in Ierusalem ad imolandum victimas suas coram domino deo patrum suorum: et roborauerunt regnum iuda: et firmauerunt roboam filium salomonis per tres annos. **p** Ambulauit enim in viis domini et salomonis annis tamen tribus. **q** Duxit autem roboam uxores: malath filiam hierimuth filius domini: abigail que filia beliab filii isai: quod pepit ei filios: ie-

bus et somoriam et zoom. Post haec quod accepit magachus filia absalon: quod peperit ei abia et abi: et ziza et salimith. **r** Amavit autem roboam magachus filia absalon super oves uxores suas et concubinas. **s** Nam uxores decem et octo duxerat: concubinas autem lx. et genuit. xxvij. filios. et lx. filias. **t** Constituit vero in capite abia filium magacham dum super oves fratribus suos ipsum emi reges facere cogitabat quod sapienter fuit et potenter super oves filios eius et in cunctis finibus iuda et beniam: et in universis ciuitatibus munitis. perbuitque eis escas plurimas: et multas petivit uxores.

u **C**apitulum. xij.

v **C**umque roboratum fuisset regnum roboam et fortatum dereliquit legem domini et ois Iisrael cum eo. **w** Non autem quanto regni roboam ascenderat sesac rex egypti in Ierusalem: quod peccauerat domino: cum milie ducetis curribus et sexaginta milibus equitum. **x** Nec erat numerus vulgi quod venerat cum eo ex egypto: libyes. s. et trogodyte et ethiopes: cepitque ciuitates munitissimas in iuda: et venit usque in Ierusalem. **y** Semelias autem propheta ingressus est ad roboam et principes iuda quod congregati fuerant in Ierusalem fugientes se sac dixitque ad eos. **z** Hec dicit dominus. **a** Glos reliqui stis me et ego reliqui vos in manu sesac. Consternatusque principes israel et rex dixerunt. **b** Justus est dominus. **c** Cunus vidisset dominus quod humiliati essent factus est sermo domini ad semeliam dicens. **d** Quia humiliati sunt in non dispicere eos daboqueis paupillum auxiliij. et non stillabit furor meus super hanc Jerusalem per manum sesac. **e** Tunc tamen seruient ei ut sciatur distantiam seruitutis regni terrarum.

f **ps** Propterea erat prius ad idolatriam. aliquem tamen in Ierusalem eum sectari paterbit. s. e. c. **g** Perponit transgressionis punitio cum dicitur. **h** Ascendit sesac rex egypti in Ierusalem de ordinatione domini ad puniendo per patrem regis et populi quod malum pene est a deo inceptu iuste insertur propter quod videtur amos. **i** Non est malum in civitate quod dominus non fecerit. **j** Semelias autem hic ponit regis et populi contritio vexatione eis date intellectum. propter quod receperunt prophetice verbum. vii. **k** Semelias autem propheta ingressus est ad roboam et principes iuda quod non poterent resistere ipsi sesac in capite tantum ad ciuitatem regis fortissimam et munitissimam. **l** **D**uos dereliquerunt me. ad idolatriam declinando. **m** Et ego reliqui vos auxiliis meum subtrahendo. **n** **J**ustus est dominus. confitentes peccatum suum humiliiter et veraciter exaudiendo. **o** Cunus vidisset dominum quod humiliati essent factus est delicti sui confessione et penitentia: ex hoc subdit pene dominatio cum dicitur. **p** **Q**uia humiliati sunt non disperdat eos. totaliter deledo. **q** **N**obis eis paupillum auxiliij. quod non permittam sesac ciuitatem et populum destruere tamquam permittam eos ipsi sesac habere sub tributo cuiusdam etiam subdit. **r** Ut sciatur et ceterum quod experientiam. **s** **D**istantiam seruitutis mee et ceterum. quis seruit deo suavis est et consolabilis. servit autem humiliani dura et quod importabilis est. vii. legitur de multis quod magis elegerunt mori quam subiungi futuri. sicut reseruit iosephus. li. de iudeo bello. quod eleazar iudeus cum multis aliis in quoddam castro a romanis obsessus quod videntes quod erat capi-

C f

Liber

endī interficerūt se mutuo. ne subiscerent romanorū servi
tuti. b **H**ecce. itaqz sesac rex egypti. ab iherusalem. nō ab obſidio
ne iherusalem. qz ingressus fuit iherusalem vix ex sequentibus cum dñi.
A Sublatiſ theſauriſ do. dñi rē. dicit em̄ iοſeph⁹ qz robo
am timore ductus fecit ſibi portas apertiā ſub certi paci⁹
qz tū ſeſach nō tenuit
b magi templū r do
mū regiā ſpoliatuit.
d **P**ro qbus fecit
rex eneos. ex qz pati
deiectione regni ab au
rea magnificencia in
eneā. e **S**iquidem
in iuda inuenia ſunt
oga bona. qz alio ad
yдолatriā nō declina
uerat qz in iudea de
peccit etiā alijs non
mī a toto hā tanto.
f **C**ōforat⁹ eſt g rex
roboā. erat em̄ parvus
cordis. vt hī c. ſeqn.
tō accepit pforati
onem in modico. xl
delicet qz remāſſer
ſibi ciuitas r vita et
nomē regiū. g
Nomē āt matris ei⁹
ua. amanitis. erat. n.
gētilis r yдолatra. et
ſic docuit filiū ſuum
vñ ſubditur. Fecitqz
malū rē. h **I**n li
bris ſemei rē. Iſti li
bi nō habent. qz nō
ſuerunt repati ab eſ
dra. i **P**ugnau
runtqz aduer. ſe ro. r
biero. cūctis die. licet
em̄ primuz bellū ge
nerale iter eos fuerit
phibitū a deo vi
dū est in pñ. xij. ca. tñ
bella pīcularia fue
rūt i extremitatibus
vitriñ regni. ſiē ſo
let fieri in extremita
ribus regnoꝝ abin
uicem discordantū.

A **C**api. xij.
Ano. xvij. b
a pñ agit de tē
pore abia. r p
mo deſcribit eius ge
nealogia. ſcđo. pug
na. ib. i. Cunqz inſiſet
abia certamē. tercio
victoria. ibi. Neſpici
ensqz iudas. qzto cul
pa occulta. ibi. Quē
pūſſit dñs. Circa pñmū dñ. b **H**omēqz mīris ei⁹ miſcha
ia. s. xij. ca. vocat maacha. r dicendum qz ē idē nomē vari
atum tñ. qz frequēter fit in noib⁹ hebreis r latinis vt fre
quēter dictū eſt. c **F**ilia vriel. s. xij. dñ. Filia abifalō. ſi
cūt eſt in hebreo. r nō abifalō. vt hñt alio libri r male. r ex
b ulteri⁹ erat allqz credētes qz fuerit abifalon fili⁹ dauid. dñ
em̄ b filia vriel de gabaa. abifalon āt fili⁹ dauid fuit dñ iheru
ſalem illō vo. qz in diu cūt eſt de discordia nois pñis iſt⁹ qui
vocat b vriel r s. abifalō dicunt alio qz vriel fuit pater ei⁹
vt dñ hic abifalon vo quus ei⁹. r ſic vocat ei⁹ filia da fili⁹
filioꝝ dicunt fili⁹ genti⁹. rī rūch. xij. Nat⁹ ē fili⁹ noemī. i.

b **R**ecessit itaqz ſeſac rex egypti
cpti ab iherusalem iherobalath theſauriſ dom⁹ dñi r dom⁹ regi
oiaqz ſecū tulit: r clypeos
aureos qz ſecerat ſalomō
p quibus fecit rex eneos r
tradidit illos pincipib⁹ ſcu
tariorū qz custodiebat r eſti
bulū palaciſ. Cūqz itroiret
rex domū dei veniebat ſcu
tarij r tollebat eos: itaqz
referebat eos ad armamē
tarū ſuū. Eleruntqz qz hu
miliati ſunt auerſa ē ab eis
ira dñi nec deleteri ſe penit⁹
e **S**iqzdeſ z i iuda inuēta ſunt
f oga bona. Cōfortat⁹ eſt g
rex roboā iherusalem: atqz reg
uit. Quadragita āt r vni⁹
āni erat cū regre cepiſſet et
decē r octo ānis reguit in
iherusalem vībe quaz elegit dñs
vt pfirmaret nomē ſuū ibi
e de cūcti tribub⁹ iſrael. No
mē āt mīris eius naama a
manites. ſecitqz malū r fi
ppauit cor ſuū vt quereret do
minū. Opa vo roboā pri
ma r nouiſſima ſcripta ſunt
b in libris ſemeie. pphe r ad
do vidētis: r diligēter ex
poſita. Pugnauerūtqz ad
uersuz ſe roboā r hierobo
am cūctis dieb⁹. Et dor
minuit roboā cū prib⁹ ſuis:
sepultusqz ē in ciuitate dñ
r reguit abia fili⁹ ei⁹ p eo.
a **A** **I**nno. xvij. Ca. xij
a regi hieroboā reg
nauit abia ſup iuda
trisb⁹ ānis reguit iheruſa
lēm. **N**omēqz mīris ei⁹ miſcha
ia. s. xij. ca. vocat maacha. r dicendum qz ē idē nomē vari
atum tñ. qz frequēter fit in noib⁹ hebreis r latinis vt fre
quēter dictū eſt. **F**ilia vriel. s. xij. dñ. Filia abifalō. ſi
cūt eſt in hebreo. r nō abifalō. vt hñt alio libri r male. r ex
b ulteri⁹ erat allqz credētes qz fuerit abifalon fili⁹ dauid. dñ
em̄ b filia vriel de gabaa. abifalon āt fili⁹ dauid fuit dñ iheru
ſalem illō vo. qz in diu cūt eſt de discordia nois pñis iſt⁹ qui
vocat b vriel r s. abifalō dicunt alio qz vriel fuit pater ei⁹
vt dñ hic abifalon vo quus ei⁹. r ſic vocat ei⁹ filia da fili⁹
filioꝝ dicunt fili⁹ genti⁹. rī rūch. xij. Nat⁹ ē fili⁹ noemī. i.

nepos. Illter fit dñc qz pī maacha ſuit binominis ſicut et
multi alio. r h exprimit vñ nomē. aliud. s. xij. ca. r. liij. He
gum. xv. d **C**unqz inſiſet abia certamē. h deſcribit ipi⁹
abie cū hieroboā pugna vbi pīo deſcribit bellatorū hinc r
inde nūer⁹. r pī līa. ſcđo pugne loc⁹ cū dī. Aug montem
ſemeron. tercio pugna
ſio abie ad inducen
du aduersarios vt ſi
ne bello recederet ut
patebit. f. Hbi pīo
allegat ordinationes
dñi dantis regnū da
uid r fili⁹ ei⁹ imppe
tū: lō ſedet. **E** In pactū ſalis. in ol
em ſacrificio dñi po
nebat ſal. r lō apd in
deos pactū firmū ee
ſtabile dicebatur pī
crum ſalis. ſcđo alle
gat ipi⁹ hieroboam
vſtrationē intuſa
regni. dī. Et ſurrexit
hieroboam rē. **f** Cōgregatiqz ſunt ad
ad eū viri vaniſſimi
nihil hñt de pōde
re veritatis. g **E**t
ſtūj hēſal. i. abieſ in
go diuine legis r rē
rōntis. h **E**t pīa
luerūt hē ſaloā. cui⁹
cauſa ſubdat. Porro
roboam erat rudis.
i. ſtolidus. vñ in he
breo h dñ. Puer. nō
etate. qz in principio
regni ſui iā erat. xl. r
vni⁹ āni. vt hī. iiij. He
gum. xij. c. h dī pī
er ſenu. i. **E**t cor
de pauido. i. hebreo
h. Et corde tenero.
i. impotēt ad alio
ſuſtinentū. **k** Nunc g ſos dicitis
qz r eſiſtere poteritis
regno dñi. quia ipſe
erat rex pīcipalis. r
fili⁹ dauid ei⁹ vicari⁹
et b pīz qz iſte hiero
boam volebat etiam
occupare regnuſ ſu
da. Tercio allegat a
bia ipi⁹ hieroboam
r ei⁹ pīlī yдолatriā:
cū dī. **l** Habetis
qz grande pīlī mul
titudinē. in qua cōſi
ditis. h pīnihil. qz
ſoni ſubdiu yдолatrie peccato. licet em̄ in vitulis aureis p
mo adorauerint deū ſim ſim opinionei alioꝝ que pībī
lis eſt. vt dñcū eſt. iiij. Reg. xij. tamē extunc ſuit ibi quidaſ
yдолatrie modus. qz adorebant eum in ymaginē phibita
vt hī. Exo. xx. Hē pcedēte ipe adorauerūt ibi demōes dñ
teſteſ ſponsa. vnde ſupra. xij. dicit de hieroboam. qui con
ſtituit ſibi ſacerdotes excelſorū r demonioꝝ. vnde ſubdat.
Nīqz vitulos aureos rē. m **E**t eleciſtis ſacerdotes do
mini. vt habetur ſupra. xij. h **Q**uicunqz venerit rē.
h eſt qznoꝝ voluerit pīcū dare erit ſacerdos. r poterit offerre
Quarto allegat abia i pīlī ſuo ipi⁹ dei debita fidē ſe

ſonit ſubdiu yдолatrie peccato. licet em̄ in vitulis aureis p
mo adorauerint deū ſim ſim opinionei alioꝝ que pībī
lis eſt. vt dñcū eſt. iiij. Reg. xij. tamē extunc ſuit ibi quidaſ
yдолatrie modus. qz adorebant eum in ymaginē phibita
vt hī. Exo. xx. Hē pcedēte ipe adorauerūt ibi demōes dñ
teſteſ ſponsa. vnde ſupra. xij. dicit de hieroboam. qui con
ſtituit ſibi ſacerdotes excelſorū r demonioꝝ. vnde ſubdat.
Nīqz vitulos aureos rē. m **E**t eleciſtis ſacerdotes do
mini. vt habetur ſupra. xij. h **Q**uicunqz venerit rē.
h eſt qznoꝝ voluerit pīcū dare erit ſacerdos. r poterit offerre
Quarto allegat abia i pīlī ſuo ipi⁹ dei debita fidē ſe

Paralippo. II

oram dicens. o **N**r āt dñs de⁹ ē. q̄ est ver⁹ deus solus p. Hacerdotesq; mīstrā dño de filiis aarō q̄s elegit dñs in sacerdotes. sibi. vt h̄r Exo. xxvij. q. Et leuite sunt in ordine suo. l. catorz ianitorz. et alioz officioz. put ordiauit dō. vt h̄r. S. l. xv. r. Holocausta q̄z offerūt dño t̄c. l.

inge sacrificiū qđ of-
ferebat oī die mane
et vespe. s. Et thy-
miana iuxta legl p-
ce. fsec. l. et q̄mo re-
bus aromaticis. vt h̄r
Exo. xxx. g. **E**t ap-
ponunt panes. scz
xii. q̄libet sabbato re-
nouādo. v. Estq; apō nos cādelabru-
aurenz. l. em̄ eēnt in
tēplo. x. candelabra
aurea vt dc̄m ē. S. iiiij
ca. tñ sesach rex egypti
spoliauerat tem-
plū vt dc̄m ē. S. xij. c.
et fore abstulerat. x.
que fecerat salomō
dimittens illud so-
lum qđ fecerat moy-
ses. vel ponit hic sin-
gulare p plurali.

Cadelabry. l. cāde-
labra. sic Exod. viij.
Venit musca grissi-
ma. l. multitudō. t̄c.
vñ s̄bdit. y. Et lu-
cerne ei⁹. l. lucerne.
q̄ in q̄libet candelabro.
erāt. vij. lucerne
vt dc̄m ē. S. ca. iiiij.

Accēda sp ad
vespaz. plures em̄ lu-
cerne ardebāt de no-
cte q̄ de dñe. et iō ali-
que extinguebāt
mane et reaccēdebāt
vespe. e. Ergo in
exer. n̄o dux de⁹ est
q̄s assistit suis ver-
cultorib⁹. b. **F**iliij
isrl̄ nolite pugnare
dñm. q̄a pugnādo
nos q̄sum⁹ ei⁹ serui
pugnabitis ī sp̄m. et
sic p̄z qđ dc̄m ē i pri-
cipio hui⁹ p̄suasiōis
vici q̄ abia itēdebat
monē filios isrl̄ ad h̄
et recederent absq; mutuo p̄ficiu. h̄ sua
p̄suasio nō habuit ef-
fecū: vñ s̄bdit. c.

Hec illo loqntē hie-
roboā t̄c. stas em̄ ex
opposito singebat se
velle p̄ngre a pte an-
teriori tm̄. h̄ malicio
se q̄rebāt eu cū h̄ innuadere a pte posteriori. d. **R**espici-
ensq; iudas. h̄ p̄n̄ p̄it sp̄i abie victoria. q̄ cū videret se et
exercitu suū p̄dcō mō iclusuz. e. Clamauit ad dñm. cōfi-
dens de ei⁹ auxilio. iō s̄bdit. f. Perterritū de⁹ hie. t̄c
modus āt pterredi nō exp̄mis i rex. nec i glo. quā viderim
h̄ potuit esse p̄ aliquid exteri⁹. l. p̄ fragore tonitru. et lapides
grādinis vel hm̄i. sic dñ de ph̄ilisteis. j. Heg. viij. vel imit-

tendo terrorē iteri⁹ tm̄ p̄ quē deficet cor. t̄q̄ h̄s mebra ex-
teriora ad se defendendū. q̄a mor⁹ vitalis spirituū pcedit a
corde ad mebra exteriora: sequit. g. Et cepti ciui. et⁹ t̄s
i. villas sibi adiūcas. h. Quē pcussit dñs. h̄ vltio desci-
bit i p̄i abie culpa occīta p̄pt quā a dño iterfect⁹ ē. et ista ve-
dūt aliquid fuit q̄s ca-
piēdo citates bethel,
ydola ibi inuenia re-
seruavit i detrimentum sui et coluit. nec
mix: q̄ de iho dñ. liij.
Heg. xv. **A**mblaus
q̄ in omnibus p̄cīs
p̄cis sui. l. roboā. qui
tm̄ fuit ydolatra vt di-
ctū ē c. p̄ce. Aliq̄ vo-
exponit de hierobo-
am. h̄ nō ē vīsile. q̄a
nō agit h̄ de ei⁹ sine.
h̄ de fine abie.

Ca. xij.

Domiuit autē
abia. h̄ p̄n̄ agi-
tur de tpe sp̄i

asa cui⁹ p̄ describitur
queratio bona. scđo
p̄solatio. p̄phica. c. xv
tercio p̄uaricatō ma-
la. c. xvj. Circa p̄mū
describit p̄mo ip̄ius
asa vita vīosa. scđo
eiūs vīctoria miracu-
losa. ibi. Egressus ē
āt. Circa primū dñ.
b. In cui⁹ dieb⁹ q̄e
uit terra. x. ānis q̄ in
principio regni vixit
sc̄re: idō dñs dedit ei
pacē. x. ānis ut poss⁹
regnu suum munire
qđ et fecit: vt p̄z ex se-
quentib⁹ c. **E**t sub-
uerit altaris peregrini
cultus. l. ydoloz q̄
dicunt dñi alieni.
d. **E**t excelsa. triaz
vī seqnti ca. vbi dñ.
Excelsa āt derelicta
sunt. l. iij. Heg. vi. dñ
de iho Excelsa āt nō
abstulit dñm q̄ aliquid
erāt excelsa vbi cole-
banz ydola et illa ab-
stulit vt h̄ dñ. illa āt
erāt excelsa in quib⁹
offerebant deo sacri-
ficia qđ fuit licitū q̄
diu archa nō habuit
stabilē māsionē. put
dc̄m fuit Deut. xij. c
j. Heg. viij. h̄ p̄ edifi-
cationē templi non
fuit licitū. n̄i ex di-
spensatōe dñia spe-
cialitū hoc pm̄issit illa de sacrificiūs votinis et multi alij re-
ges ad evitandum maius malū. l. ne talia offerentur ydo-
la et demonibus sicut permitunt meretrices in ciuitati-
bus. ne omnia turbent libidinibus. e. **E**t faceret legem
q̄ntum ad p̄cepta decalogi q̄ p̄pet dicunt lex. f. **E**t uni-
uersa mādora. q̄ s̄t q̄dā p̄clusiōes ex p̄cepti decalogi elicit
vel q̄dā supposta ad decalogi p̄cepta: sic ē p̄ceptu dilecti

Ca. viij.

Liber

onis dei et primi: pnt dictum fuit Deus. vi. cetera patet ex dictis usq; ibi. g **H**abuit et scuta et hastas. i. huius scientia plandi i. scutis et hastis b **E**gressus est. Hic pñr describit ipi^s asa victoria miraculosa: et pñ vscg ibi.

i **P**orro asa prexit obuiā. ne intrādo regnū suū denasta

et terrā suā k **E**t

inocavit dñm. deuo-

te et pñdeter l **D**ñe

no est apō te vlla di-

stan. et q; es vtris

ifinitis. cui omnis alia

vñs pñata nulla est

m **I**n te em et i tuo

noie hñtes fiduciam

no in virib; nostris.

n **A**nd pñaleat pñ te

hō. i. pñ nos q; viuim;

ad pugnā i noie tuo

o **E**xterruit itaq;

dñs ethyopes. p; effe-

cū exercitio; evel intre-

riorē sic dñm fuit ea.

hcedenti de hierobo-

am et ei^s exercitu: q; a-

no expñm h q; situe-

rit: sicut necibi.

p **A**qua dño et. ex-

ercitu illi^s plante. i.

angelicis pñtib;: q;

dicunt dñi exercitus

vel exercit^s dñi. p; h

stelligi exercit^s asa q;

pugbat i noie dñi ce-

ter. cetera patet in litera.

Ca. xv.

A **Z**arias at fili^s

a obed. sic debet

scribi: q; sic est

in heb. b pñr circa a-

sa ponit pñsolatio. p-

phærica. C circa quā p;

describit pñpñ dñni

ciatio: sedo ipius asa

et ppls cñsolatio. ibi.

h dñ cū audisset asa.

C circa pmū dr. b

Egressus est i occur-

sum asa. ad veniticiā

dñ sib; bona q; liben-

ter. cito nunciant. vñ

subdit. c **D**his vo-

biscū supple ē. et fuit i isto pñto. d **M**ala fustis cum eo

q; verā fidē et cultū debitū.

e **D**icūt expositores nñf; q; ista pñpñ intelligit cester de fu-

turo sicut sonat nñf; trastatio: et fuit i pñlē tpe captiuitatis

babylonice. q; indei extra isrl nō poterant offerre deo sa-

crificia: et iō tpe captiuitatis babylonice fuerunt sine deo

verō: h mō. l. colédo cū p; sacrificia multi cē de ipis relato

indulsoñ pñfisi fuerunt ad cultū ydolor.

f **E**t abseq; sa-

cerdote. q; officiū sacerdotū i oblatōe sacrificio p; tūc cessa-

vir. g **E**t abseq; lege. q; pñbusardan libros legis pñbus-

si q; postea p; magnū tps esdras repauit. h **C**unq; re-

uersi fuerint i angustia sua. i. ex̄tes in captiuitate babylō-

nica. i. **A**ld dñm deo isrl. p; verā pñiaz vexatōe dante cīs

intellectū. k **R**eperiet eu. q; dñ fuit i pñlē tpe eyri: q; de-

dit licentia iudeis redeudi i isrl et reedificandū i pñlō dñs

vt bñ. j. Esdr. j. l **I**n tpe illo non erit pax egre. et ingre.

q; iudei reueri de captiuitate babylonica. p; longā temp⁹

fuerunt in magna affliccio et possit: q; samaritani et alijs co: in

vicini frequenter molestabant eos et inuadebant: vt bñ. l. Nec

mic in plurib; locis. m **P**ugnabit em gens 3 genem

q; tpsbus illis stirixerunt multa bella in pñlōs illis ut pñ
intuēti historias illi^s tps. dicūt ec q; pñfect^s implera ē illa
pñphia q; captiuitatē ludcor^s factaz q; tyñ et vespasianū. in-
dei vo totā istā lñaz exponit de tpe q; dñ fuit an asa et vt me-
lius intelligat ista expositio: pñ ponā lñam pñr iacet et

fm hebraicā vñtates

lñam em hebraica non

bz. Transibunt. h sic

incipit. Et dies mul-

ti in israel ad nō deo-

ver et ad nō sacerdo-

te et ad nō legē et re-

versus ē in angustia

et ad dñm deuī tra-

el: et reqñserūt eu et in-

uentus ē ab eis: et in

tpib; illis nō est pax

egrediēti et venienti.

q; pñmp̄tōes multe

sup oēs habitantes

terraru; et diminute

sunt gens in genē et

civitas i ciuitatē: q; a-

de pñmp̄tōes eos in

oi angustia. vos aut̄

fortamini et sic igt

ur exponit ab be-

breis lñam pñdicta. Et

dies multi in israel.

supple iā fuerūt. Ad

nō verē deo. q; i sp̄ls

non recurrerunt filiū

isrl ad dñm verē: et h

fuit a q; rō año robo-

am: in q; declinavit ad

ydolatriaz: et oīs isrl

cu eo vt dñm ē supra

ca. xij. et tpe filiū sus

abia q; ambulauit in

obis pñctis patr̄ sus

vt dñm ē supra. xij.

ca. t. xij. Heg. xv. Et

ad nō sacerdotē id ē

abseq; sacerdote doce-

re: q; exq; declinaver-

ūt ad ydolatriā pax

curauerunt de sacer-

dotibus et lege. Erre-

versus est i angustis

sua ad dñm deo isrl.

q; tpe asa q; successit

ahia. populis israel q; reuersus fuit ad cultū veri dei: vtz
ca. pñcedēti: et maxime qñ fuerūt i angustia positi pñter ad
uentū regis ethyopū. Et inuenitus est ab eis. q; dedit eis
victoriam miraculosam: vt pñ ex dictis ca. pñcedēti. Et in
tpib; illis. i. roboam et abie. Nō pax egrediēti et venienti.
Et supple fuit: q; a quinto anno roboam seach rex egypti
intravit isrl: et spoliat templū et domū regiā: et facti sūc
ei in del serui: vtz. 5. ca. xij. Et ge vo ahia filiū ei. hieroboam
molestauit regnū eius licer finaliter fuerit debellat? Et dī
minute sunt gens in genē et civitas in ciuitatē. quia tunc
iudei habuerunt insulūtis ab exteriorib;: et intra se diuissio-
nes: ex quib; diminutus fuit populus: et ideo sequit.
n **N**os q; cñfortamini. l. tn asa et ppls m^s q; quesinistis
dñm: et inuenistis. o **C**ñfortamini in dñ. q; saluabit
vos. p **E**t nō dissoluant man^s vñre. a bono ope q; cep̄
stis. cul^s ca. sbdis. q **E**rit em merces op̄i vñro. sic igt pñ
q; ista expō sati pñcordat lñc pñcedēti et sbsequēti. i. ista tn ex-
positōe aliq; addidi ad maiore intellectū q; gloe hebraice
breuer loquunt et magis obscure: tenui tn sniam eaz.

r **E**t q; cu audisset eis. Hic pñr describit ipi^s asa et popu-

Paralippo. II

li psolatio: ex q̄ d̄solatōe abstulit asa ydola nō solū de terra iuda et beniamin: sed etiā de vrbib⁹ q̄s cepat i regno de cem tribui. s. Et dedicauit altare dñi. q̄ altare factū a salomōe de novo solēnizauit: offerens ibi sacrificia valde magna: q̄la nō fuerat ibi oblata a tpe salomōis.

t. Qd erat aī porticū dñi.
s. in atrio sacerdotū: ibi em̄ erat altare holocausto. vñ subdit⁹
v. Immolauerunt dño in die illa valde solēniter. vt dictū est
p. De manubijs. i. manibus capris.

y. H̄ones septingētos r̄c. q̄ adduxerat pecor infinitā multitudine; hita victoria: vt h̄r ca. p̄cedēt̄ in fine. z. Et itrauit ex more. s. atriu⁹ r̄pli. a. Ad coro borandū fed⁹. inter deū et pp̄lm suū: ibi em̄ siebat talia feda-
ra vel renouabant. b. Jurauerūt̄ do-
mino q̄ seruireret ei si deliter. c. Doce magna in iubilo r̄c. ad maiore solēnitatem iuramēti.

d. Quā execratione. supponētes se male dico et pene mortis si veniret̄ īuramen-
tum. e. Qz et maacham m̄re. ist̄ ex-
positū est. iij. Regū. xv. h̄ excepto. f. Ex angusto depositū impij. q̄ maacha fecerat specuz. vr h̄. iij. Reg. xv. in q̄ colebat priapus in q̄ cul-
tu ipsa perat. et iō d̄r hm̄i imperiū angu-
stum. i. strictum.

g. Excelsa at̄ dereli-
cta sunt in isrl. illa in q̄bus offerebatur dño: sicut dc̄m fuit i p̄ncipio capituli pre-
cedentis. h. At̄m̄ cor asa erat pfectum cunctis diebus ei⁹. s.
vsc̄ ad t̄ps p̄uaricatio-
nis sue q̄ h̄r ca. se-
quenti. i. Bellum
h̄ non fuit vsc̄ ad tricesimū anū regni asa. in bebreo h̄r. vsc̄ ad. xxxv. annū regni asa et huic p̄cor-
dat q̄ h̄r in p̄ncipio capituli sequentis. Anno at̄. xxxvi. regni eius ascēdit baasa ad innadendū regnū asa. C. Ca. xv.

A. Anno aut̄. xxxvi. r̄c. H̄ic p̄nr̄ describit p̄uaricatio asa
a circa finē vite sue. cū tñ bona vita p̄cessisset. ex q̄ p̄z
q̄ nullus debet de p̄cedētib⁹ meritis nimis confi-
dere h̄i ḡ timere ne cadas. sicut dc̄m fuit. iij. Reg. xi. de salo-
mone. P̄uaricatio at̄ isti⁹ asa fuit: q̄ dissilus de diuino auxilio q̄d expert⁹ fuerat in maiorī p̄iculo. recurrit ad au-
xiliū infideliū. Et p̄nō describit ipi⁹ p̄uaricatio: sc̄d̄ p̄ua-

ricantis obstinatio: ibi. In tpe illo. sentētia p̄alme p̄tis p̄
ex dictis. iij. Reg. xv. d. hoc excepto q̄d d̄r hic. a. Anno
aut̄. xxxvi. regni eius. s. asa. b. Ascēdit baasa. ad de-
bellandū regnū asa: cōfidens de auxilio regis syrie. q̄a. iij.
Reg. xv. in fine d̄r. Anno tercio asa regis iuda regnauit ba-

asa: et statim subdit⁹.

q̄ regnauit tñ. xxiiij annis. ex quo sequit⁹
q̄ mortu⁹ fuit. xxvij. anno regni asa. et sic
vñ impossibile: q̄ ve-
nerit̄ ī asa. xxxvi. an-
no regni eius: cu iaz
ēt̄ mortu⁹ p̄. x. ānos
ā. In glo. hebraica

ponit ad h̄ q̄dam so-
luto plixa implicās
plora salsa: ppter qd̄
ea dimitto. et dico q̄
p̄im⁹ an⁹ regni ali-
cuius regis dupli-
ter accipit̄ i scriptu-
ra. Uno mō q̄i sim-
phieiter incipit regr̄
et sic accipitur cōter
allio mō d̄r p̄m⁹ an-
nus regni ei⁹ ab aliq
ei⁹ sc̄d̄ notabili. ver-
bi gr̄a dasi. iij. dicit. q̄
anno sc̄d̄ nabucho
dono. vidit̄ somniū.

et fin̄ ofies historio-
graphos et exposito-
res: ille an⁹ non fuit
sc̄d̄ a p̄ncipio regni
sui simpl̄: h̄ p̄ p̄les
años an̄ regnauerat

h̄ d̄r sc̄d̄ a victoria
nobili quā habuit d̄
rege egypti: et ita p̄
dici i xposito. q̄a asa
x. āno regni sui hūte
victoriā valde nota-
bilem de rege ethyo-
pū. vt dc̄m ī s. xiiij. et
iō h̄ mō accipiendo

p̄im⁹ an⁹ regni ei⁹
in q̄ habuit hanc vi-
ctoriā notabilē terci
us decim⁹ an⁹ regni
sui simpl̄ acceptū fu-
it terci⁹: et sic accipit̄
iij. Reg. xv. vbi d̄r. q̄
āno tercio asa ha-

sa cepit regnare et cō-
regnauerit. xxiiij. an-
nis: sequitur q̄ vixit
vsc̄ ad. xxxvi. annū.

asa inclusiue: et i p̄ri-
cipio hui⁹ āni intia-
sit regnū asa. et i fine

mortuus est forte ex dolore et tristitia eo q̄ opus ei⁹ impe-
ditū et dissipatū fuerat. et pecuniā quā regi syrie dederat p̄
p̄cederatōe adiuuandū ipm̄ ī asa nō solū p̄dita fuerat: sed
etiā ei nocuerat. q̄a ad petitionē asa rex syrie rupit fedus

p̄dictum: et inuasit ipm̄ baasa regnū. vt habeat in litera.
c. In tpe illo. H̄ic p̄nr̄ describit ipi⁹ asa obstinatio quis

reprehēsus a p̄pheta eo q̄ refugerat ad humanū auxiliū

diffidens de diuino non se correxit. h̄ magis peccatum ag-

graauit prophetam incarcerando. ppter qd̄ a dño puni-

tus fuit in persona p̄pheta et in populo suo: et his dictis patet

C. iij

Liber

sententia paucis exceptis que discurrentur d*Idcirco* cūasit syrie regis exer. de ma. tua. q: si p̄fidens de dño con stanter iuisset ḥ regē isrl & syrie sīl p̄federatos: si fecerat ḥ ethyopes: vterq; rex fuisset ab eo debellatus. e*Et tē.*

aduersum te bella p̄surgent. licet em̄ habuisset plura bella
ān q: inier ipm & ba
asa fuit bellū cūctis
diebus qbus cōreg
nauest: vt h̄. iij. Re
gū. xv. tñ illa bella n̄
fuerant ei grauia q:
supauerat ḥ de cere
ro fuerūt grauia: vñ
seqntur. f*Et inter
fecit de pplo tpe illo
plurimos. in belū su
puenētibus et sic p
p̄ciō p̄cipis fuit pn
nitus pp̄ls & q: forē
p̄senserat regi i p̄cō.*
g*Egrotauit at̄ asa
ān. xxix. regni sui
dolore pedum vehe
mētissimo. vt sic pu
niretur in q: peccauē
rat ponēdo p̄phetaz
in cyppo p̄ pedes.*
h*Et nec in infir. q: si
uit dñm ex q: etiam
apparet obstinatio i
p̄cō. k*Posuerit
q: eū sup lectrū sum
i. seret vel sepultu
re locū. l*Plenū
aromatibus. ad rep
mendū ferorē cada
veris. m*Et vñ
guentis meretricijs
l. rebus odoferis q
bus meretrices anti
quitus aspergebant
lectos suos: ad allici
endum hoies ad lu
xuriam: s̄m. qd̄ dicis
Prover. vii. i psona
meretricis. Alsp̄si cu
bile meū mirra aloē
& cynamomo tē.*
n*Ambitōe n̄mitia
l. apparatu magno
vel sumptu.****

A Ca. xvij.
Egnauit at̄ io
saphat. hic cō
sequēter agit
de tpe iosaphat: cui
p̄ describit vita pro
spera. secundo socie
tas prava. ca. xvij.
ēcio correctio prom
pta ca. xij. quarto vi
ctoria magna ca. xj.
Circa primū quatu
or p̄ ordinē tangone
Primo em̄ deuz co
luit: sedo populum
instruxit. tertio ho
stes subiecit. quarto
ciuitates muniuit: p
tes parebūt. psequē

d*ī dñio deo tuo. Iccirco euā
sit syrie regis exercitus de
manu tua Mōne ethyopes
& libyes multop̄les erant
q̄drigis & eq̄tib⁹ & multitu
dine nimia q̄s cū i dñio cre
didisse tradidit in manu
tua. Oculi em̄ dñi cōtem
plant vñiuersam terrā: t p̄
bent fortitudinez his q̄ cor
de perfecto credit in eum.*
e*Stulte iḡs egisti: et ppter
h̄ etiā p̄nū tpe aduersuz te
bella p̄surget Fratusq; asa
aduersus videntē: iussit eū
mitti in nerū. Valde q̄p
pe sup h̄ fuerat dñs indig
tus. t interfecit de pplo in
tpe illo plurimos. Opa at̄
asa prima et nouissima scri
pta sunt in libro regū iuda
s & isrl. Egnauit etiam asa
anno tricesimono regni
sui: dolore pedū vebemen
tissimo: et nec in infirmitate
sua quesivit dñm: s̄ magis
in medicoz arte p̄fisus est
Bormiuitq; cū p̄ibus suis
& mortuus est ānō quadra
gesimop̄io regni sui. t se
pelerūt eū in sepulcro suo
quod foderat sibi i ciuitate
david. Posuerūtq; eū sup
lectū suū plenū aromatijs
& vnguentis meretricijs q̄
erant pigmetarioz arte cō
fecta. t p̄buserūt sup eum
ambitōe numia. Ca. xvij.
A Egnauit at̄ iosaphat
b*fili⁹ ei⁹ p̄ eo & inua
luit ḥ isrl Cōstituitq;
militū numeros in cunctis
vrbib⁹ iuda q̄ erant valla
te muris: preli diaq; dispo
suit in terra iuda et in ciui
tatibus ephraim quas ce
perat Asa pater ei⁹. Et su
e it dñs cum iosaphat q̄ am
bulauit in vijs dauid p̄ris
& sui primis: et non sperauit
in baalum: s̄ in deo patris
sui: t prexit sp̄ceptis illi⁹:**

do. Circa pmū dñ. b*Innaluit ḥ isrl. ppter bona vñas
suā: sicut ērio p̄ su⁹ i fine vite sue ppter pctm su⁹ fuerat
afflicitus: vt dc̄m ē ca. p̄cedēti. c*In ciuitatis ephraim
ille em̄ indigebant malori munitōes: eo q̄ erāt p̄e aduer
sarios & eis ablare. d*Et fuit dñs cū iosaphat. p̄ gratiā
& sdecialem protecti
onem.***

e*Quia ambulauit
in vijs dauid tē. per
hoc em̄ innuit q̄ imi
tarus fuit dauid i bo
nis: & non in malis.
scilicet i peccato ber
sabee & in populi nu
meratione.*

f*Et nō sperauit in
in baalim. licet esset
affinitate coniunct⁹
ip̄i achab: qui cole
bat baal.*

g*Et dedit om̄is su
da munera iosaphat
propter bonitatē sus
regiminis.*

h*Cūq; sumpsiss
cor eius tē. propter
spem em̄ quam i do
mino habebat consi
denter agebat.*

i*Tercio autē anno
Hic cōsequēter ostē
ditur qualiter popu
lum suum instruxit
scilicet p̄ sacerdotes
& lenitas quos ad h
misit: & cum eis ali
quos de principib⁹
suis: vt populu idu
cerent ad obediēduz
et punirent rebelles
si quos inueniret: et
patet litera.*

j*Iaq; factus est pauor dñi
super om̄ia regna terrarū
que erant per gyrum iuda
nec audebant bellare con
tra Josaphat. Sed t phi
listei iosaphat munera de
ferebant. t vectigal argen
ti Arabes quoq; adduce
bant pecora arietum septē
milia septingentos & hyr
icos totidem. Creuit ergo
iosaphat t magnificat⁹ est
m̄ysq; in sublime atq; edifi
cauit in iuda domos ad in
star turrium. vrbesq; mu
ratas. t multa opera para
uit in vrbibus iuda. Elii
quoq; bellatores & robu
sti erāt in hierusalem. quo
rum iste numerus per do
mos atq; familias singulo
rum. In iuda princeps ex
ercitus ednas dux. et cum
eo robustissimorū viri tre
centa milia. Post hunc io
hānan princeps. t cum eo
ducēta octoginta milia.
Post illuz quoq; amasias*

k*Creuit g. Hic q̄r
to ostenditur q̄lter
ciuitates suas muni
uit cum dicitur.*

l*Edificauit in i
da domos ad instar
turriū. vt si hostes ci
uitatem intraret: de
domib⁹ interfici pos
sent: & nō solū muni
uit fortalicijs: s̄ etiā
bellatoribus viri: iō
dñ. n*Hici q̄z bel
et ro. erāt i iſlm q̄uā
iste est nūerns tē. nō
est q̄ intelligenduz**

Paralippo. II

Qoēs isti inferias noīati manerēt h̄tis in iūlī cū rege
h̄ p vices & successiue. sicut dicitū fuit. j. li. xvij. q̄ p singlos
menses. xxiiij. milia bellatorū erant cu rege in hierusalē.
O Hi om̄es erant ad manū regis. q̄a q̄n occurrebat ma-
ior necessitas oēs erāt pati venire ad ip̄m.

(Ca. xvij.)

A **D**icit ergo iosa-
phat diues. h̄
psequenter descri-
bit ipsius iosaphat
societas praua: quia
amicitia cōtuncit su-
it ip̄i achab qui erat
pessimus ydolatra &
cum eo iuit ad preli-
um ad eius auxiliū &
& ideo primo descri-
bitur belli tractatus
scđo congressus: ibi.
Igitur ascenderunt
In tractatu h̄o belli
primo requirit auxi-
lium ipsī iosaphat.
scđo consiliū pphe-
tarū: ibi. Dicitq̄ lo-
saphat ad regez i. ra-
el. et patet sententia
totius istius capituli
ex dictis. iij. Regū
ultimo. exceptū pau-
cis que sequuntur.

b **E**t affinitate con-
iunctus est achab q̄r
oram filī iosaphat
acepit filiam achab
vixorem: vel eius ne-
p̄em f̄m alios: vt di-
cetur pleni⁹. j. xxj.
In scđo pte dicitur.
c **A**scendite: cūcta
enim &c. dicit Ha. sa.
q̄ loquitur conditio
nariue & est sensus si
ascendatis prospere
vt dicunt prophete
vestri tradentur ho-
stes in manus v̄ras:
quia conditionalis
propositio vera est
aliquando: licet v̄ra-
q̄ pars sit falsa. sicut
esta. si h̄o volat habz
alas: sic in proposito
illiter etiam expo-
sat hoc. iij. Regum.
scilicet q̄ loquebatur
negatiue: vel optati-
ue: vt sit sensus v̄ni-
nam sic esset sicut di-
cunt prophete vestri
quod aduertens a-
chab per quedam si-
gna adiunxit eum:
vñō diceret nisi q̄o
sciret esse v̄x & pla-
num.

d **M**utabo habitum: & sic ad pugnas vadām. In hebreo
habet. Muteris & veni ad bellū. & sic dirigit̄ verbū ad Io-
saphat. & est sensus. Amove vestes tuas coes: & accipe ar-
ma bellica cū signis regalib⁹. e **M**utatoq̄ rex &c. q̄ in
trādo bellū n̄ acceptū isignia regalia c̄ ea v̄ca fuit. iij. Reg.

regram⁹. Et ait rex isrl̄ ad iosaphat **E**st virū
a q̄ possum⁹ q̄rere dñi voluntatē: s̄ ego odi eū:
q̄r nō pphetat mihi bonū: s̄ malū oī tpe. **E**st at
micheas fili⁹ iemla. **D**ixitq̄ iosaphat **N**e loq̄
ris rex hoc mō. **I**locauit ḡ rex israel vñū de eu-
nuchis: & dixit ei. **V**oca cito micheā filiū iem-
la. **H**orro rex israel & iosaphat rex iuda: vterq̄
sedebāt i solio suo vestiti cultu regio. **S**edebāt
at i area iuxta portā samarie. oēsq̄ pphete va-
ticinabāt corā eis. **H**edechias & fili⁹ chanana
na fecit sibi cornua ferrea: & ait. **H**ec dicit dñs
His vētilabis syriā: donec cōteres eā. **D**ēsq̄
pphete silif pphetabāt: atq̄ dicebāt: **A**scēde
in ramoth galaad & psp̄aberl: & tradet eos
dñs i manu regl. **M**unci⁹ at q̄ ierat ad vocādū
micheaz: ait illi. **E**n v̄ba oīm pphaz vno ore
bona regi annunciat. **Q**ueso ḡ te vt & f̄mo tu⁹
ab eo nō dissentiat: loqr̄isq̄ psp̄era. **C**ui r̄ndit
micheas. **V**luit dñs q̄r q̄bcunḡ dixerit mihi
de⁹ me⁹ h̄ loquar. **E**lenit ḡ ad regē. **C**ui rex ait
Micheas: ire debem⁹ i ramoth galaad ad bel-
landū: an q̄escē. **C**ui ille r̄ndit. **A**scēdite: cūcta
eīm psp̄a eueniēt & tradent̄ hostes i man⁹ v̄ras
Dixitq̄ rex. **I**ter atq̄ itcz te adiuro: vt mibi
nō loqr̄is nisi qđ v̄x est in noie dñi. **A**t ille ait
Vlidi vñiuersū isrl̄ disp̄sū in montib⁹ sic oues
absq̄ pastore. **E**t dixit dñs. Nō hñt isti dños
reuertak vñusq̄s i domū suā i pace. **E**t ait rex
isrl̄ ad iosaphat. **M**one dixi tibi q̄ nō ppharet
iste mibi qc̄s boni: s̄ ea q̄ mala sunt. **A**t ille ic-
circo ait audite verbū dñi. **V**lidi dñm sedētez i
solio suo. & omnem exercitum celi assistentez ei
a dextris & a sinistris. **E**t dixit domin⁹. **Q**uis
decipiet achab regem israel vt ascendat & cor-
ruat in ramoth galaad. **C**unq̄ diceret vñus h̄
modo & alter alio. processit sp̄ritus & stetit co-
ram domino. & ait. **E**go decipiām eū. **C**ui do-
minus. in quo inquit decipies. **A**t ille respon-
dit. **E**grediar: & ero sp̄ritus mēdar in ore om-
nium prophetarū eius. **D**ixitq̄ dñs. **B**ecipies
& preualebis egredere & fac ita. **M**unciḡ ec-
ce dominus dedit sp̄ritū mendacij in ore om-
nium prophetarū tuorū: & dñs locut⁹ est de te ma-
la. **A**ccessit aut̄ se dechias filius chanana: & per-
cussit michee maxillā: & ait. **P**er quā viā tran-
siuit sp̄us domī a me vt loqueret tibi. **D**ixitq̄
micheas. **T**uīpe videb̄ i die illo: q̄n̄ igrēs⁹ fue-
ris cubiculū de cubiculo vt abscōdarl. **P**recep-
it at rex isrl̄ di. **L**ollite micheā & ducite eū ad
āmō pncipē citatl: & ad ioas filiū amalech & di-
cetl. **H** dicit rex. **M**itite hñc i carcerē & date ei
panē modicū: & aq̄ paullū dōec reuertar i pa-
ce. **D**ixitq̄ micheas. **S**i reuersus fuerl i pace
nō ē dñs locut⁹ i me. **E**t ait. **A**udite oēs pph̄i.
Igit̄ ascēderit rex isrl̄ & iosaphat rex iuda i ra-
moth galaad. dixitq̄ rex isrl̄ ad iosaphat. **M**u-
tabo hitū: & sic ad pugnā vadā: tu at induē ve-
stib⁹ tuis. **M**utatoq̄ rex isrl̄ hitū vēit ad bellū

Liber

vltimo. ¶ Conuerte manū tuā et educ me de acie. nō dicit de bello totaliter. q; sequit. Porro rex isrl stabat i curru suo ḥ syrios vsc; ad vespat. h dicit de acie q; de prima acie i q; erat iussit se reduci ad aliā in q; nō tm̄ impugnaret et sic posset magz dissimulare vulneratōe suā. ne ppl̄s su⁹ fugēt de plio. ¶ xix.

A Enversus est at
Hic p̄t̄ scri
bitur ip̄t̄ losa
phat correctio pm̄
ptra describit. pph̄ re
ph̄esio. scđo ip̄t̄ io
saphat emēdatio i se
et in pplo sibi suble
cto: ibi. Habitauit ḡ
Circa p̄mū dicit
¶ Enversus est r̄c.
d̄ plio pdcō pacifice
licz. n. fuerit i piculo
morti: vt pdictū est:
t̄ reuersus fuit sine
vulnē deo ip̄m pre
gente. b Impio
pbens auxiliū. i. pre
buisti ḥ volūtate dñt
¶ Et iccirco tram q
dem dñi merebaris
de rigore iusticie sed
pp̄ter alia opera tua
bona pepcit tibi ex
dulcore sue misericōde.
d Habitauit ḡ hic
q; ponit ip̄t̄ losa
phat emēdatio i se
et pplo suo. et p̄ i cul
tu diuino cū dicit
¶ Rursumq; egrē
sus ē. s. q; sacerdotes
et leuitas sicut an se
cerat. ¶ De bersa
bee r̄c. i. a principio
regni sui vsc; ad finē
q; bersabee ē in pri
cipio regni ei⁹ vsus
austrū. et mōs ephra
im in oppo sito vsus
aglonem accipiēdo
regnū ei⁹ put inclu
dit ciuitates aliquas
q; pater ei⁹ ceperat
de regno decē tribu
um i mōte ephraim.
g Constitutq; iudi
ces. Hic scđo descri
bitur ip̄t̄ Josaphat
et populi melioratio
in regimine populi:
et primo in cōmuni
bus causis. secundo
in arduis in quibus
erat recursus in hie
rusalem: ibi. In hie
rusalem quoq;. Cir
ca p̄mū dicit. Con
stitutq; iudices r̄c.
vt non oporteret populus discurrere de loco ad locum ad
habendū iudiciū in causis cōibus. h Et p̄cipiens iudi
cibus. ab eo institutis. ¶ Dicete ait quid faciat. ne p̄
cipitanter: h cum magna deliberatiōe sniam feratis: cui⁹
causa subdit. k Non em̄ hominis exercetis iudicium
h dñi. Vn iudices q; tenent locū dei in terris: vocant dñj

p̄cipiatue. vt h̄ Exo. xxij. Dñs dom⁹ applicabit ad de
os. i. ad iudices. l Et qđcunq; iudicaueritis in vos re
dundabit. s. in bonū vrm si bene iudicaueritis: et in malū
si male. m Non em̄ est apud dñm deū nrm. cui debetis
cōformari in iudicādo: vt̄ ex dictis. o Iniquitas neq;
psōnax acceptō. nec
cupido munex. Ita
em̄ tria ex pte iudicē
faciunt queri iudi
cū. p In irlm
quoq;. Hic ordinat
regimen populi i ar
duis causis: que nō
poterāt bene pscindī
absq; recursu i irlm
fm qđ precipit. Deu
tero. xvij. vbi dñ. Si
difficile et ambigū
apō te iudicium esse
p̄spexer. seq̄. Sur
ge et ascēde ad locus
quē elegerit dñs r̄c.
ē iō iosaphat ibi con
stituit iudices ad ta
lia difficultia determe
nandū: ideo subdit.
Pēz cāz que venerit
ad vos fratz v̄rōuz
qui habitat in vrbib⁹
suis r̄c. sequit.
q Dibicuq; est que
sto de lege. q̄t̄ ad
decem decalogi pre
cepta.
r De mādato. quā
rum ad cetera mora
lia: exceptis decalo
gi quasi quedā cōdi
tiones elicit.

s De ceremonijs.
q̄t̄ ad ceremoni
alia.
t De iustificationi
bus. i. de iudicilib⁹
per que iusticia ē in
ter homines conser
uanda.
v Sup ea opa erit
que ad officiū regis
pertinet. vt si aliquis
rebelles inueniātur
q; eū pena d̄bita ple
ctant. ¶ Ca. xx.
¶ Dibicuq; gregat
sunt. hic p̄t̄ describit
ip̄t̄ losaphat mirabil vi
ctoria c⁹ p̄ describit
pcessus: scđo sequēs
effect⁹: ibi. Irruit at
pauor dñi. t̄cio pōis
iosaphat defect⁹: ibi
Post h̄ inijt. Circa
pmū aduēt aduer
saniū nunciat: scđo
losaphat dñm dep̄cat: ibi. Josaphat at. t̄cio pph̄ a eū psols
tur: ibi. Erat at iasibel. Circa pmū dñ. a ¶ Ggregati sūt
filii moab et filii amon et cū eis de idumeis. In heb. h̄. Et
eum eis de ammonitis. habet at translatio n̄ra loco h̄
de idumeis: quia fm veritatem fuerunt idumei: vt pat
bit infra: nominant m̄ in hebreo ammonite: quia acce

Rex at syrie p̄cepit duci
bus eq̄tatus sui dicēs Ille
pugnetis ḥ minimū: aut ḥ
maximū: nisi ḥ solū regem
israel: itaq; cū vidissent pri
cipes eq̄tatus losaphat di
xerunt: rex israel est iste Et
circūdederūt eū dimican
tes At ille clamauit ad do
minū: et auxiliat⁹ est ei atq;
auertit eos ab illo. Cū em̄
vidissent duces eq̄tatus q
non eēt rex isrl: reliquerūt
eū. Accidit at vt vn⁹ e po
pulo sugittā in incertū ia
ceret et p̄curēt regē isrl iter
ceruicē et scapulas. At ille
aurige suo ait. Cōuerte ma
nū tuā et deduc me de acie
q; vulnerat⁹ suz. Et finita
est pugna in die illo. Por
ro rex israel stabat in curru
suo ḥ syrios vsc; ad vespe
ram et mortuus est occidē
te sole. ¶ Capitulum. xix.
¶ Enversus est at losa
phat rex iuda in do
mum suā pacifice in
irlm. cui occurrit iehu fili⁹
Anani vidēs et ait ad eū.
b Impio pbens auxiliū: et
bis q; odēt dñm amicitia
iungeris. et iccirco irā qdē
dñi merebar: s bona opa
inuenta sunt in te eo q; ab
stuler. lucos de fra iuda et
ppaueris cor tuū vt reqre
res dñz deū p̄m tuoz Ha
bitauit ḡ losaphat in irlm.
¶ Rursumq; egrēsus est ad
pplm de bersabee vsc; ad
montē ephraim et reuoca
uit eos ad dñm deū patrū
s suoq; p̄stituitq; iudices ter
re in cūctis ciuitatib⁹ iuda
b munit p̄ singula loca: et p̄

losaphat dñm dep̄cat: ibi. Josaphat at. t̄cio pph̄ a eū psols
tur: ibi. Erat at iasibel. Circa pmū dñ. a ¶ Ggregati sūt
filii moab et filii amon et cū eis de idumeis. In heb. h̄. Et
eum eis de ammonitis. habet at translatio n̄ra loco h̄
de idumeis: quia fm veritatem fuerunt idumei: vt pat
bit infra: nominant m̄ in hebreo ammonite: quia acce

Paralippo. II

runt signa ammonistarū: et conlungerunt se exercitus eorū
quasi essent de eodē pplo. b **Venerūtq; nuncij. annun-**
ciantes iosaphat aduentū istoz h̄eū. c **H**e his locis q̄
trans mare sunt. s. trans mare mortuum. d **Iosaphat.**
Hic p̄t̄ iosaphat dñm dep̄cat. p̄ diuino auxilio impetrando:
et ad hoc se et popula disponit cū dī.

e **E**t pdicavit tetu.
vnuerso iuda. quia
afflito et humilia-
tio faciūt orationem
exaudibilem. f **Cō-**
gregatusq; est ois iu-
da. vt quanto oratio
esset cōior: tanto ex-
audibilior.

g **C**ūq; stetisset iosa-
phat in medio. ad
animandū alios ad
orandum. h **A**nte
atriuz nouū. in atrio
em illo reges iuda fe-
cerant aliq; abomina-
bilia a qbus ipse cū
purgauit: et sic dicit
atrium renovatū.

i **H**ic deus. Hic
p̄t̄ iosaphat format
orationē suā in: q̄ al-
legat qnq; ad exau-
ditionē dep̄cationis
sue. primū ē dei om-
nipotentia cū dicit.

k **T**u es dens in ce-
lo r̄. et iō libera nos
q; potes solo nutu.
sc̄m est maiestatis
divine decentia: de-
cet em regiā maiesta-
tem defendere vasal-
lo suo terrā quā sibi
dedit. deus autē terrā
pmisionis dedit fi-
lijs isrl̄ ergo r̄. et hec
rō tangit cū dī. No-
ne tu de⁹ nf interfeci-
sti ois habitatores
terre hui⁹ r̄. tercius
est pmisi divini effi-
cacia: cū em edifica-
to tēplo salomon ro-
gauit dñm vt si ppl̄s
afflic⁹ ibi oraret do-
minū: q; ipse exaudi-
ret in celo. Et r̄dit
dñs salomon: q; sic
faceret cui⁹ pmisso
debet esse efficac: q;
scribit Prouer. xxv.

Qubes et ventus et
pluiae nō sequentes
vir gloriōsus et pro-
missa nō cōplens: et
hec rō tangit ibi.

l **H**abitauerunt in
ea et extruxerūt i illa
sanctuariz noī tuo
dicentes. s. p̄ salomo-
nem. Si venerint sup nos mala r̄. seqnt: m **E**t exau-
dies nos. et supplēda ē r̄fis dñi. q; r̄dit salomon se exau-
dire. vt habet. s. vii. ca. quartū ē aduersarioz iusticia qui-

bus nō nocuerūt filij israel: nec terrā eoꝝ acceperūt. qua-
do egressi fuerūt de egypto. vt habet Deut. j. et idō iniuste
volebant auferre filij isrl̄ terram a deo sibi concessa et hec
ratio tangit ibi. n **N**ūc igis ecce filij ammon et moab et
mons seyr. i. habitatores montis seyr: qui dicunt ydumel
et quo p̄z qd̄ pdictū

est in principio capi-
tuli. s. q; p̄ amonitas
intelligunt idumei.

o **P**er q̄s nō pcessi
st̄ isrl̄ vt trāsirentē.

vt habetur Deut. j.

p **E**rgo nō indicab
eos. tu q̄ es iust⁹ iu-
der. q. d. immo iudi-
cabis eoꝝ iniusticiā
puniēdo. qntū est p̄-
pria impotentia cuꝝ
dī. q **I**n nobis q̄
dem nō ē tanta forti-
tudo: vt r̄. q. d. non
habein̄ confidentiā
nisi in te r **D**ñmis
vero iuda sta. coram
dño cū puulis r̄. ve
magis impetraretur
divina clementia.

s **E**rat autē iazihel.
Hic p̄t̄ describitur
pphetica p̄solatio: in

q̄ primo describitur
vt cōcio denūciatio. se-
cundo eiusdē exhibe-
tio: ibi. Cūq; cepis-
sent laudes r̄. tercio

prede collectio: ibi.
Venit ḡ iosaphat.

Circa primū ponit
nomen et gen⁹ pphe-
te. t **E**rat autē r̄.
et hoc ad denotandū
auctoritatē sue pphe-
tie t **H**ec dicit do-
minus vobis. p̄ me
loquens. v **N**olite
timere nec pauca
tis hāc mul. cui⁹ cau-
sa subdit. Non ē em
vestra pugna sed del
quia expugnabit p̄
vobis inimicos v̄os
sicut patebit infra p̄
effectū. Consequēt
denūciat eis pceden-
di modū. x **C**ras
ascenderis h̄edst̄. et
patet l̄ra v̄sq; ibi.

y **E**ciderut pni in
terrā coram domino
ad regratiandū ei de
tanto beneficio sibi
pmisso.

z **S**trans iosaphat
in medio vt melius
audiretur.

a **C**redite domino
deo vestro. timebat
em ne aliq; pusilli

huic multitudini resistere
que irruit sup nos. sed cuꝝ
ignorem⁹ qd̄ agere debea-
mus hoc solū habem⁹ resi-
dui ut oculos n̄ros diriga-
mus ad te. Q̄is vero iuda
stabat corā dñi: cū puulis
et vroribus et liberis suis.

s **E**rat autē iazihel fili⁹ zacha-
rie filij banaie filij iehihel

filiij mathanie leuites de fi-
lijs asaph: sup quē fact⁹ ē
spūs dñi in medio turbe et
ait. Attendite ois iuda et
q̄ habitatis in hierlm et tu

t rex iosaphat. Hec dīc dñs
vobis. Nolite timere nec
paueat hāc multitudinē

Mō est em v̄ia pugna: sed
x dei. Cras ascendetis p̄ tra-
eos. Ascēsuri em sunt per
cliuū noīe seyr: et inueniet
illos in sumitate torrentis

q̄ est h̄ solitudinē hieruhel

Mō em eritis vos q̄ dimi-
cabitis. s tantūmodo cōfi-
denter state et videbiti au-
xiliū dñi sup̄ vos.

Q̄ iuda et hierlm nolite timere nec
paueat. Cras egrediē-
ni h̄ eos: et dñs erit vobis

scum. Iosaphat ḡ et iuda et
oēs habitatores hierlm ce-
ciderūt pni in terrā coram

dño et adorauerūt eni. Por-
ro leuite de filijs caath et
de filijs chore laudabant

dñm deū isrl̄ voce magna
in excelsū. Cūq; inane sur-
rexissent egressi sunt p̄ de-
sertū thecue: pfectisq; eis

stās iosaphat i medio eoꝝ
dixit. Audite me viri iuda et
oēs habitatores hierlm

a Credite in dño deo v̄ro: et
securi eritis. credite pp̄his

ei⁹: et cūcta euēnient p̄spe-
ra. Beditq; psiliū populo

mes effecti verbis pp̄hete discederent: et sic fugerent.

b **D**editq; consilium populo: quia nō debebat omittere
ea que essent agenda. ideo sequitur.

Liber

c Et statuit cantores dñi sicut cōsuētū erat in bellis filiorum israel fieri. d Cūqz cepissent. Hic pūr describitur victorie pmissae exhibitio: t hoc virtute diuina cū dicit. e Merrit dñs insidias eoz in semetipso. i. aduersarios indeo q̄ in insidiabant vite t terre ipsoz. f Māqz filij amon t moab p̄surrexerunt tē. q̄ dñs pōsult in eis spm̄ vertiginis t dissensionis g Porro iuda tē. sequit. Dicit p̄cul omnē late regionem plenā cadaueribus. t sic vidit victoriā sibi pmissam sā i effetu datā. h Menit ergo. Hic pūr de scribit p̄de collectio et patet lfa vscz ibi. i Die autē q̄ta vbi ponit granularactio. primo extra hierlm̄ cū dī. Cōgregati sūt in valle benedictio nis. scđo in hierlm̄ i tēplo dñi cū dī. Re uersusq; est omnis vir iuda tē. t patet lfa. k Irruit autē post q̄z descriptus est vi ctorie pcessus. Hic dñr describit sequēs effect? q; p istazvictoriā a deo datā ppls q̄ erāt i circum regni Iosaphat fuerūt ter riti ita q̄ nō audebat regnū Iosaphat inse stare: sequitur.

l Et ambulauit in via patris sui asa tē. scz q̄dū asa fecit bo num: h̄ in malo non fuit lecūt̄ ipm̄ vīz in hoc q̄ misit aurū et argentiū dom⁹ dñi regi syrie diffidēs de diuino auxilio. vt habetur. iij. Regū. xv. t in b q̄ p̄bētam ipm̄ argenteū ponit iussit in neruo. vt habetur xv. m Verūtamen excelsa non ab stulit p̄trariū videretur. s. xvii. Cūqz sum p̄sset cor eius anda ciam ppter vias dñi etiax excelsa t lucos de iuda abstulit. Di cenduz q̄ ibi loquit scriptura de excelsis in qbus immolabat ydolis. hic autem de excelsis in quib⁹ deo immolabat: quod a pluribus regib⁹ fuit pmissum ad maius malū euitandum. sicut dicitur fuit supra xiiij. ca. in principio.

n Post hoc inīt. Hic vltimo Iosaphat de mala societe punif. primo per reprehensionē pphete. que fuit quedas punitio: inqz Iosaphat accepit eā patienter. scđo p damnum tēporale vnde subditur o Contriteq; sunt naues ppter amiciciā ipsius Iosaphat contracā cum ochozia qui

erat pessimus ydola tra. t hanc punitio nem Iosaphat patie ter acceptauit. t sic i p̄senti punitus fuit ne puniretur granis in futuro.

Capitulū. xxj.

a d Orniuit atē Iosaphat. Hic conse querenter agit de tem pore ipsius iorā: cuius p̄mo describit vita prava. scđo p̄tra cū rebellio iusta: ibi. In diebus illis. tercio reprobatio vera ibi. Allate autē sunt ei lfe. q̄to punitio dura ibi. Fuscitanus ergo. Circa p̄mū ostēdūt fraticida cū dicitur. b Qui habuist frēs filios Iosaphat azariah iahibel tē. isti nomi nanū hic: vt evidētius apparet malitia foram: q̄ eos occidit: vt postea sequit. c Deditq; eis pater suis multa munera auri t argenti: t pen sationes tē. i. annos redditus. t sequitur. d Cūqz se confir mast. i. amicicia et adiutorio maloz bo minū se vallasset. e Occidit oēs frēs suos. vt bona eorum possideret: t ne forsan ipso electo de re gno ppter suam ma liciaz. aliquis de fra tribus suis regnaret

f Et quosdam de principib⁹ iuda. q̄ facta sua non approbabant: sed magis eius maliciaz abhorrebat. Secundo no tanunt de ydolatria: cum dicitur. g Ambulauitq; in vijs regum israel. q̄ erant zolatre. h Sicut egerat do mus achab. qui co lugit basi.

Paralippo. II

IFilia quippe achab erat vxor eius. et ideo induxit maritum ad idolatriam. Ista autem fuit athalia: que capi. sequentur. dicitur filia amri patris achab. ad quod potest dici dupl. Uno modo quod fuit filia achab naturalis: ut hic de sequenti capi. tamen dicit filia amri eo modo loquendi quo filii filiorum dicuntur filii parentium: qui frequenter est in scriptura. Illio modo quod fuit filia amri naturalis: sed dicitur hic filia achab nutritione et imitatione in idolatria: quia mortuo patre eius amri ipse nutritum eam et docuit in malo.

KMoluit autem dominus disperdere domum dauid. quis iste ioram per maliciam suam demeruerit.

LIn diebus illis. Hic ioram ponit rebellio iusta. et patet sua ex dictis suis. Regum viii. c. addendum tamen est hic cum dicit.

MEt percussit edom quod se circumcederat. licet habet expositum tamen hic ponit alia expositio in glosa hebraica: videlicet quod ioram in exercitu suo habebat multos de ydumeis et erat viri fortes et ei subiecti: et illos interfecit ioram subito ne irent ad iuuandum illos ydumeos quod rebellaverunt contra eum.

NAllate autem sunt ei literae. Hic pars describitur reprehensio ipsius vera per literas helye: quare sententia hic breviter ponitur quoniam ad peccata ioram et patet sua ex dictis. dicens autem hebrei quod iste littere fuerunt ei late post translationem helye in celum. de qua habebet. viii. Regum viii. et hoc videbis rationabiliter dictum. quia in illis litteris siebat metus de occisione fratrum suorum: illos autem non occidit vincere patre eius losaphat: ut satius patrum ex principio huius capituli. nec losaphat etiam hoc permisit: cum esset sanctus et bonus: ut pater et supradictis: helyas vero raptus fuit ante mortem losaphat: quod pater et hoc per bellum quod remanserat loco helye post eius raptum prophetauit tribus regibus de auctoritate eius danda. propter reverentiam ipsius losaphat regis inde quod erat ibi. ut habetur. viii. Regum viii. o Et fornicari fecisti iuda. quod ydolatria quod vocat fornicatio: eo quod facit diuerti a vero sposo quod est deus. p Ecce dominus percutiet te et reges et etiam propria persona: sed subdit. Tu autem egrotabis et reges sequitur.

qSuscitauit ergo. Hic pars describitur ipsius locorum punctilio dum est tenore lxx et helye et eodem modo denunciata est pernotio ista cum deo. q Suscitauit et spm philistinoꝝ. et voluntate et animositate inuidendi regnum ioram. n Et vastaverunt eam. quoniam ad villas et agros. s Diripueruntque cuncta substantia. quoniam ad bona mobilia.

tInsup et filios eius quos occiderunt. ut habet in principio sequentis capituli: exceptio iacobus minimus.

vEt super hec omnia percutiit eum dominus. in persona propria. u in ui dolore insanabiliter. ita quod dicitur cruciatum pena horribiliter: ideo sequitur. y Nor

tuusque est reges. non solus quoniam ad corpore: sed etiam quoniam ad animam. quia non apparuerunt ei permanentie signa. propter quod subdit.

zEt rō scit reges combustionis exequias aburēdo circa eum aromaticas.

zSicut fecerat iacobus reges eius. ut dictum est.

zde asa capitulo. xxvij. licet iste indiget eo quod erat tot corruptus et fetidus.

ut pater per predicta: et habet in detestatione sue malicie et ex eadem causa non fuit sepultus in sepulcro regum: quod regnauit et indigne.

Capitulum. xxij.

aConstituerunt autem habitatores hierusalem ochozias filium eius minimum regem per eum. Quem enim maiores natu quam ante eum fuerant interficerant latrones aratum quod invaserant in castra.

bRegnauit ochozias filius ioram regis iuda. Quadrigatus duorum annorum erat ochozias cuius regnare cepisset et uno anno regnauit in hierusalem: et nomine matris eius athalia filia amri. Et ipse ingressus

cMinimus. quod alij quod filii fuerant imperfecti regnare cepisset. hoc videbis impossibile. quia in fine precedentis capituli dictum est quod ioram pater eius. xxvij. annorum erat: quoniam cepit regnare: et octo annis regnauit: ex quo sequitur: quod filius eius ochozias senior fuit patre duobus annis. Id quod dicendum est sensu Hieronymi: quod ioram regnauit. xxvij. annis. et octo annis regnauit satis bene post mortem patris sui losaphat

dQuadrigatus filium eius. Iste est quod causa pcedens dicitur et in parte sequenti dicitur azarias: quia fuit trinominus. vel quia est idem nomine variatum sicut in latino idem nomen est nicolaus colimus coleris.

eMinimus. quod alij quod filii fuerant imperfecti regnare cepisset. hoc videbis impossibile. quia in fine precedentis capituli dictum est quod ioram pater eius. xxvij. annorum erat: quoniam cepit regnare: et octo annis regnauit: ex quo sequitur: quod filius eius ochozias senior fuit patre duobus annis. Id quod dicendum est sensu Hieronymi: quod ioram regnauit. xxvij. annis. et octo annis regnauit satis bene post mortem patris sui losaphat

Liber

antech p vcorem suā ad ydolatriā trahere nūr: tō illi octo āni tm in eius regno cō putant: alijs aut. xx. annis regnauit pessime: ppter qđ in eius regno nō cōputant sicut libro pmo Regū. xiiij. dī q saul regnauit duob⁹ annis t residuū taceat: quia duob⁹ annis tm bene regnauit: t pluri b̄as regnūt līc male vt ibidē dictū fuit. h̄nis vītē filij sui copulantur ne error in hystoria fieret se omnino tacerent. silt et t alij anni saul alibi exprimunt. s. Actuū xiiij. t ppter hoc dicitur. iiiij. Regū. viij. Q iste ochozias. xxiiij. annoz erat q̄i regnare cepit: q̄i ibi resecant anni. xx. patris sui q̄ hic addam̄ ratione dīcta.

e **I**p̄si em̄ fuerūt ei cōsiliarij. s. illi de domo achab: qui erant ydolatre.

f **E**t prexit cū iorā filio achab. ex amiciā t familiaritate.

g **I**gitur ochozias vel azarias. Hic p̄n̄ describit eius pena debita: t p̄mo in p̄sona xp̄ria. scđo i. ple sua: ibi. Nec erat ultra spes. mīa aut p̄me partis patr̄ ex dīctis. iiiij. Regū. ix. e. et. viij. g. excepto qđ sequit. h **Q**uem vñxit deus p̄ vñm de discipulis helisei. vt habet. iiiij. reg. ix.

i **E**t filios fratrū ochozie. quia frēs ochozie fnerāt interfec̄ti. vt dīctū est h̄ filij eoz remāserant: vocantur tñ frēs ochozie. iiiij. Regū. x. ca. i.

j **A**ppinqui t de eadem cognatione. in libro de hebratīs questio nibus dicis q̄ erant consobrini ochozie.

k **N**ec erat ultra spes. Hic consequēter describis punitio ochozie in prole sua. quia mater ei⁹ athalia interfec̄t omnes filios eius uno exce-pto: t patet sentētia

sus ē p̄ vias dom⁹ achab. Mater enim eius impulit eu ut imple ageret. **F**ecit igit̄ malū in p̄spectu dñi si-
cūt dom⁹ achab. **I**p̄si em̄ fuerūt ei p̄siliarij post mor-tē patris sui in interitū ei⁹ ambulauitq; in p̄silijs eoꝝ **E**t prexit cum ioram filio achab rege israel in bellū p̄tra asahel regē syrie in ramoth galaad vulnerauerūt q̄ syri ioraz. Qui reuersus est. vt curaretur in iezrahel. Multas em̄ plagas acce-perat in supradicto certa-s mine. **I**git̄ ochozias fili⁹ ioram rex iuda descēdit vt inuiseret iorā filiū achab ī iezrahel egrotante. Volū-tat̄ quippe fuit dei aduer-sus ochoziam: vt veniret ad iorā: t cū venisset t̄ egredie-retur cū eo aduersum iehu-filiū nam̄si. quē vñxit dñs vt deleret domum achab. Cū ergo cuerteret iehu do-mū achab iuenit principes iuda t̄ filios fratz ochozie q̄ ministrabāt ei: t interfec̄t illos. **I**pm̄ q̄ p̄quirēs ochoziam cōphendit latitan-tem in samaria: adductūs ad se occidit: t sepelierunt cū eo q̄ esset fili⁹ isolaphat qui q̄sierat dñm ī loco cor-de suo. **N**ec erat ultra spes aliq: vt de stirpe q̄s regna-ret ochozie. **S**iquidē atha lia mater ei⁹ vidēs q̄ mor-tuus ess̄ fili⁹ suus surrexit et interfec̄t omnē stirpem regiā domus iorā. **P**orro isolabeth filia regis tulit io-as filiū ochozie: t surata ē euz de medio filiōz regis cum interficerent̄: abscondi-tos eū cum nutrice sua in cubiculo lectulorū. **I**solab-eth aut̄ que absconderat eum erat filia regis ioram v̄xor iorade pontificis so-roz ochozie t idcirco atha lia nō interfec̄t eū. Fuit ergo cū eis in domo dei ab-sconditus sex annis: q̄bus regnauit athalia sup terrā. **C**apitulum. xxiiij.

Almo aut̄ septimo cō fortatus iorada assūpsit centuriones: aza-riam vīc̄ filiū hieroboā et ismael filiū iohannan: aza-riā q̄z filiū obed et maasiā filiū adiae t elisaphat filiū zechri: t inijs cū eis fedus. Qui circūeuntes iudā con-gregauerūt leuitas de cūcti vrbib⁹ iuda. et pricipes fa-miliaj isrl̄: veneriq; in bie-rusale. In ijs ḡois multitu-do pacti i domo dei cū re-ge. **D**ixitq; ad eos iorada. Ecce fili⁹ reḡ regnabit sic locut⁹ ē dñs sup filios dō. **I**ste est sermo quē facietis. Tercia ps vñm q̄ veniunt ad sabbatū sacerdotū et le-vitarū t̄ ianitorū erit in por-tis: tercia x̄o ps ad domū regis: t fcia ad portā q̄ ap-pellaſ fundamēti. Omne vero reliquū vulgus sit in atrijs dom⁹ dñi: nec q̄spī ali⁹ ingrediat̄ domū dñi: nisi sacerdotes t̄ q̄ mīstrāt de leuitis. **I**p̄si tantūmo-do ingrediant̄: q̄ sanctifi-cati sūt: t oē reliquū vulg⁹ obfuet custodias dñi. **Q**uite at̄ circūdēt regē hñtes singuli arma sua. t̄ si quis ali⁹ igeressus fuerit tēplū inficiaſ: sintq; cū rege: et intrante t̄ egrediēte. **F**ece-runt ergo leuite et vñuer-sus iuda iuxta omnia q̄ p̄-ceperat iorada p̄tis. **E**c assūpserūt singuli viros q̄ sub se erāt: t̄ veniebat p̄ or-dinē sabbati cū his q̄ iā im-pleuerāt sabbatū t̄ egressi erāt. **S**i q̄dez iorada ponti-fer nō dimiserat abire tur-mas q̄ sibi p̄ singulas ebdo-madas succedē p̄sueuerāt. **B**editq; iorada sacerdos cēturionib⁹ lanceas clype-oſq; t peltas regis dō q̄s p̄secrauerat in domo dñi. Constituitq; oēm pp̄lm te-nentiū pugiones a pte tē-pli dextra vſcq; ad pte tem-pli sinistrā corā altari et tē-plo p̄ circuitū regis t̄ edu-xerūt filiū regl̄: et imposue-

bulos partis ex dī-cis. iiiij. Regū. xi. a. excepto qđ sequitur. **A**bscondit eū cū nutrice sua i cubicu-lo lectulorū. t̄ dor-mitorio sacerdotū: t̄ templo ministratiū. vt dicit hic glosa he-bratīa tertio regum dicit. Eratq; cū ea in domo dñi clam. vbi dicit Ha. sa. q̄ h̄ sūt in solarijs templi: et fore ibi facebant sa-cerdotes in sua ex-e dra ministrantes vel saltez eoz aliqui vel potest dici q̄ p̄mo abscondit eū in dor-mitorio sacerdotū qđ erat circa templū postea transtulit eū ad solarium templi. vt secretius seruare-tur ibi. **C**apitulum. xxiiij.

Almo aut̄ sep-timo. **H**ic agit tur de tēpore ipsi⁹ ioradas regis iude ei p̄mo describit ei⁹ institutio. scđo regis sui p̄secutio capitulō. xxiiij. Circa p̄mū p̄mo describit ipsi⁹ ioradas institutio. scđo athalitē occissio: ibi. Qđ cū audisset atha-litā. tertio regis insti-tuti confirmatio: ibi. **H**epigit aut̄ iorada sinia aut̄ istaz partitē p̄z ex dīctis. iiiij. regū xi. exceptis q̄ sequit. **I**n p̄ma pte dīcis.

b **A**ll̄sumpsit centu-riones azariā t̄c. no-mina istoz omittuntur. iiiij. Regū q̄ exp̄-munt h̄ ad maiores bystorie certitudinē. **C**est in portis. iiiij. regū vi. **A**l portam seyr̄ fore ex illa pte erant plures portes tō dī hic in portis.

d **A**l portā que ap-pellaſ fundamenti. ista ē porta q̄ tertio regū dī: post habita-culū scūratorū. **P**or-te em̄ plurib⁹ noib⁹ nominant̄ ex diuer-sis p̄prietatis.

e **E**t peltas regl̄ da-uid. i. scūra rotunda a pellendo dicta. q̄s repellunt ic̄ns. In secunda parte dīcit.

Paralippo. II

f *Tunc vidisset regem stantem super gradum. Dicunt ali qui q̄ iste grad⁹ erat basis enea sup quā orauit salomō ut haberet supra sexto. et vocatur grad⁹. quia ad eam ascendebat per aliquot gradus quia habebat tres cubitos i altitudine ut ibidem dicitur. fīm alios vero erat quedam sedes notabilis i portico templi: ubi rex sedebat quando veniebat ad domum domini. In eccl par te dicitur.*

g *Constituit autē ioiada prepositos in domo domini. ut fierent ibi diuina obse quia: sicut siebat ante regnaret athalia que cultum diuinum put potuit destruxit ut haberetur capitulo sequenti.*

h *Juxta dispositio nem dāvid. que dispositio habetur supra libro pmo. xxvij et. xxv. capi.*

i *Letatusq; est omnis populus terre. eo q̄ liberatus erat a dominio mulieris: quod erat obprobriōsum. et quia regnum restitutū erat ad heredem debitum.*

Capitulū. xxvij.

a *Eptē anno rum erat ioas. Hic con sequēter describitur regni ioas psecutio et primo tempore p speritatis. secundo tēpore aduersitatis: ibi. Postq; autē ioiada. Palma in duas. quia pmo describitur processus regni ioas in bono. secundo ioiade pontificis sancta cōsummatio: ibi. Senuit autē ioiada. sententia pme partis patet ex dicti illi. Regum. xij. excep tis que sequuntur.*

b *Egredimini ad ciuitates iuda. preter em illā pecunia que sponte offerebat in*

runt ei dyadema et testimo niū dederitq; i manu ei⁹ te nendā legē et p̄stituerūt eū regē. Unxit q̄ illū ioiada pontifex et filii eius: imp̄ca tiq; sunt ei atq; dixerunt. Eliuat rex. Qd cū audiss̄ ioiada vocē. s. currentium atq; laudātiū regē ingressa est ad pp̄lm in templū dñi. Cunq; vidisset regē stantē sng gradū in itroitu et prin cipes turmasq; circa eum oēmq; pp̄lm tre gaudentē atq; clangentē tubis et di uersi generis organis con cinnentē vocēq; laudātiū. scidit vestimenta sua et ait Insidie insidie. Egressus autē ioiada pontifex ad cen turiones et principes exer citus dixit eis. Educite il lū extra septa tēpli et infi ciat foris gladio. Precepitq; sacerdos ne occidet in domo dñi. Et imposue rūt ceruicib⁹ eius manus. Quicq; intrasset portā eqrū dom⁹ regis; inficerūt eā ibi. Epigrit ait ioiada se dus inf se vniuersumq; po pulū et regē: vt esset pp̄lus dñi. Itaq; ingressus ē oīs pp̄ls domū baal: et destru xerūt eāt altaria ac simula cbra illi⁹ p̄fregērūt: mathā quoq; sacerdotē baal inter fecerūt ante aras. Con stituit autē ioiada pp̄positos in domo dñi: et sub manibus sacerdotis et leuitarū: quos distribuit dñs in domo dñi vt offerrēt holocausta dñs sicut scriptū est i lege moy si: in gaudio et canticis iux ta dispositiōne dāvid. Con stituit q̄s ianitores in por tis dom⁹ dñi: vt nō ingre deret eā immūdus in omī re. Assumpsitq; centurio nes et fortissimos viros: ac principes pp̄li et omne vulgus terre. et fecerūt de scēdere regē de domo dñi et introire per mediū porte superioris in domū regis et collocauerunt eū in solio regali. Letatusq; est omnis

ppl̄s terre et vrb̄s quieuit. Horro athalia infecta est gladio. Capitulū. xxvij

a *Ep̄tē annoz erat ioas cū regnare cepiss̄ et q̄draginta annis re gnauit in hierlm. Homen matris eius sebia de versa bee. Fecitq; qd bonuz est corā dñō: cūctis dieb⁹ ioiade sacerdotis. Accepit autē ei ioiada vrores duas et q̄bus genuit filios et filias. Host que placuit ioas vt instauraret domū domi p̄gregauitq; sacerdotes et leuitas et dixit eis. Egredi mini ad ciuitates iuda: et colligite de vniuerso israel pecuniā ad sartatecta tem pli dei nři per singulos annos: festinatoq; hoc facite Horro leuite egere negligētiū. Vocauitq; rex ioiada principem: et dixit ei. Quare tibi nō fuit cure vt cogeres leuitas inferte de iuda et de hierlm pecuniā q̄ p̄stituta ē a moyse seruo dñi: vt inferret eā oīs mul titudo isrl in tabernaculū testimonij. Athalia cīn im piissima et filij eius destru xerūt domū dei: et de vni uersis q̄ sc̄ificata fuerāt in tēplo dei: ornauerūt pha num baalim. Precepit ergo rex: et fecerūt archā: posuerūtq; eāt iuxta portam dñi forinsecus. Et p̄dicatū est in iuda et hierlm: vt deferrēt singuli p̄ciū dñi qd cōstituit moyles seru⁹ dei sup oēm isrl in deserto. Letatiq; sunt cūcti principes et oīs pp̄ls. et ingressi cōtu lerūt in archā dñi atq; misserūt: ita vt impleret. Clicq; tps esset vt deferrēt archā corā rege p̄ man⁹ leuitarū. Glidebant em̄ multā pecu niā: ingrediebat scriba regis et quē prim⁹ sacerdos p̄stituerat: effūdebatq; pecunia q̄ erat i archa. Horro archā reportabāt ad locū suū: sicq; faciebat p̄ sin gulos dies. Et p̄gregata ē*

templo p̄ necessarijs templi: voluit rex vt a quolibz capitaneo de regno suo collige retur dimidi⁹ siclus argenti q̄ soluebat a cōmunitate et in hoc eq̄liter soluebat pau per et diues. ut habeat Exo. xx. et hec pecu nia dabatur p̄ redēptione anime: quia cu; sic numerabant per dimidios sclos datos: non erat plaga in populo ut ibidem dicitur.

c *Athalia enim ini piissimaz filij eius filij athalie nō possūt hic intelligi fratres obozie filij sui: quia omnes fuerāt interficii: vt haberetur sup̄a in principio. xxij cap. nec filij obozie quia illos interfecit athalia. ut habeat sup̄a. xxij. capl. in fine et ideo filij ei⁹ hic dicunt sacerdotes ba al quos ipsa nutrit bat ut dicit lī. de he braicis questionib⁹.*

d *Destruxerūt do munum dei. dimitten tes multa cadere: et spoliantes templū vasis et ornamenti: applicantes ea cul tu baal: et ppter hoc ad restaurandū ista requirebāt magna pecunia. et maxime quia illa que erat ap plicata ydolis non erant vlerius vni no cultui applicanda.*

e *Et fecerūt archā. tertio regū dicitur gazophilatum loc⁹ est vbi potest reposi pecunia sine aperio ne: non tamen inde retrahi sicut p̄ fabri cis ecclesiarū solet fieri.*

f *Et deferrent sin guli precium domi no quod constituit moyles seruus et. s. dimidium scolum ut dictum est sup̄a.*

g *Et congregata ē infinita pecunia. hyperbole est ad denotandū magnā sum mā: licet esset finita simpliciter.*

Hec illa pars pecunie de qua regis contraria videt. iij. Regem. xiiij. ubi dicitur. Non siebant ex eadem pecunia hydrie templi domini regis. Dicendum quod sedis repabat templi edificium: non siebant vasa templi ex illa pecunia quod ordinata erat ad regandum edificium: et secundum hoc loquitur scriptura. iij. regum. sed edificio regato de residuo pecunie sacra sunt vasa templi ut hoc dicitur. **I**n se nunt autem. Hic dominus de scribit ipsius solade felix consumatio cum domino. **K**ontra plenaria dierum quod non transiit tempore in vacuum: sed in bonis operibus summe se exercuit. propter quod valde solenniter sepulta fuit cum domino. Sepelieruntque in ciuitate domini cum regibus subdit causam mortis. **L**e coquisset bonum cum israel. Nam a dominio mulieris liberando: et ab idolatria renocando. **M**erito cum domino regem de eius semine restituendo. ut per prophetam. **N**ostros autem. Hic dominus describit regnum Iosias regis aduersariis et per describit ipsius populi malum culpe. Secundo malum pene ibi. Cuius enolus. Circa primum tangitur duplex culpa. Prima est idolatria cuius dominus. **O** ingressi sunt principes iuda et adorauerunt regem impudente libi divinum honorem sicut dictum fuit diffusus. iij. Regum xiiij. s. p. **E**t dereliquerunt templum domini regis. abyssus enim abyssum invocat. et idem de uno peccato traxit ad aliam quod mittebatque eis prophetas ut regis. ex quo apparet dei miseratio: et eorum obstinatio. Eo sequenter notatur de patricidio in interfectione zaccharie quod prius successerat in summo sacerdotio ut hic ex glosa magna hebraica tremon. iiij. super illud Si occidit in sanctuario domini sacerdos et prophet. et in ponte cuius dominus. **R**egulus itaque dominus induit zacchariam. ex revelatione enim spiritus sancti et eius impulsu motus fuit ad constanter arguendum regem et populum. **S**ed filius iudee. per hoc oneris conditio aggrauans peccatum quia iudea fecerat bona erga regem et populum ut per prophetam. **T**ris erunt lapides iuxta regis imperium. ex quo

pater et rex et populus perpetraverunt patricidium. **V**ideat dominus et requirat. hoc dixit non solo vindicta: sed iusticie diuina et. **C**uius enolutus esset annus. Hic dominus ponit debita pena: et primo in debellatione iudeas cum domino. **A**scendit etenim exercitus syrius regis. et patet sua via usque ibi. **I**n iudeas quod ignoramus exercuere iudicia. que autem fuerunt illa hic non exprimitur nec. iij. Regum. **S**ed libro de hebreis quidam dicitur: quod occiderunt filios eius coram eo: immo properando ei interfectionem zaccharie: sed hoc non videtur vera quia in principio sequentis capituli dominus. **G**amalias filius eius regnauit per eo. propter quod et multa alia: iste liber de hebreis quidamibus a multis et rationabiliter ut video negatur esse Piero. tum quia non habet eius stilum qui in libro illustrissimo virorum ubi Piero. enumerat libros ab eo editos facit solus mentionem de hebreis quidam super libro supradicto. **P**er cursum enim decimam in dico etiam quod liber de hebreis quidam super alios libros factus fuit a quodam iudeo conuerso. qui multa fictione imiscuit ut videtur propter quod de illo libro parum curandum est: nisi quod cōsonat veritati. et idem alter dominus. quod fecerunt isti iudeas plaga turpes et ignominiosas. et idem subdit. **E**t abeuntes dimiserunt eum in languoribus magnis. secundo describit pena eius in interfectione cum dicitur. **S**urrexerunt autem secundum eius serui sui in solitione sanguinis zaccharie filii iudee sacerdotis et occiderunt eum in lectulo suo et mortuus est: sepelieruntque eum in ciuitate domini: sed non in sepulcris regum. **I**nsidiati vero sunt ei zebath filius semath amantis: et iozabath filius semarit mosabitidis. **H**orro filii eius ac summa pecunie quod adunata fuerat sub eo: et in instauratio domini dei scripta sunt diligenti in libro regum. **C**apitulum. xxv.

Regnauit autem amalias filius eius per eo. Eliginti quinque annos erat amalias cum regnare cepisset: et virginem annos regnauit in hierusalem. Nomem mīris eius iudea. **D**icitur de hierusalem. fecitque bonum in aspectu domini: verum tamen non in corde perfecto. **C**apitulum. xxv.

Regnauit autem amalias filius eius per eo. **E**gnauit autem amalias filius eius per eo. Eliginti quinque annos erat amalias cum regnare cepisset: et virginem annos regnauit in hierusalem. Nomem mīris eius iudea. **D**icitur de hierusalem. fecitque bonum in aspectu domini: verum tamen non in corde perfecto. **C**apitulum. xxv.

Regnauit autem amalias filius eius per eo. **H**ic consequenter agitur de tempore amalias. et primo describitur regnus eius prosperitas quod dominus vixit innocentem. secundo eius adversitas postquam vixit insolenter: ibi. **D**icit ille exercitus sententia autem prius partis patet ex dictis. iij. Regum. xiiij. **I**n principio exceptis que sequuntur.

Paralippo. II

b **I**ugulanit seruos q̄ occiderūt r̄c. et hoc iuste: quia licet esset dign⁹ morte: tñ isti nō habebāt auctoritatē eum occidendi. c **C**ongregauit igit̄ amasias iudā r̄c. ad pugnādum h̄idumeos infestantes regnū suum. d **R**ex ne egrediat tecū exercitus isrl. q̄ erāt ydolatre et sō eoꝝ societas magis nocuisset q̄ iuuisset: iō sequit.

e **N**on est em̄ dñs cū isrl: q̄ in regno illo colebanꝝ vituli au rei: et etiā ydola alia. f **E**t cunctis filiis ephraim. a qbus domina baſ regnū illō q̄ hieroboā primus rex fuit de ebu ephraim et plures alii post eū. g **H**abet dñs vñ dare tibi r̄c. ex q̄ p̄t q̄ illā pecuniā illis militib⁹ dimisit.

h **E**st illi h̄iudā ve hemēter irati: nō xp̄ pecunie retractionē ut dictū est: h̄ qm̄ repurauerūt se p̄temni in illa sepatione.

i **P**ercussitq̄ filios seyr decē milia. sic ē in hebreo r. iij. regū. et nō viginti milia. vt h̄nt aliq̄ librī male.

k **S**ecil ille exercitus

Nic p̄t̄ describitur aduersitas regni sui postq̄ vixit insolēter: et p̄ p̄ponit aduersitas inducta p̄ peccato supbie. scđo pro

pctō ydolatrie: ibi. Amasias q̄. Circa primū sciendam: q̄ amasias exhibita vi

citoria elatus in suspiciā: eā maḡ attribuens virtuti p̄prie

q̄ diuine: et sō exerci

tus isrl̄ q̄ redierat ad terrā suā excitatus

fuit ex dictina ordi

natione vñ innaderet regnū suū. nō em̄ in

vaserūt in redditu de exercitu amasie: sed postq̄ venerāt ad trā

suā. et hoc notaſ eū dī. l **D**iffusus est in ciuitatibus iuda a samaria. s. veniēdo.

m **B**isq̄ bethorō. Samaria autem erat in regno isrl̄. Bethorō aut in regno iude: et sō si redeundo de exercitu amasie hoc fecissent: scripta dixiss̄ mō h̄rlo. s. a bethorō vñq̄ ad samariā. n **A**masias aut. Nic p̄t̄ po

n̄tu et aduersitas p̄

Cunq̄z roboratū sibi vide
ret imperiū: iugulauit ser
uosq̄ occiderāt regē p̄m
suū. h̄ filios eoꝝ nō interse
cit. sicut scriptū est in libro
legis moysi ybi p̄cepit do
min⁹ dicēs. Nō occident
p̄s p̄ filiis: neq̄ filij pro
patrib⁹ suis: s̄ vnuſq̄ in
suo p̄ctō moriet. Congre
gauit igit̄ amasias iudā. et
p̄stituit eos p̄ familias: tri
bunosq̄ et centuriones in
vniuerso iuda et beniamin
et recensuit a viginti annis
sursū. iuenitq̄ triginta mi
lia iuuenū q̄ egredereb̄t ad
pugnāt tenerēt hastāt cly
peū. Hercede q̄z cōduxit
de isrl̄ cētū milia robustor̄
centū talentis argēti. Ele
nit aut̄ hō dei ad illū et ait.
o **R**ex ne egredias tecū ex
ercit⁹ isrl̄. Nō ē em̄ dñs cū
isrl̄: et cūctis filiis ephraim
q̄ si putas i robore exer
citus bella p̄sistere: supari te
faciet de⁹ ab hostib⁹. Bei
q̄ppe ē et adiuuare et i fugā
puertere. **B**ixitq̄ amasias
ad hoiem dei. Quid ergo
fiet de cētū talentis q̄ dedi
militib⁹ israel. Et r̄ndit ei
s bō dei. Habet dñs vñ tibi
dare possit multo his plu
ra. Sepauit itaq̄ amasias
exercitū q̄ venerat ad eum
ex ephraim ut reuertereſ i
locū suū. At illi h̄iudā ve
hemēter irati: reuersi sunt
i regionē suā. Porro ama
sias cōfidenſ edurit p̄plū
suū et abiit in vallē saluaz
i p̄cussitq̄ filios seyr. r. mi
lia. Et alia decē milia viro
rū ceperit filij iuda et addu
xerūt ad fr̄uptū cuiusdam
petre p̄cipitauetq̄ eos de
sumo im̄p̄ceps: q̄ vniuersi
k crepuerit. Ad ille exercit⁹
quē remiserat amasias ne
i secū iret ad pliū diffusus ē

peccato ydolatrie: et primo ponatur culpa. scđo pena: sbs.
Igit̄ amasias. Circa primū dī. n **A**masias q̄z post ce
dem ydumeoz et allatos deos filioꝝ leyr. statuit eos in de
os sibi r̄c. In libris de hebrascis q̄onib⁹ dicit q̄ illa ydola
cū morarent in ydumea dederunt responsa: q̄ hoc accide

bat idumeis eo q̄ ne
gligentes fuerunt in
cultu eoꝝ qđ audiēs
amasias eos coluit:
h̄ hoc videſ ficticiū:
quia nulla glosa he
braica hoc dicit: ne
aliquis expositor la
tinus antentic⁹. Vi
detur etiā esse h̄ tex
tam: quia xp̄heta de
hoc reprehendēs ama
siam dixit.

q **C**ur adorasti de
os q̄ nō liberauerūt
populū suū d̄ manu
tua. non em̄ dī p̄p̄ls
alictius veri dei vel
falsi: nisi cultū h̄mp̄ē
dat sibi fm̄ ordine il
līus ritus. vnde et fi
lii israel q̄n non cole
bant debito mō do
minū dicebant noīz
p̄plū eius: vt patet
Psee. j. ca. et in plur
bus alijs locis vete
ris testamēti. Itē q̄
amasias r̄ndisset p̄
p̄bere cām dictā ydo
la colendivt videntur
probabiliter: qđ nō
fecit: sed dixit.

a **N**um p̄siliarius
regis es. ex hoc etiā
apparet obstinatio
ip̄sius amasie.

b **I**git̄ amasias. Nic post culpā po
nitur pena debita. et
patet sua et dictis.
ij Regū. xiiij. adden
da tamen sunt aliq̄.

c **C**arduus qui est
in libano r̄c. Cardu
est herba vīlis et ve
specta. Cedrus autē
est arbor alta: et ideo
vocat amasiam car
dum: qui sub se ha
bebat tres tr̄b̄ tm̄.
Se autem vocat ce
drum quia habebat
decem tribus in re
gno suo.

d **P**orro amasiam
regem iuda filiū io
as filij ioachaz. sic
habetur in hebreo: et
in libris correctis.
Et iste ioachaz idem
est cum ochozia: qui
vocatur etiam Ioa
chan. vt habetur su
pravicesimo p̄mo c
pitulo.

Liber

EVasa q̄ repperit in domo dñi. et apud obedēdō. iste tpe dō fuit p̄stitut⁹ ad custodiā thezauroꝝ: et si lū ei⁹ successerūt sibi in eodē officio st̄ idō loc⁹ ille vbi talia seruabant ab eo denominabat. **f.** **N**ecno ⁊ filios oblidūm dixerūt aliqui q̄ iste erāt filij principū regni israel: q̄s tenebat amasias obſides. sed hoc non videt verū: q̄ nō legis amasias tanta preualuisse regno isrl: ppter qđ dīcendū q̄ iſti erāt filij principū regni iuda q̄s cepit rex isrl in p̄lio ⁊ qn̄ venit in bie- rusalē cōmutauit ac cipiendo filios p̄ patribus q̄s tenebat.

Capitulū. xxvij.

Omnis autē pp̄ls. Hic cō sequēter agit de tpe ozie: cui⁹ p̄imō describit laudabilis uersatio: scđo dētestabilis elatio: ibi. H̄z cū roboraꝝ esset Cīrca p̄mū p̄ describitur gratiosus cū dicitur b. **F**ecitq̄ qđ erat rectū in con- spectu dñi iuxta oia q̄ fecerat amasias. s. In p̄ncipio regni sui ut habeat ca. p̄cedēti. **e** Et exquisiuit dñm in dieb⁹ zacharie intelligentis et vidētis deū. dicit hic glo. he braica: q̄ hec est l̄ra. Intelligentis timores dñi. et q̄ iste zachari- as idē est q̄ rex oziās ⁊ q̄ vocat⁹ fuit trib⁹ nominib⁹. s. oziās in p̄ncipio hui⁹ capi- tuli. ⁊ hic zacharias. t. iij. Regum. xv.aza- rias: ⁊ dicit hic intel- ligens timores dñi: q̄ fuit bon⁹ ⁊ sapiēs ⁊ timēs dñm in p̄ncipio regni sui. expo- sitores nostri dicunt cōter q̄ iste zachari- as fuit fili⁹ iōiade sa- cerdotis quē occidit ioas rex iuda: vt di- cītū ē supra. xxiiij. Scđo describitur vt vt victoriosus cum dicit. **D**eniq̄ egrē- sus est ⁊ pugnauit p̄

ad portā anguli q̄dringen- tis cubitis. **Q**uinne quoq̄ aurū ⁊ argentū ⁊ vnuerla e vasa que repperit in domo dñi: et apud obedēdō: in thezauriā etiā dom⁹ regie necnō ⁊ filios obſidūm re- duxit in samariā. **G**ixit au- tem amasias fili⁹ ioas rex iuda postq̄ mortuus ē io- as filius ioachaz rex israel q̄ndecim ānis. Reliq̄ autē sermonum amasiae priorꝝ ⁊ nouissimorꝝ scripta sunt in libro regum iuda et israel. Qui postq̄ recessit a dño: tetenderunt ei insidias in hierusalē. Cūq̄ fugisset la- chis: miserūt ⁊ interfecēt eū ibi: reportantesq̄ super equos sepelierūt eū cū pa- tribus suis in ciuitate dō. **C**apitulū. xxvi.

Omnis autē pp̄ls iuda filiū eius oziā annoꝝ sedecim p̄stituit regē p̄ amasia patre suo. Ipse edificauit abilat ⁊ restituit eā ditioni iude: postq̄ dor- miuit rex cū patribus suis. Sedecim ānoꝝ erat oziās cū regnare cepisset: ⁊ quin q̄gintaduob⁹ annis regna uit in hierusalē. Nōmē ma- tris ei⁹ iecilia de hierusalē. **F**ecitq̄ qđ erat rectū i ocu- lis dñi iuxta oia q̄ fecerat amasias p̄ eius: ⁊ exquisiuit dñm in dieb⁹ zacharie intelligentis ⁊ vidētis deū. Lunq̄ req̄reret dñm dire- xit eum in oībus. Deniq̄ egressus ēt pugnauit p̄tra philistijm ⁊ destruxit mur⁹ geth: ⁊ mnrū iānie: muruz azotū. Edificauit q̄s oppi- da in azoto ⁊ philistijm: et adiuiuit eū deus p̄tra philistijm et ḥarabas q̄ habita- bant in gurbaal: ⁊ ḥāmo- nitas. Appendebātq̄ amonite munera oziā: et di- uulgatū est nomen ei⁹ v̄sq̄ ad introitum egypti ppter crebras victorias. Edifi- cauitq̄ oziās turrēs in bie- rusalē super portā anguli: ⁊ super portā vallis: ⁊ re-

liquas in eodē muri latere firmauitq̄ eas. Extruxit q̄t turrēs in solitudine: et effodit cisternas plurimas ⁊ eo q̄ haberet multa peco- ra: tā in campeſtrīb⁹ q̄s in heremī vastitate. Vineaſ q̄s habuit et vinitores in montib⁹ ⁊ i carmelo. Erat q̄ppe hō agriculture dedi- tus. Fuit autē exercit⁹ bella- torꝝ eius qui p̄cedebāt ad plia sub manu iehihel scri- be: masieq̄ doctoris ⁊ lib manu ananie q̄ erat de du- cibus regis. Qisq̄ nume- rus principum p̄ familiās suas viroꝝ fortū duox̄ mi- liū sexcentorꝝ ⁊ sub eis vni- uersus exercit⁹ tricentorꝝ ⁊ septē milii q̄ngentoꝝ: qui erant apti ad bella: ⁊ p̄ re- ge ḥ aduersarios dimica- bant. Preparauit q̄s eis oziās id ē cuncto exercitui clypeos ⁊ bastas ⁊ galeas ⁊ loricas arcusq̄t fundas ad iaciendos lapides: ⁊ fe- cit in hieralm̄ diuersi generi- b machinas q̄s in turribus collocauit: ⁊ in angulū mu- roꝝ: vt mutterēt sagittas ⁊ sara grandia. Egressumq̄ est nomē ei⁹ pcul: eo q̄ au- xiliareſ ei dñs ⁊ corrob- rasset illū. Sed cū robora- tus essz: eleuatū est cor ei⁹ in interitū suum ⁊ neglexit dñm deuz suū: ingressusq̄ templū dñi adolere voluit incensum super altare thy- miamatis. Statimq̄ in- gressus post eū azarias sa- cerdos ⁊ cū eo sacerdotes dñi octoginta viri fortissi- mi. restiterūt regi atq̄z di- xerunt. Non est tui offici- oziā: vt adoleas incensum dñs sed sacerdotū hoc est filioꝝ aaron q̄ cōsecreti sūt ad huiuscemodi misteriū. Egredere d̄ sanctuario ne- contempseris quia non re- putabitur tibi i gloriā hoc a domino. deo. Iratusq̄ oziās ⁊ tenēs in manu thu- ribulum vt adoleret incen- sum: minabat sacerdotib⁹

philistijm. Tercio de- scribitur vt famosus cū dī. Et diuulgatū est nomen eius. q̄to vt in bonis tp̄alib⁹ copiosus: qđ appa- ret primo i edificijs: que fecit cū dicit.

d. **E**dificauitq̄ oziās turrēs i hieralm̄ sie per portā anguli: et sup portā vallis. ⁊ h̄ est que capitulo pre- cedenti vocat porta ephraim. ibi em̄ for- tius edificauit. quia magis indigebat: co- q̄ murus hieralm̄ in- terrupt⁹ fuerat a por- ta ephraim v̄sq̄ ad portam anguli. cccc. cubitis. vt h̄i ca. p̄ce dēti. **e.** **E**xtruxitq̄ turrēs in solitudine. ad custodiā anima- lium. **f.** **E**t effodit cisternas plurimas. ad potum eoz. ideo subdit. **a.** **E**o q̄ ha- beret multa pecora. ⁊ in hoc oñdī copio- sus in diuitijs natu- ralib⁹ q̄ sunt valde necessarie regib⁹ q̄s tpe obſidionis nihil valerent artificiales diuitie absq̄ istis. ter- cī oñdī copiosus i reb⁹ bellicis: cū dī. Fuit autē exercitus bellatoꝝ ei⁹ r̄c. ⁊ p̄t̄ l̄ra v̄sq̄ ibi.

b. **E**uas in tur. r̄c. ibi em̄ efficaciores se- defensiones eo q̄ ex angulis p̄nt defendi due p̄tes muri binc ⁊ inde. **c.** **S**ed cū robora- tus esset. Hic p̄n̄ describit oziā de- testabilis elatio. q̄s cū deberet ex p̄terūl̄ dei beneficijs humi- liari in tantā supbia eleuaꝝ ē. q̄ nō suffi- cit sibi honor regius. H̄tia voluit sibi sur- pare sacerdotis offi- cium sup altare thy- miamatis offerendo incensum: ⁊ p̄t̄ litera v̄sq̄ ibi. **d.** **H**on ē tui officiū oziā. q̄ di- stincta sunt regi ⁊ sa- cerdotis officia.

e. **N**on reputab- tibi i gloriā a dño. i. illud qđ reputas ti- bi honorificum: erit magis in vituperiū ex dei punitione: iō

Paralipon II

seq̄t̄ur. f Statim q̄z orta ē lepra in frōte ei⁹. q̄z n. pcus-sus fuerit lepra in roto corpe. tū fit maḡ mentio de fronte. q̄z ibi apparuit clariss vt a sacerdotibus ex pelleretur celer⁹ ad ostendendū etiā de restationem sui peccati factus fuit terre motus terribilis in hierusalem. vt habeatur zaccharie ultimo.

g Reliqua autem sermonū ozie prior⁹ et nouissimorum scripsit Esaias. nō in libro Esaias. quem habemus. sed in alio qui non fuit per esdrām reparatus sicut et de pluribus alijs libris frequenter dictum ē h Et sepelierūt euī in agro regalium se pulcroū. non tamē in sepulcris regum. propter infectiones lepre.

Caplīm. xxvij.

a v Igintiqnōs annorum Dic consequenter agitur de tēpore Joathan. cui⁹ describitur deuotus ingressus. strenuus pcessus victoriosus congressus. et quiet⁹ egressus. secūda p̄s incipit ibi. Ipse edificauit. tercia ibi. Ipse pugnauit. quarta ibi. Reliquia autē. et pater sua ex dictis iiii. Regū. xv. caplo.

Caplīm. xxvij.

b v Iginti anno- v um erat ach- az. Hic p̄nter agit de ipse ipsi⁹ ach- az. et primo describit ipius p̄uaricatio. se- cundo flagellatio ibi. Tradiditq̄z eū. et tercio obſtatio. ibi. In ſup et tēpe angustie. ſua prime partis p̄z ex dictis. iiii. Regū. xvi. ca.

c Tradiditq̄z. Hic consequenter ponit ipsi⁹ flagellatio. Cir-

f Statimq̄z orta est lepra in fronte ei⁹ corā sacerdotib⁹ i domo dñi: ſup altare thy miamatis. Cunq̄z respexiſ ſet eū Azarias pontifex: et om̄s reliq̄ sacerdotes vide rūt leprā in fronte ei⁹: et feſtinato expulerūt eū. Sed et ipſe pterrit⁹ accelerauit egredi. eo q̄ sensiſſet illico plagā dñi. Fuit igi⁹ oziā rex leproſus uſq; ad diem mortis ſue et hitauit in do mo ſepata: plen⁹ lepra ob quā electus fuerat de do mo dñi. Horro Joathan filius ei⁹ rexit domū regis et iudicauit pp̄lm frē. Re liqua at ſmonū ozie prior⁹ et nouiſſimop̄z ſcripsit Esaias filius ammon ppheta. Horriuitq̄z oziā cuž patribus ſuis et ſepelierūt eū in agro regalū ſepulcro⁹ eo q̄ eēt leproſus: regnauit q̄z ioathan fili⁹ ei⁹ p̄ eo,

C Caplīm. xxvij.

d Igintiqnōs annorum erat ioathan cū regna re cepiſſet et ſedecim annis regnauit in irlm. Nomen matris ei⁹ hierusa filia ſadoc. Fecitq̄z qđ rectū erat corā dñi iuxta oia q̄ ſe- rat oziā p̄ ſu⁹ excepto q̄ nō ē ingressus tēplū dñi. et adhuc pp̄ls delinqbat. ip̄e edificauit portā dom⁹ dñi excelsam et in muro ophel multa coſtruxit. Urbes q̄z edificauit in montib⁹ iuda et in saltib⁹ castella et turreſ. Ipſe pugnauit coſtra regē filio⁹ ammō et vicit eū. de derūtq̄z ei fili⁹ ammō in tēpore illo cētū talenta argēti. et decē milia choros tri- tici. ac totidē choros ordī. Hec ei p̄buerūt fili⁹ ammō in anno ſecundo et tercio. Coſboratusq̄z ē ioathan eo q̄ direxifſet vias ſuas corā domino deo ſuo. Re liq̄ at ſmonū ioathan et oēs pugne ei⁹ et opa ſcripta ſt i libro regū iſrl et iuda. Eligintiqnōs āno⁹ erat cū re gnare cepiſſet et ſedecim an-

nis regnauit in irlm. Horriuitq̄z ioathan cuž p̄ib⁹ ſuis et ſepelierūt eū in ci- te Bō. et regnauit achaz fi li⁹ ei⁹ p̄ eo. Ca. xxvij.

e Iginti āno⁹ erat achaz cum regnare cepiſſet. et ſedecim ānis regnauit in irlm. Nō fecit re- ctum in cōſpectu dñi. ſicut dō p̄ ei⁹. ſābulauit in vi- is regū iſrl. insup et ſtatuaſ ſudit baalim. Ip̄e est q̄ ad oleuit incēſum in valle hē- nō et lustrauit filios ſuos i igne iuxta ritum gentiū q̄s interfecit dñs in aduentu filiorum iſrl. Sacrificabat q̄z et thymia ma ſuccende- bat in excelsis et in collib⁹ et ſub omni ligno frondoso.

f Tradiditq̄z eum dñs deus eius in manu regis syrie q̄ pcuſſit cum magnāq̄z p̄dā cepit de ei⁹ imperio: et ad- duxit in damascum. Ma- nibus q̄z regis iſrl tradit⁹ et pcuſſus plaga grandi.

g Occiditq̄z phacee fili⁹ ro- melie de iuda centum vi- ginti milia in die uno oēs viros bellatores eo q̄ reli- qſſent dñm deū patrū ſu- rum. Eodē ip̄e occidit Ze- chri vir potens ex ephraiz maasiā filiū regis. et ezcricā ducem dom⁹ ei⁹. helcha- nā q̄z ſecundū a rege. cepe- runtq̄z fili⁹ iſrl de ſrib⁹ ſuis ducenta milia mulieb⁹ pu- ero⁹ et puellaz: et infinitaz p̄dā ptuleruntq̄z eū i ſama- riā. Ea tēpeſtate erat ibi p̄pheta dñi nō oē ſed q̄ e- gressus obuiā exercitui ve- nienti in ſamariā. dixit eis Ecce iratus dñs de⁹ p̄m v̄o⁹ ſiudā tradidit eos i manib⁹ v̄ris: et occidiſſis eos atrocif: ita ut ad celū ptigeret vefra crudelitas. In ſup filios iuda et hie- rusalem vultis vobis ſub iūcere in ſeruos et ancillas quod nequaq̄z facto opus eſt. Neccaſtis em ſup hoc dñō deo veftro. Sed audi- te cōſilium meum: et redu-

nis regnauit in irlm. Horriuitq̄z ioathan cuž p̄ib⁹ ſuis et ſepelierūt eū in ci- te Bō. et regnauit achaz fi li⁹ ei⁹ p̄ eo. Ca. xxvij.

ca q̄nō ſcienduz et phacee filius rome- lie rex iſrael. et rasin rex syrie ſimul confe- derati inuaserunt re- gnum achaz. propt̄ quod achaz et ei⁹ po- pulus fuerunt mul- tum territi. vt habeat Esaias. vii. ſed cum Esaias ipſum achaz cō- ſolaretur. di. Nolite timere tē. et ad cōfir- matiōnem huīus ſi- gnum diuinum ob- tuliffet di. Pete tibi ſignū a domino deo tuo in profundum i- ferni ſue in excelsuſ ſupra. achaz non cre- didit. et ſignum obla- tum recuſauit. et de domino diffidēs ad humannū auxiliuſ refuſit mittens mu- nera multa et magna te- glatphalassar regi asyriorū rogans ut regnuſ ſyrie inuade- ret. et p̄ hoc rasin rex ſyrie recederet de re- gno achaz. et iret ad defendendū regnuſ ſuum quod et faciū- fuit. ſed rex ſyrie rece- dens d̄ regno achaz magnam predam ſe cum portauit et tunc achaz credens pre- valere contra regez iſrael ſolum egressus fuit ad. pugnam cō- tra eum. et tunc fuit debellatus. et popu- lis eius pro magna parte occiſus. primo igitur ponit flagel- latio achaz per re- gem ſyrie cum dicit

h Tradiditq̄z eum dominus. et patet lit- tera ex dictis. ſecun- do per regem iſrael cum dicitur.

i Manib⁹ quo- z regis iſrael tradi- tus eſt. et patet littera ſuq̄z ibi.

j Ea tēpeſtate erat ibi p̄pheta domi- ni nomine obed. iſte non erat mansi⁹ in ſamaria. ſed venerat illuc de iuda miſſus a domino ad arguē- dum filiorum iſrael crudelitatem. cetera patent yſq; ibi.

II Liber

filius illo misit rex achaz ad regem assyriorum. Hoc fuit anno isto belli regem israel ut dominum est. tertio ponit flagellatio achaz per idumeos cum domino. Verum idumei tecum. quarto per philisteos cum domino. **s** Philistium quod diffusi sunt tecum. isti ei videntes regnum iuda debilitatum modo predicto. invaserunt ipsum in primis suis. accipientes predicas et ciuitates per posterant. **b** **E**o quoque nunc enim auxilio. s. dominus. propter eum malicias ipsius achaz regem iudee de suo iusto indicio subtraxerat suos protectores ab eo et populo suo. quinto ponit flagellatio achaz per regem assyriorum cum domino. **d** adduxitque eum reglatpha tecum. huius ei reglatph. ad processus achaz per venerit per regem syrie. ut dominum eum et ipsum interfecit. ut habet. iiiij. Regum. xvij. capitulo postea iste reglatphalassar videns debilitatem ipsius achaz et populi eius intravit eius regnum et tributo graui subiugauit. et hoc est quod sedit postea.

a **D**edit rex. as. m. et tunc ei nihil profuit. quod huius misericordia magna munera et multa regi assyriorum. ut predictum est. non propter hoc dimisit quoniam postea vastaret regnum eius redigens sub graui tributo. ista vero lata ab illo loco. adduxitque eum reglatph. tecum. Alter exponit ab hebreis: quod dicunt quod hec est vera lata. Et venit ad eum reglatphalassar rex assyriorum. qui ad processus eius venit per regem syrie ut dictum est. Qui afflixit eum. et non fortificauit quod huius per aduentum reglatph. rex syrie aduersariachaz fuerit occisus. tunc achaz propter munera magna que miserat regi assyriorum fuit depauprat et afflictor. Et tunc nihil ei profuit. quod ciuitates regno capte ab idumeis et philisteis: ut predictum est non fuerunt sibi per regem assyriorum restitute. **b** Insuper et tunc angustie. hunc describit ipsius achaz obstinatio. quod predictis flagellationibus non fuit emendatus. sed magis peioratus. sicut et pharao rex egypti. ut habet in libro. et hoc est quod domino. **b** Insup et tunc angustie fuit. tunc flagellationis predicte. **c** Tunc cōtemptum in dominum exercito

nouum idolatrie modum cum domino. **d** Immolauit dominus damasci. et hoc fuit quoniam obuius reglatph. in damascum ad faciendum sibi reverentiam. eo quod occiderat rasum aduersarii suum. ut habet. iiiij. Regum. xvij. **e** Et dixit dominus regum syrie auxiliantur eis quod sic corde creditur. et ope exteriori monstrauit. sicut ei cor de credit ad iusticiam. ore autem sit professio ad salutem. ut habet Regum. x. itaque infidelitas existens in corde. quoniam exercitū declaratur in ope facit ad damnationem augmentatorem.

f **C**lausit ianuas templi dei. quod non sufficit sibi inducere idolatriam. sed etiam abstulit latraria. **g** Et fecit sibi altaria ydolorum in universis angulis hircus. et statim haberentur in promptu a quocunque cetera patientes res ibi. **h** Et sepelie. cum in ciuitate iherusalem non enim fuit sepultus in ciuitate domini in qua erat sepulcrum regalia. sicut fuerat amasias. non enim fuit sepultus cum regibus ut dominum fuit. iiiij. Regum. xvij. nec in agro regalium sepulcrorum. sicut fuit ozias leprosus. ut habet. s. xxvij. sed magis fuit elongatus a sepulcris regum tanquam oibus odiosus. et non execrabilis et facinorosus.

Capitulum. xxix.

Tunc ezechias. **H**ec pater agit de tunc ezechiale. sub quo primo facta est expiatio legalis sacrificij. secundo celebratio paschalibeneficij ca. xxx. tertio reparatio sacerdotalis ministerij. c. xxxi quarto restauratio regalis imperij. ca. xxxii. Circa primum ezechias cupiens renouare sedus cuius deo. primo precepit levitas et sacerdotes sanctificari. secundo per sacrificatos templum mundari. ibi. Congregaueruntque tercio per mundatos peccato populi sacrificari. ibi. Consurgensque quarto sacrificando deum laudari. ibi. Constituitque quinto expiatione facta holocausta offerri. ibi. Ezechias autem circa primum premittitur genealogia ezechie ex patre remanso. quia satis erat nota ex parte patris cum dicitur

Paralipo. II

b Nomē matris eius abia filia Zacharie. Dicunt alioq; q̄ iste Zacharias fuit ille quē p̄cepit occidi iōas rex iuda. vt dcm est s. xxiiij. **d** Iū aut̄ dicunt q̄ fuit fili⁹ illi⁹ zacharie ⁊ q̄ tpe mortis p̄iis sui adhuc erat in vtero matris. ⁊ ido natus ex vtero sortit⁹ ē nomē p̄is. h̄ ista nō sunt multum versimilia. q̄ achaz s. p̄ ip̄i⁹ Ezechie fu it ydolatra pessim⁹.

a principio regni sui ⁊ destruxit quantuz potuit cultū dei ⁊ iō nō est verisile. q̄ vxo rē acceperit de gene re sacerdotali. ⁊ ma xime de genē zacha rie q̄ vsc̄ ad mortes celauit p̄ cultu dei. Illō aut̄ qđ pdictu⁹ est acceptu⁹ fuit de li bro hebraicay que stionū. q̄ nō est autē ticus nisi sup Gen. vt s. dictu⁹ est.

c In ipso rē. dicūt he brei q̄ b̄ fuit i p̄ aīo regni sui. ⁊ p̄n̄ oīz dicere q̄ fuit in prima die coronatōnis sue vt videbitur postea. **d** Et mēle prio rē. vi templū posset pu rificari ⁊ officiū dīni nū celebrari ad p̄clu dendū tñ ista achaz p̄ eius clauerat ta nus tēpli. vt dcm ē ca. p̄ce. **e** Addu xitq; rē. fin predicta opt̄ dicere. q̄ ista ad ductio fuit eorū voca tio ad diem sue coro nationis. in q̄ etiam die invitauit eos ad renouādū cultū di uinū. **f** Et cōgre gant̄ eos in pla. ori. i. in atriu sacerdotu⁹ vbi erat altare holocaustu⁹. qđ erat in p te orientali atrij ip̄i⁹ tēpli. **g** Sanctificam i ni. p̄ aquā lustratio nis. ⁊ etiā p̄ cōtinēti am ab vroxib⁹ ⁊ alia ad hoc requisita.

h Qunda. do. do. q̄ achaz eā sedane rat multis ad idola triā p̄tinētib⁹. **i** M̄er. fa. su. a taber naculo dñi retroce dēdo tōliter a diuino cultu. aliq aut̄ expo nut alr. s. q̄ adorabāt v̄la facie ad ortū sol̄ opposito mō q̄ siebat adoratio in tēplo vbi siebat versus occidētē. h̄ p̄ia expositio maḡ p̄sonat l̄re p̄cedēti ⁊ seqn ti. cetera patet vsc̄ ibi. **a** Hos ele. do. tribū. n. leui ele git deus ad seruēndū sibi. vt h̄. **b** Congregauerūtq; h̄ p̄n̄ describit̄ mundatio tē pli p̄ sacerdotes ⁊ leuitas sanctificatos cū dr. **c** Et san.

sūt. s. mō pdicto. **d** Et ingressi. surta mādatū regis. sc̄ ad purgandū tēplū dñi. ⁊ mod⁹ purgationis oīdit̄ cū dr̄ q̄ Hacerdotes q̄z ingressi; tēplū dñi. leuite⁹ nō poterāt illuc ingredi. ⁊ iō oīptuit q̄ sacerdotes imundicias int̄ ex istētes deportarēt extra ad locū vbi leuite poterant acce dere. ideo subdit̄.

f In ve. do. dñi. i. i atrio vbi leuite poterant ingredi postea subdit̄ t̄ps in q̄ fece rūt istā purgationez cū dr. **g** Ceperūt aut̄ p̄ia die rē. in illē em̄ dieb⁹ mundaue rūt atriu sacerdotu⁹ vbi erat altare holocaustū ⁊ mare ene um. ⁊ cetera ad sacri ficiū p̄tinētia. **h** In die rē. expiauerūt q̄ tēplū dieb⁹ octo. ⁊ hanc expiatōz fece runt sacerdotes mō pdicto. **i** Et in die decimā sexta mensis eiusdē rē. ex h̄ p̄z qđ dcm̄ ē s. vic̄ q̄ si an no primo ⁊ p̄io mē se regni sui fecerit fi eri ista. oīptuit q̄ sa cerdotes inchoauerūt i die crastina co rationis regis. q̄ sextadecima die mē sis cōpleteuerūt mun datōz. ⁊ illā fecerūt in. xv. dieb⁹. ⁊ sic eze chias in die corona tōis sue aperuit por tas tēpli dñi. ⁊ ibidē p̄gregans sacerdotes ⁊ leuitas iniūxit eis dictā purgatiōz ⁊ in crastino inceperunt. ⁊ in h̄ appet magna laus ezechie. q̄ statiz a p̄ia die sue corona tōis p̄cepit renouationē diuini cult⁹ q̄ p̄rez suū fuerat de structus. appet etiaz ex dictis magna mā licia achaz. q̄ tantu⁹ atriu ⁊ templū pol luerat. q̄ sacerdotes ⁊ leuite posuerūt. xv dies in el⁹ emundatione. Dicit ei h̄ glo sa hebraica. q̄ imagi nes ydolatrie mul tas affixerat in par etib⁹ tēpli cū clavis fortib⁹ ⁊ magnis et ideo cū difficultate poterant euelli. mul

ta etiā de p̄tinētib⁹ ad diuīnū cultū destruxerat. q̄ reparat̄ optuit anq; posset ibi diuīnus cult⁹ exerceri. ⁊ iō oīptuit tātū de tpe apponi. cetera patent in l̄ra. **k** Consurgēt̄. Post tēpli expiationē. h̄ p̄n̄ describit̄ expiatio pp̄lī p̄ hostiarū imolationē p̄ pctō. iō subdit̄. Obrule. si. than tos septē. ⁊ arietes septē. ⁊ ag. septē. ⁊ hyrc. septē p̄ pctō.

E. S. ij

Liber

Cōseqnē oñdīs p qñor pctō cū dr. **I** Pro regno. l. pro rege et prīcipib⁹. m. **P**ro san. i. p sacerdotib⁹ ac leuitis. ibidē ministrantib⁹ n. **P**ro iuda. i. p cōi pplo. Circa aut̄ ista sciendū. q̄ l̄ leui. iiii. p pctō prīcipis nō ponatur. nisi vñ hyrc⁹ offerend⁹. et p peccato sacerdotis vñus vitul⁹. et silt p pctō multitudis. tñ. **N**u. xv. dr q̄ cū hyrc⁹ offerendo offerebat et vitul⁹. cū hoc i holo caustū. et iō illud q̄ sponit leui. iiii. nō excludit. quin in sacrificio p pctō plura offerri pnt. et dñt aliqui et maxime qñ fuerat magna peccator⁹ m̄ triplicatio. sic fuerat in pposito. vt p̄z in pdictis. et iō cū septez hyrcis oblatis. p pecatis regis et prīcipū et sacerdotū et leuitay et cōis pp̄l̄ fuerūt oblati thauri arietes et agni in eod numero in holocaustū. o. **A**pplie rūtq̄ hyrcos r̄c. ex q̄ p̄z q̄ illa oblatio pro pctō erat p peccatis oīm s̄l. p. **I**mposueruntq̄ ma. su. su. eos nō singlē psonē h̄ aliqua gerentes in h̄ vice oīm. q̄. **C**ōsti. qz. hic p̄ur describit in dicta oblatiōe diuinā laudatio cuī dr. Cōstituit qz le. in do. r̄c. Nō enī in tali oblatione inuenit pceptū i lege: q̄ fieret talis iubilatio. h̄ dō hoc ordianuit et pp̄be a deo inspirati. ex q̄ p̄z q̄veris dei pp̄bis ita credendū ē. sicut et legi. cetera patent vñq̄ ibi. a. **P**recepitq̄ r̄c. f̄monib⁹ dō et asaph videntis. i. cāticis et laudib⁹ ab eo cōpositis. b. **E**zechias āt. Hic cōseqnē describit oblatiō hostiay ex deuotio ne cum subditur c. **A**ccedite et offer te vi. et landes. et p̄z l̄ra vñq̄ ibi. d. **S**āctificaueruntq̄ dō. bo ues sc̄xcentos r̄c. n̄ fuerūt isti tūc imola ti. h̄ reseruati ad imolandū tpe cōpetenti et iō tunc dicūt sc̄ficiati. q̄ nō poterāt decetero ad vñs a lios applicari. e. **S**acerdo. vero pauci erāt q̄ possēt tūc officiu exercere q̄ plures eoꝝ nō erāt sufficiēter sc̄ficiati. et postea subdit. f. **H**ū et leuite r̄c. l̄ ei detractio pel̄li p̄miseret ad sacerdotū officiū tñ leuite poterāt in h̄ ad-

iunare sacerdotes in necessitate. **M**ulta ei l̄sc̄t rōe nec esitatis. q̄ al̄s non licerēt. iō subdit. g. **D**onec implere op⁹ et san. an. i. sacerdotes q̄ ples nō erant sufficiēt sanctificati c⁹ vna cā subdit cū dr. h. **L**euite q̄pp̄e r̄c. et s̄do in minori tpe fuerūt purificati. et sic potuerūt iunare sacerdotes purificatos loco illoꝝ q̄ nōdū erāt sufficiēt purificati.

ella cā fuit vt dicte glosa hebraica. q̄ sacerdotes p̄ ipm achaz fuerant elongati de irlm̄. et iō nō venirent ita cito ples eorum. q̄ nō credebāt q̄ cult⁹ diuin⁹ debe ret ita cito repari p̄ mortē achaz. et iō nō fuerūt ita cito purificati. g. **L**etatusq̄ ē ezechias r̄c. et vna cā h̄ keticie subdit. cum dr. h. **D**e repente quis p̄pe h̄ fieri placuerat. rex em̄ et pp̄ls nō solū gaudebant de implictione ministerij. h̄ etiā de mō implendi. l. in tē pore tam̄breui. ex q̄ ridebat magis op⁹ diuin⁹ q̄ huānū. et sic erat fīm veritates. **C**aplin. xxx.

Dicit qz ezechias āt as. Dic cōse quēter describitur celebratio paschalis bñficij. Celebra ei istd festu i memorā bñficij educti onis filio p̄srl̄ de terra egypti. igis circa hanc celebratōē ezechias de cōsilio sacerdotū diē instituit. **G**odo ad hoc pp̄lm inuitauit. ibi. Placuit. tercio solēniter celebrauit. ibi. Congregatiō q̄ sunt. Circa primū dr. **b** Initō q̄ p̄silio r̄c. ita est in hebreo et in libris correctis. aliqui ei libri male hñt isrl̄. c. **D**ecreue. vt face. pha. men. sc̄bo. q̄ p̄cipit **N**ūe. ix. q̄ si aliqui sint ipediti celebrazione phase mense p̄io. xiiij. die mēsis vt p̄cipit **E**xo. xij. q̄ faciant mēse secundo xiiij. die mēsis. rex aut̄ et totus popul⁹

primo mēse fuit legitime impedit⁹. q̄ sacerdotes nō cō plenerūt purgatōz tēpli aī dñs decimā sextā illi⁹ mēsis. vt p̄z ex dictis ca. p̄ce. et iō nō potuerūt celebrare pascha illo mēse. q̄ i illa celebratione dñi offerri sacrificia solennia in tēplo dñi. q̄ offerri nō poterāt aī purgatiōez tēpli. alia

Ca. xxv.

Dicit qz Ezechias ad moēm isrl̄ et iudam: scripsit ep̄las ad ephraim et manassen: vt venirent ad domū dñi in irlm̄ et facerēt phase dñi deo isrl̄. **I**nitō q̄ p̄silio regis et principū et vñuersi cet̄ irlm̄ decreue

Paralipo. II

etiam cā exprimis cū dī. d **Q**usta sacerdo. q̄ possent suffi-
cere. p̄ tanta solennitate. e **S**anctificati nō fuerat. r̄ lō-
dato q̄ tēplū fuisse aū purgatum. tñ optebat diffiri cele-
briationē pasche. p̄t insufficientia sacerdotū. Tercia etiā
cā addit cū dī. f **E**t p̄plus nōdū cōgregatus fuerat in
isrlm. q̄ tñ debebat cō-
gregari in solennita-
te paschali. Ter enīz
in āno debebat oēs
masculi cōparere in
isrlm corā dīo ut h̄
Exo. xxiiij. s. in festis
pasche penthecostes
et tabernaculorū. di-
spensabat tñ de duo
bus vltimis festis cū
illis q̄ erāt remoti a
isrlm. nō aut̄ de p̄io
et iō nō potuerūt cō-
gregari ita citode lō-
ginq̄s parib̄a isrlm.
Hē nō poterat imo-
lari phase nīsi in bie-
rusale. vt h̄ Deu. x-
vi. Et q̄ tēpe achaz
iste solēnitates cessa-
uerant. Prop̄ q̄ n̄
venisset p̄pls remo-
tus nīsi fuisse p̄ lite-
ras ezechie mādatū
pter q̄ venit tardis
us. g **P**lacuitq̄s
ser. re. et om̄i r̄. Hic
p̄t̄ describit inuita-
tio p̄pli. ad diem pa-
sche determinatū et
hoc p̄ l̄ras regis mis-
sas nō solū ad illos
de regno suo. h̄ etiā
ad illos q̄ erāt in to-
to regno isrl. iō dī.

a **H**ec mit. nun. in
vni. isrl de bersabee
vsc̄ ad dan. termini
sunt toti terre p̄mis-
sionis h̄m suā longi-
tudinē ut frequēt di-
ctū est. b **M**ulti
ei nō fecerāt r̄. vīc̄
q̄liber anno. q̄ tēpe
achaz non veniebat
p̄pls ad hanc solen-
nitatē. q̄ c̄tu z pote-
rat cultū dei remo-
uerat. c **P**redicā-
tes. vt reuertetur ad
deū et ei⁹ cultū. et ma-
xime in solennitate
paschali imminentē
d **E**t reuertetur ad re-
li. q̄ eff. ma. re. assyri-
orū. q̄ vna ps p̄pli
isrl iam erat captiu-
ta per teglatpha. re-
gē assyrioz. et translata in assyrios. vt h̄. iiiij. Regū. xv.

e **T**radite man⁹ vīas dīo. p̄mittēdo q̄ ei seruiatis fide-
liter. et hoc nō solū p̄ficiet vobis. h̄ etiā amicis vīis iā i ca-
ptiuitate ductis. iō subdit. Si ei vos reuersi fuerit ad do-
minū fratres vestri et filii habebut misericordiā corā dīis
suis r̄. f **I**llis irridētib⁹ et subsannantib⁹. erāt. n. iaz
habitati ydolatria. et iō irridebat ammonitionē de cul-

ta del. g **I**ttū quidā vīri ex aser et manasse r̄. q̄ inter
illos de regno isrl remāserāt aliq̄ vīri boni. q̄ non colue-
rant ydola h̄m q̄ dixit dīs ad helyam. iiij. Re. xix. Et relin-
quā mībi in isrl septē milia vīroꝝ q̄ genua nō sūt curia-
ta aū baal. h **I**n iuda vero facta est man⁹ dīi. a deo. n.

spāliter factuz est. q̄
om̄s vñanimis assen-
tirēt ordinatiōi regl̄
de celebratiōe pascha-
li. i **C**ōgregatiōs
sunt in isrlm. Hic cō-
sequent describit ip̄t
us pasche solēnitis ce-
lebratio. et scđo sup̄ b̄
additio. ibi. Placi-
tq̄s. Circa primū pre-
mo ponit ydolatrie
destructio. q̄ impedi-
ebat diuinū cultum
q̄ p̄ remouenda sūt
impedimenta et hoc ē
q̄ dī. Et surgentes
destruxerunt altaris
r̄. et secūdo subdit pa-
sche celebratio cū dī.
Immolauerūt ante
phase r̄. k **S**acer-
dotes quoq̄ r̄. dicit
vñre in isrlm rōib⁹ dīcī-
ca. p̄ce. l **S**acer-
dotes dīo susci. effū-
san. de ma. leuitarū.
Exo. xij. vbi p̄cipit
imolatio agni pascha-
lis. non dī q̄ hoc fie-
ret per leuitas. q̄ fie-
bat i qualibet domo
dum tñ sufficeret ad
esum agni. et iō illa i
molatio siebat a pa-
tres familias domus.
verūt q̄ mīti de po-
pulo q̄ venerāt i bie-
rusale nō erant pu-
rificati. et ista imola-
tio dēbat fieri ab ho-
mine mundo. iō leuit
te q̄ tā erant purgati
de mandato regl̄ im-
molauerūt p̄ illis q̄
iā nō erant sufficientē
mundati. et sic p̄t sā-
guinis effundenda
in altari holocausto-
rū portauerūt sacer-
dotib⁹. et hoc ē q̄ sub-
dit. m **E**o q̄ mul-
ta turba sanctificata
nō eēt r̄. i. non pote-
rant sanctificari dīo
vñ subdit. n **C**o-
medit phase. nō iū-
q̄d scđt̄ est. q̄ debebat comedi tñ a muddis. h̄ tunc fuit
dispensatū cu illis de cōestioe. nō aut̄ de imolatōe. q̄ ma-
ior purificatio req̄irebat in imolantib⁹ q̄ in comedentiib⁹
b̄ tñ. sicut et in noua lege maior sanctitas req̄irēt in sa-
cerdote p̄secratē. q̄ in pplo cōicāte. o **E**t orauit r̄. vt ta-
lis defect⁹ sufficientē purificatiōis n̄ noceret eis ipediēdo
sacri effectū. q̄ **Q**uē exaudiuit dīs. in li. de hebracis

q̄stionib⁹ dī. q̄ ista exauditō fuit p̄cepta. p̄ h̄ q̄ imundi aſ ſc̄oedentes agnū paschale ſubito moriebant. h̄ tūc nō fue-
runt mortui. h̄ hoc nō v̄ r̄onabilē dicitū. q̄ sic ezechias et
pp̄ls tentaſſet dñm. t̄ iō maḡl dōm q̄ xp̄l necessitatē t̄ po-
puli deuotionē fuit cū eis diſpensatū. t̄ p̄ ei necessitatē a-
liquid fuit licitū cōtra legalia. q̄d t̄n alſ
nō eēt. ſicut dō t̄ vi-
ri e⁹ ſc̄oederūt panes
pp̄oſitōis illicite. ſim
q̄ dī ſalnator. Na-
rhei. xij. t̄ eodē mo-
do p̄t hic dici q̄r iſti
erant i tali ſtatū q̄ n̄
poterāt ultra tardare
ad comedendū pha-
ſeſ. decio quarto die
mēſis ſc̄di. H̄iſt cul-
tus interioſ. q̄ pſiſſit
in ſide t̄ deuotioſ be-
ne ſuppler aliquē de-
fectū q̄ cōſiſtit in ex-
teriori cultu maxie
q̄ ſacramenta legiſ
nō erant accepta ni-
ſi ex ſide t̄ deuotōne
ſuſcipientiū. t̄ id oſ
iſti nō eēt ſufficien-
ter purgati ab aliq̄ i-
mundicia respicien-
te cultū exteriorē. vt
pote ex tactu aliq̄ ſi-
rei immunde v̄l hu-
iuiſmōi. t̄n pp̄l fidem
t̄ deuotionē ad cō-
ſtionez agni paschalē
ſupplente hmōi. de-
fectū fuit cum eis di-
ſpensariū. t̄ hoc ē q̄d
dixit ezechias. p
Dñs bon⁹ r̄c. ſeptē
dieb⁹ p̄ festo paſcha
li q̄d tātū dēbat dñ-
rarev̄t h̄r. Exo. xij.
q̄ In leti. magna.
q̄ nō pcedebat ex di-
ſolutione. h̄ ex devo-
tiōe. ſo ſubdit̄. Lau-
dantes deū p ſingu-
los dies t̄ ſequitur.
r̄ Placuitq̄. h̄ p̄ſ
deſcribiſ ad p̄dictā ſolēnitatē additio. q̄ celebrauer̄t ſeptē
dieb⁹ alijs ad q̄d nō tenebāt. Mille thauros r̄c. iſta
offerebāt in hostias pacificas q̄ru magna p̄ ſerat offere-
tiū t̄ de iſtis cōedit pp̄ls illis ſeptē dieb⁹ poſtq̄ obtulerāt
ſacrificia t̄ laudes t̄ orōes dño oī die. Facta q̄r̄c. Iſ ei
maior pp̄ls aliq̄ p̄ueniſſer t̄n n̄ erat tāta exultatō q̄ n̄ erat
ibi aliq̄ nouitas. eo q̄d q̄libet anno celebraref paſcha t̄ p̄e
ſuo. h̄ q̄ achaz clauſit ſanuas tēpli. t̄ ſic plurib⁹ annis hec
celebritas ceſſauit. ppter q̄d q̄n ezechias eaſ ſrenouauit. fu-
it maior exultatio. q̄ noua placēt t̄ delectat. v̄ Perue-
nirq̄ oratio r̄c. i. fuit exaudita corā deo. t̄ vt hic dicit glo-
berialca fuit hoc p̄ceptū. eo q̄ rex t̄ p̄ncipes pp̄ls leuites
ſacerdotes valde pſperati ſunt in operib⁹ ſuis.

In ca. xxx. vbi dī in poſtilla. Comedū phaſe non iuxta
q̄d ſcriptū eſt. q̄ debet bebat comedū ſūt a mundis.

Exodi. xij. vbi dī de immolati- **¶** dōditio.
one t̄ comestione agni paſchalis. nulla ſit mentio
de hoc q̄ regrāt purificatio in immolati⁹ pa-
ſcha. in diſſerent em dicit. Immolabitq̄ eū tota miltitudo
filiorū iſrl̄. Ex quo patet q̄ nō req̄rebat q̄ eēt purificatus

put dī in poſtilla. nec allq̄d hmōi. h̄ t̄n in 'comestione' ſit
mentio de mundicia. circūcifione t̄ assignatione hmōi.
Similitudo aut̄ q̄ inducit de noua lege nō v̄l valere. ſa-
cerdos ei cōſecrāt repreſentat xp̄m; q̄ eſt principal' actor.
vt ip̄a verba confeſſionis demōſtrant. h̄ imolāt agnum

paſchale nō repreſe-
tabat xp̄m h̄ potius
figurabat q̄ xp̄s im-
moland⁹ erat p̄ m̄t-
titudine filiorū iſrl̄c.
A replica ſup̄ p̄ior
decimo prīmi libri.
t̄ ſup̄ ſeptimo t̄ trice-
ſimo ſc̄di palitome
non ſequitur.

Tlibris pa-
ralyp. paucā
tagit Burg.
Id q̄d de origine be-
tagit. j. ca. cōſt. vide
Gen. x. q̄d tagit cir-
ca decimū capl̄m de
ſaluatione vel dāna-
tōe ſaul. vide. j. Ne-
vlt. Quod aut̄ tagit
circa ſeptimū capl̄m
ſc̄di libri de festo col-
lecte ſine cer⁹. vīd. ſ.
Levit. xxij. h̄ ſil-
lud q̄d tagit de. xxx.
ca. vbi poſtillator dī-
cit immolantes pa-
ſcha eē debere mun-
dos. cū come dētib⁹
fuit diſpensatū. q̄ n̄
tāta requiriſ mundi-
cia in comedente. ſi-
cuit in immolāt. po-
nens exēplū de euā-
gelio vbi req̄rit ma-
tor sanctitas in ſacer-
dote cōſecrante q̄ ſi
pp̄lo comedente ob-
iicit burgn. q̄ nō dī
de mundicia immo-
lantis. h̄ hoc eſt ſe-
cūtū textū. Objicit eti-
am cōtra ſimilitudi-
nē. q̄ cōſecrāt repre-
ſentat xp̄m. nō autē
immolans. h̄ hoc eſt
faſnum. q̄ oblatō repreſentat xp̄m t̄ agnū nō ſacerdos ſe-
ferens. q̄nq̄s ei pſerat verba xp̄i. hoc eſt ministraliter ex h̄
nō repreſentat xp̄m oblatū. ſed poti⁹ immolātē. p̄ illa em
verba iterat quotidie oblatio. Cetera patet r̄c.

Cuncta hec ſuiffent rite cele- **¶** Capl̄m. xxxi.
brata. Hic p̄n ſub ezechia deſcribiſ repatio ſacer-
dotalis mīſteriū. Circa q̄d primo deſcribiſ idola-
tric deſtructio. cū dī. Fregeruitq̄ ſimulacro r̄c. t̄ hoc rōna-
bilē. q̄ primo dīt remoueri impedimenta ſacerdotali mī-
ſteriū. t̄ hmōi ſunt oīa ad idolatriā p̄tinentia. ſc̄di deſcri-
biſ repatō ſacerdotali mīſteriū. cū dī. Ezechias aut̄ vbi
ezechias p̄ ſacerdotes. t̄ leuitas in officiis ſuis reſtituit. ſe-
cundo de v̄ſtualib⁹ eis p̄uidit. ibi. Precepit etiā. tercio
de p̄curatoib⁹ in iſtis ordinauit. ibi. Fuit aut̄ p̄fecit. Gen-
tentia aut̄ prime p̄tis p̄ in lī ſeſq̄ ibi. b̄ **C**anerentq̄ i
portis caſtroſ dñi. Caſtra dñi hic diſcunt attī ſacerdotuz
vbi bitabant ſacerdotes ſanitores t̄ alij q̄ custodiebant tē-
plū. d̄ **P**ars aut̄ regis r̄c. holocaustū mane ſp̄ t̄ vespe
id eſt luſe ſacrificiū t̄ cetera que ſequunt. t̄ hoc fecit eze-
chias ex xp̄ia deuotōne. q̄ tota cōmunitas debet bat talia

Paralipo. II

ministrare. e **P**recepit. Hic p̄t describit q̄lit ezechias p̄uidit eis devictualib⁹ cū dī. e **P**recepit etiā pplo t̄c. vt darent p̄tes sacerdotib⁹ t̄ leuitis. l. decimas t̄ p̄mitas q̄ erāt assignate eis p̄ legē. f **D**icitur possent vacare legi dñi. vīcī. studendo: docendo: t̄plū officiādo. Istud em̄ sp̄

suit obseruatū apud oēs q̄ illi q̄ intende-
bant studio t̄ cultus
diuino acciperēt ne-
cessaria vīctis a po-
pulo. ppter q̄ etiā
sacerdotes egypti t̄
pore famis nō fuit
cōpulsi vendere pos-
sessiones suas sicut
alijs. q̄ ip̄is statuta ci-
baria et hōreis pu-
blicis p̄ebank. vi h̄i
Gen. xlviij. caplo.

Plurimas obtu-
lere p̄mitias: q̄ntitas
aut̄ p̄mitiaz nō fuit
determinata in lege.
h̄ primo fuit facta vo-
luntarie fm̄ deuotio
nē vāntū. postea vō
pp̄i auariciā crescen-
tē q̄ multi parū aut
nihil dabāc̄ sapien-
tes hebreor̄ fuit def-
minatū q̄ ad minus
sexagesima p̄s dare
illi t̄n q̄ erant magis
deuoti dabant q̄dra
gesimā. mediij vō qn̄
q̄gesimā. t̄ hoc idēz
dī: in collationib⁹ pa-
trū collatione p̄ia
theone abbatis.

Mellis q̄z l̄ de
melle nō posset fieri
oblato q̄ tota vel f̄z
partez cremare sup
altare vt h̄i **L**eni. ii.
t̄n inde debebāt dari
p̄mitie cedētes i vīsu
sacerdotū. **H**ebrei
t̄n dicūt q̄ noīe mel-
lis intelligūt hic dul-
ces fructus. vt dacti-
li ficens t̄ himōi.

Et oīm q̄ gignit
humus. Dicit autēz
Ha. sa. sup **D**eu. xx-
vij. q̄ p̄mitie q̄tum
ad terrenascentia da-
ban̄ t̄m de septē re-
b⁹. l. frumēto. ordeo
vīnea: oliua: malo-
granato: fīciu: t̄ pal-
matiū poterant ho-
mines de alijs dare
ex speciali deuotioē
t̄ sic faciūt fuit h̄ic.

Decimasq̄ san-
ctor̄ fm̄ hebreos iste sūt decime q̄s leuite dabāt sacer-
dotib⁹ de decimis q̄s receperant a pplo. vi h̄i **N**ue. xvij. ca.
Mense tercio t̄c. l. principis q̄ subsunt illis q̄ supappo-
nunt. m **I**nterrogatūq̄ ezechias. q̄ mirabat de tan-
tis aceruis vīctualium. n **R**ūdit illi azarias sacerdos
p̄m⁹. l. maior. t̄ iste restitut oīle regi thurificare volēti. vt

dīctū est. 5. xxvij. o **R**emanserūt plurima. l. de p̄mitis
et decimis. habito sufficiēti vīctu sacerdotū t̄ leuitarū
p. **E**o q̄ bñdi. do. po. suo. l. abundare fecit in bonis t̄p̄s
bus. t̄ iō dabāt abundantē p̄mitias t̄ decimas. t̄ q̄tūne
erant magis deuoti. vt p̄z ex p̄dictis. q **P**recepit igit̄

ezechias ut p̄parent

horrea vt ibi repone-
rent ea q̄ ptunc erāt

supflua t̄ vīoz ad t̄ps
congruū seruarent.

r **F**uit aut̄ p̄fectus

Hic p̄t ūndis q̄lit
ezechias puldit dī si

delib⁹ p̄sonis ad cō-
secreandū q̄dicta. t̄ p̄

curandū ea q̄ essent
p̄ sacerdotib⁹ t̄ leuitis
recipienda. t̄ ad cōseruandū deo ob-

lata t̄ p̄secrata. vt p̄z
līa vīz ibi. s **E**t

con. in san. sanctoz.
nō accipit hic sācta-

sanctoz p̄ parte inte-
riori templi. in q̄ erat

archa testamēti q̄ p̄
prie dicebat sancta-

sanctoz p̄t accipit
cōiunctiue. h̄ hic ac-

cipit dissūctiue in
sancta q̄ sunt de nu-

mero sanctoz. oīa ei
deo p̄secrata dicebāt
sancta t̄ de nūero
sanctoz. t **E**x

ceptis marib⁹ ab an-
nis tribus t̄ supra l̄z
eni leuite numeren̄

Nue. iij. ab vīo mē-
se t̄ supra hoc t̄n fa-

cū est vt acciperent
p̄ redamptiōne pri-

mogenitorū altiarū
tribū. sed de distri-

butionib⁹ q̄ siebant
leuitis nō recipieba-

tur p̄ eis. donec ha-

berent tres ānos. se-

qtur postea **v** **E**t
leuit̄ a vīcesimo an-

no t̄ supra **N**ue. iij.
accipunt leuite ad

ministeriū taberna-
culi. a. xxx. annis vī-

oz ad. l. t̄ **N**ue. viij. a

xxv. annis t̄ sicut dī
cū fuit ibidē nō in-

stīuebāt mistri nisi i
xxx. anno. t̄n a. xxv.

exercebāt in aliqui-
bus officijs vt sic in
illis quīq̄ annis ex-
periret sacerdotes q̄
leuite essent apti ad

ministrandū t̄ in q̄

bus officijs. t̄n post edificationē t̄plū. q̄ leuite nō habue-
rūt ita grauia officia. sicut ante. qn̄ tabernaculū cū p̄tinēti
bus ad ip̄m portabāt de loco ad locū. in minori erate isti-
tuebāt. l. xx. anno. t̄ q̄ aliquid t̄ps an̄ accipiebat exp̄ientia
de ip̄is. Sciendū t̄n q̄ ea q̄ dicta sunt. sic fiebāt de cōmu-
ni lege. ex speciali t̄n cā aliq̄ minoris etatis recipi poterāt

Liber

ad misterium tabernacli. sic heli recepit samuel ad misterium tabernacli. cu eet puer. x. anno v circu. vt dcni fuit. i. x. i. ca. qz m̄ sua aq̄ cōcipit ipm dñō voverat q si daret ei se xum virilem dare et eū misterio dñi cūctis dieb⁹ quib⁹ posset mīstrare. h̄ etiā fuit aū edificationē tēpli. x. Opera -

tusq ē. s. ezechias.
3. Et rectū erga p. xim⁹ i oī iuda opatusq est
tū ad seipm. 3. Et verū. q̄tu ad deū. id sequit Corā dñō deo suo. Ca. xxxij.

A Post q. Hic vltio sub ezechia describit restau ratō regal imperij. p. p aduersarij tribilez deiectionē. scđo q ip si. Ezechie mirabile sanationē. ibi In pie bus illis. Circa pa mu p describit circa ezechia. prudentia i humanis. scđo cōf dētia de diuinis. ibi Et conuocauit vni uersos. tercio pestilē tia in eius aduersariis. ibi. Que postq gesta sunt. Sc̄iendū aut q circa istā histo ria aliqua hic omit tunt q plen⁹ sūt. iiiij. Reg. xvij. z. xix. Cir ca primā igit partē dicū sic. a. Post que z hu. veritatē. s. vite ipsi⁹ ezechie in idolatrie destructiōe z cult⁹ diuini restau ratione b. Venit sennacheribz. Ex q p̄z q aliqn̄ insti tribulan̄ in hac vitavit habeat patientie me ritū z ali⁹ exemplū.

c. Ad cuz audisset Hic omittit qd. iiiij. He. xvij. supple. s. q ezechia merito t. mens destructionez serlm. ppter peccata achaz patr̄ sui. aurū z argentū misit sen nacherib regi assyri orū sub pacto iura mēto firmato q rete deret de regno iude z dimitteret illud in pace. h̄ fructo federe retenta pecunia venit postea ad destruendū irlm si posset. Et tunc ezechias dispositus se ad resistendū. z hoc ē qd. dr. c. Qd cum audisset ezechias. s. fractionē iuramenti pdicti. d. Int ro cū prin. cō. qz hō in pīculo posit⁹ nō v̄z omittere ea q st agenda fm̄ humāna. pridentia ad sui liberationē alit te taret deū. e. At ob. ca. fontiū. ad hoc q exercit⁹ veniēs ad obſidēndū ciuitatē patere aque penuriā. z sic recede re cogere. f. Et riū q fluebat. de irlm g. In medio terre hoc est extra vrbe. ita q cursum illi⁹ riū sic disposure rūt. q ptim retinebat iuxta vrbe q modū lacus z qd ibi capino poterant terrā reintraret p aliā viā. ita q exercit⁹ ob fidens ciuitatem non haberet inde aliquam subuentio

nem h. Edificauit qz ec. i. pīside. i. Omne mārū z. ita q nihil omittet de cōtingentib⁹ ad sui defensionem k. Et fecit vniuersi ge. ar. s. ad intradendū aduersarios. z ad iustinēdū inuasiones eoz. l. Et cōnoocauit. Hic pīr describit ei⁹ cōfidentia de diuīnis. qz qn̄ hō i pīculis possi

tus nihil omittit de his q pīt fieri p pī dentia humāna. se cure pōt cōfider e de deo in residuo z hoc est qd. dr. l. Et cō vocauit vni. i platea porte ciuitat. vt oēs possent eū audire.

m. Ac locu. ē ad ec. cox efficacit monēs eos ad bonū. n.

Pōlite timere. cui⁹ cā subdit. o. Mūlto ei plu. no. sunt. s. vītis diuina z ange loz ipsius quo pōr titudo pīalet omni vītuti humane vi. s. dr q angel⁹ dñi pīcū sit omnē vītū robūstū z bellatorē exercitū regis assyriorū

p. Que postq ge sta sūt. Hic pīr dscr̄bit̄ pestilentia in aduersariis. Circa quā

primo ponit senna cherib blasphemia. scđo dei vīndicta ibi

Drauerūt aut Circa primū dr p. Que

postq gesta sūt. i. p mūnitionez ezechie ad resistendū. q

Misit sennacherib rex assyrioz z. s. rab

sacē z quosdā alios cū exercitu. vt terre

ret ezechiaz z pp̄lm eius verbis z factis

vt h̄ plen⁹. iiiij. He. xvij. r. In q ha.

fiduciā. q. d. in nullo qz nō in virtute hūna z hoc notaſ cū dr

s. Sederis obſessi i

irlm. q. d. si haberet̄

virtutē resistendi exi

retis ad pīlū. silt nec

in diuina z hoc notaſ

tur cū dr. t. Num

ezechias decepit̄ vos

q. d. s. i. c. v. Affirmās q dñs ec. z ad hoc improbadū in ducit duplē rōnē. pīma est q ezechias destruxerat oīa al taria. in quib⁹ pīpls offerebat dñō. excepto altari qd erat i tēplo. z ex h̄ arguit q magl meruerat dei offensas qz mīaz z h̄ rō tangit̄ cu dr. x. Nūqd n̄ iste est ec. sed hec rō con cludit̄ falsuz. qz illa altaria nō fuerūt līcita p̄ tēpli edifica tionē. sicut frequēt̄ dictū est s. Sc̄da rō est. qz dij altaz gē tiū cu m̄ eēnt multi. nō poterāt eas liberare de manib⁹ re gū assyrioz. ḡ nec de⁹ irlm cu sit vīsc⁹ poterit liberare po pulum suū de manu mea. hec rō diffusē tangit̄ cu dicitur y. d. In ignoratis q ipē fecerim z pīces met ec. z p̄z līa sed hec rō nō valer. qz illi erāt dij falsi. z nullus potentie de autem israel verus est deus vīlicus z omnipotens.

Paralypo. II

3 Epistolas quoco scripsit rc. Istud no fuit tuc factu sed post recessum rabsacis. cu rex assyrioz audisset po nunciu. qo rex ethiopu inuadebat terru suu. et sic fuit copulsus re cedere de terra isrl ad bellandum cotra ipm et tuc misit lras comicatorias ezechie: qo bellato rege ethiopu rediret ad expugnadu hierlm.

Hoc interponit int vba rabsac qoli chro nice loquedo. Cose quenter reuertit scri ptura ad verba rab sacis cu dicit.

a Insup et clamore magno lingua iudaica rc. et ista verba ple nio cotinent. iij. Reg. xviii. f. r. g. Ex b aut loco dr coiter qo ipo rabsaces erat apostata a fide couersus ad gentilitatem. et dicut alio qo fuit filius Esaie. **b** Prae ruit aut. Posita blas phemia sennacherib verbis et scriptis. hic pontur describit dei vindicta ad preces Eze chie et Esaie: qo plenius habent. iij. Reg. xix. et similiter exercitr sennacherib ponsio. et ista fuerunt ibi diffuse exposita exce pro quod sequit.

c Reuertusqo cum ignominia in terraz suu cu paucis fugiendo. alio qo exponit qo qo angelp poussit exercitum sennache rib: rasit caput et barbaz ipsius sennacherib fin qo br Esaie. vii. In illa die radet dns in rege assyrioz caput et barba: quod erat valde ignominium in terra illa et ad huc est. Sciendu eti az qo illa poussio sennacherib et sui exercitr fuit po duos annos posto recesserat de terra isrl mittes epistles sennatorias ezechie. ut dictu fuit plenio. iij. Reg. xix. cetera patet in lfa.

d In diebo illis. H pontur describit ipio eze chie mirabilis sana tio. cuio modus plenio bf. iij. Reg. xx. et ex dictis ibidem poz li tera exceptis paucis que sequunt.

e Non iuxta bn. qo acce. retribuit. s. do mino. **f** Quia ele na. est cor eio. ista sa

natione po magna pote suis meritis attributis: supoblust ei am ex hoc qo rex babylonis misit sibi lras et munera. et ex illa elatione diddit ei oes dultias suas thesauros et secre ta ad sui iactatia. **g** Erfa. est hu cu tra. s. dni poxter podicta bo Humiliatusqo est postea: ad argutionez esate pophete. vt hr. iiiij. Reg. xx. f.

Esa. xxxvii. et. xxx ix. **i** Et idcirco no venit in eos tra rc. hu dilata fuit vsc ad te pus sedechie.

k Fuit aut ezechie as dines dulti*u*s artificalibo et naturalibo et alijs ad magni ficienciam regiam poin etiu bo. et poz lra vsc ibi.

l Ipe est ezechias rc. gyon. Gyon no me fontis. ex qo fuit bat rino extra ciuitate. cuio cursuz ipediuit ezechias. popter re ge assyrioz. vt dictu est. s. circa principi*u* bo capi. **m** Ale tam*u* in legatio rc. portedo. i. o signo sibi dato in retrocessione solis. vt hr. iiiij. Regu. xx.

n Derelict eu dns no poseruando eu ab elatione. vt dictu est. s. sequit.

o Et sepe. eu stupr se. fili do. i. i. loco so leniori: et celebrori. popt bona qo fecerat licet in aliquibo deli quisset.

p In ca. xxxij. vbi dr in postil. Ex b aut lo co dr.

q Additio. **R** Ex b qo rabsa ces loquebat

lingua iudaica. no habetur qo fuisse apostata a fide iude oru: multu*u* loquuntur lingua saracensca qui non sunt sara ceni rc. iste em rabsaces lingua syracam sciebat: vñ ei dicebatur a nuc*u*s ezechie

vt eisd*e* loqueret syriace. vñ nulluz fundametu bf in lra ad b qo rabsaces fuisse apostata a fide be breoz. et multomino qo fuisse filio esate. et ideo talia fm senten

tiam duug. eadez au toritate contemnu tur qua appronant. **C** 8 **v**

uerunt patres mei: qui potuerit eruere populu suum d manu mea: vt possit etiu deus vester eruere vos de hac manu. Mo vos go decipiat ezechias: nec vana persuasione deludat: neqo credatis ei. Si enim nullus potuit de cunctaz gentium at qo regionuz liberare ppolm suu de manu mea et de manu patru meoy. consequenter nec deus vester poterit eruere vos de hac manu. Sed et alia multa locuti sunt serui eius potra dnim deu et potra ezechiam seruuum eius.

3 Epistolas qo scripsit plena blasphemie i dnim deum israel et locutus est ad uersum eum. Sicut dij genitum ceterarum no potuerunt liberare populu suuz de manu mea: et sic deus ezechie eruere non poterit populu suu de manu ista.

a Insup et clamore magno lingua iudaica cotra ppolm qo sedebat in muris hierusalem psonabat vt terroreret eos et caperet ciuitatem. Lo cutusqo est contra deum israel: sicut aduersum deos populoz terre opera manu hoim. Prauerunt igit ezechias rex et esaias filius amos pophetes aduersum hanc blasphemiam: ac vociferati sunt vsc in celum. Et misit dns angelu suum qo poussit oem viru robustu et bellatoru et principe exercitr regis assyrioz: reuertusqo est cu ignominia i terra suam. Cunqo ingressus esset domum dei sui: filij qo egressi fuerat de vtero eio interfecerunt eum gladio. Saluauitqo dominus ezechiam et habitatores hierusalē de manu sennacherib regis assyrioz et de ma

o qo ezechias cu poibo suis et

Liber

Capitulum. xxxij.
Dodecim annos. h. p. de-
 scribit tps ipsius manasse. et secundum
 sub ipso tps amon filius sui. qz panca d eo
 dicunt ibi. **D**ormiuit autem circa p. m.
 p. describit ipse manasse multiplex pena-
 rictio: secundum ei emendatio: ibi Idcirco su-
 pinduxit. tertio reca-
 pitulatio: ibi. **E**heliq autem Hnia autem prime
 p. ex dictis. iij. Regu. xxj. exceptis
 sequuntur. b. **D**ob-
 fuabat somnia quo-
 rum aliqui erant vana. alt-
 q. a demonib immis-
 sa. et diuinare d futu-
 ris p talia illicitum est
 ut dictum fuit plenus
 d ista materia. Gen.
 xl. c. Secrebat in
 augu. s. diuinatioes
 p garritu et volatum
 avium. d. **M**alefici-
 cis artib infirmebat
 querendo rissa demo-
 nū p magicas artes
 e. **H**ebbat secū magos
 diuinantes per
 astra ultra q se exte-
 dit virtus constellatio-
 nis. f. **E**t incanta-
 tores sensus hominum
 ludentes. g. **L**ocu-
 tus est dñs ad enim
 tc. misericorditer re-
 uocando. h. **E**t at-
 tendere noluerunt. ex
 q p. eoz obstinatio-
 i. **I**dcirco. h. p. de-
 scribit ipius manas-
 se emendatio flagella-
 tione sibi intellectū
 p. b. c. p. e. c. c. c. c.

k. **S**upinduxit eis
 p. ex re. assyriorum
 f. m. iosephū et alios
 expoatores ptra ma-
 nasse venit rex baby-
 lōis. vñ subdit. **D**ux
 erunt eū in babylonē
 dicendum q monar-
 chia assyrioz iā. p. q.
 te defecerat: qz iā me-
 di et babylonū reces-
 serat ab ea. f. m. q. d.
 Hiero. et aliū histo-
 riographi. t. o. q. d. hic.
 Supinduxit eis
 pncipes exercit regis
 assyrioz referen-
 dum est h. ad tps pteri-
 tu. i. eos q solebat es-
 se pncipes: qn rex ba-
 bylonis erat ei sub-

sepelierunt eū supra sepul-
 cra filioz dauid. Et cele-
 brauit eius exequias vni-
 uersus iuda et oēs habita-
 tores hierusalē. regnauitqz
 manasses filius ei pro eo.

Capitulum. xxxvij.
Dodecim annorum
 erat manasses cui regnare
 cepisset. et quin
 q. gintaquinqz annis regna-
 uit in hierislm. **F**ecit autem ma-
 lū corā dño iuxta ab omnia
 tiones gēiū quas subuer-
 tit dñs corā filiis isrl: et co-
 uersus instaurauit excelsa
 q. demolit fuerat ezechias
 pater ei: construxitqz
 aras baalim. et fecit lucos
 et adorauit oēm militiā ce-
 li: et coluit eaz. **E**dificauit
 qz altaria in domo dñi de-
 qua dixerat dñs: in hieru-
 rale erit nomē meū in eternū
 Edificauit autem ea cun-
 cto exercitui celi in duobz
 atrijs dñi: trāsirebꝫ fecit si-
 lios suos p ignem in valle
 benbenon. **O**bseruabat
 somnia: sectabat auguria.
 maleficiis artibz inseruie-
 bat. **H**abebat secū magos
 et incātatores: multaqz ma-
 la operat est coram dño
 vt irritaret euz. **S**culptile
 qz et pflatile signū posuit i
 domo dñi de qua locutus
 est dñs ad dauid et ad salo-
 monē filiū eius dicens. In
 domo hac et in hierusalem
 quā elegi de cūctis tribu-
 b. isrl: ponā nomē meū in
 sempiternū: et mouere non
 faciat pedē isrl d terra quā
 tradidi patribz eoz: ira dñ
 tarat si custodierit facere q
 pcepi eis cūctāqz legē et ce-
 remonias atqz iudicia que
 mādaui p manum moysi.
 Igit manasses seduxit iu-
 dā et habitatores hierislm.
 vt faceret malū sup oēs gē-
 tes qz subuerterat dñs a
 facie filioz isrl. Locutusqz
 est dñs ad eū et ad pplm il-
 lius: et attendere noluerunt
Idcirco superinduxit eis
 pncipes exercit regis as-

syrioz: ceperūtqz manasse
 et vincū cathenis atqz co-
 pedibz duxerūt in babylone-
 nem. Qui postqz coangu-
 stat est: orauit dñm deuz
 suū t'egit pniam valde co-
 rā deo patrū suo. **E**pca-
 tusqz est eū et obsecrauit in
 tête et eraudiuit orationez
 eins reduxitqz eum hieru-
 Salem in regnū suum. et co-
 gnouit manasses q domi-
 nū ipse est deus. Post hec
 edificauit murꝫ extra ciuita-
 tem dauid ad occidentem
 gyon in cōualle ab introi-
 tu porte piscium per circūl-
 tum vsqz ad ophel: et exal-
 tauit illum vebemēter. Co-
 stituitqz principes exerci-
 tus in cunctis ciuitatibus
 iuda munitis: et abstulit
 deos alienos et simulacru-
 m domo domini: aras quo-
 qz quas fecerat in mon-
 te domus domini in hieru-
 salem et proiecit omnia ex-
 tra vrbem. **P**oro instaura-
 uit altare domini: et immo-
 lauit super illud victimas
 et pacifica et laudem: pre-
 cepitqz iude vt seruiret do-
 mino deo israel. **A**ttamen
 adhuc populus immola-
 bat in excelsis domio deo-
 suo. **R**eliqua autem gesto-
 rum manasse et obsecratio-
 eius ad deū suū verba quo-
 qz videntiū qui loqueban-
 tur ad eum in noīe dñi dei
 israel: continent; in sermo-
 nibus regū israel. **O**ratio
 quoqz eius et exaudito et
 cuncta peccata atqz contē-
 ptus loca etiā in quibz edi-
 ficauit excelsa et fecit lucos
 et statuas anteqz ageret pe-
 nitentiam: scripta sunt in
 sermonibus ozai. **D**ormi-
 uit autem manasses cum pa-
 tribus suis et sepelierūt eū
 in domo sua regnauitqz p
 eo filiū eius amō. **V**iginti
 duoz annoz erat amon cū
 regnare cepisset et duobz
 annis regnauit in hierusa-
 le. **F**ecitqz malū in pfectu
 domi sic fecerat manasses

ditus qz tūc rex ba-
 bylonis cū maiori-
 b. regni sui erat de-
 exercitu regis assyri-
 orū. **I** **H**eptatus-
 qz est eū et obsecrauit
 dā aut obsecratio de-
 pcatio p re sacrā sic
 in fine orationū ec-
 clesie dō cōter. **P**er
 dñm nřm ihm xp̄m
 rc. vt p sanctitatem
 ipius obtineam qd
 obtinere nr̄is meritū
 nō valem. et sic ora-
 bat manasses: vt p
 divini nois sanctita-
 tē ipetraret remissio-
 ne. n. **E**t cognouit ma-
 qz dñs ipse est
 de p xpientiā sue
 flagellationis et libe-
 ratiōis sicut scriptū
 est iob. v. **J**p vulne-
 rat et medet pcutit et
 manūci sanabūt.
 o. **P**ost hec edifi-
 cauit murū. s. post re-
 versionē suā d capi-
 nitate. p. **D**Id occi-
 dentē gyon est fons
 existēs in pte occide-
 tali ciuitatis dauid.
 q. **A**ras quoqz qz
 fecerat in monte do-
 mū dñi. i. in monte
 moria in quo erat tē
 plū. r. **P**oro in-
 staurauit altare dñi:
 qd erat destrictū et
 applanatum.
 s. **P**recepitqz iude
 vt seruiret deo israel
 et sic patet emēdatio
 manasse in spiritua-
 libus et temporali-
 bus et qz ad persouam p̄p̄iam et sub-
 ditos.
 t. **K**elsqua autem.
Pic ponitur recap-
 tulatio. et patet littera
 vsqz ibi.
 v. **I**n sermonibus
 regū israel patet q
 iste liber apud nos
 non habet quia ista
 iij. lib. Regum non
 ista exprimuntur ut
 hic dicitur. et eodem
 modo dicendum de
 hoc quod sequitur.
 Scripta sunt in ser-
 monibus ozai seqz.
 x. **D**ormiuit anteqz
Pic dñr agit de fa-
 cies ipius amon filii
 manasse et p. senten-
 tia ex dictis. iij. **R**e-
 gum. xxi. g. excepto
 quod sequit.

y Et nō est reuerit facie dñi. in h̄ em defecit a bonitate patris sui. q̄ nō penituit sicut ip̄e. **C**apitulū. xxiiij.
a Cto annoz erat iosias. h̄ p̄r agit de tpe iose. Circa qd̄ p̄ describit dñini cult⁹ restauratio scđo pha-
o se celebratio. ca. se. et tercio sp̄ iose mors et tumu-
latio: ibi. Postq̄ in-
staurauerat. Circa p̄
mū describit primo
idolatrie destructio
scđo tēpli dñi repa-
ratio ibi. Igit̄. xvij.
anno. Snia aut̄ pri-
me p̄tis p̄t ex dictis
lui. Regu. xxij. vbi
ista destructio idola-
triae facta q̄ iosaīa dis-
fusus describit exce-
pro qd̄ sequit.

b Cucragz delubra
dr̄ aut̄ delubru a de-
leo les et vmbra bre.
q̄ si delens vmbram
peccatorz et h̄ sit fm̄
veritatē in tēplo ec-
clesie q̄ sacramētorz
administrationē fm̄
estimationē vō fal-
sam et erroneā gētili-
um hoc siebat in tē-
plis idoloz: de qb̄
est hic sermo.

d De manasse et
ephraim zc. aliq̄ em̄
fugitiui euaserat de
captiuitate decē tri-
buū. et illi iūrerūt se
regno iude subiūcien-
tes se ipsi iose et si-
mul captiuitati fuerūt
cū captiuitate hieru-
salē tpe sedechie.

c Igit̄ decimocta-
uo. Hic p̄t̄ describi-
tur templi dñi repa-
tio et diuidit i duas
ptes in pte principa-
le et incidentale scđa
ibi. Cunq̄ offerent
pecuniā. Snia pri-
me p̄tis p̄t ex dictz
lui. Regu. xxij. ppe
principiū: nisi q̄ al-
iqua noia p̄pria ibi ta-
cent que h̄ exprimit
et ecōuerso et aliq̄ eis
am varianz: q̄ sicut
frequēter dictū ē: no-
mīna p̄pria hebra-
ica frequēter varianz
sicut et latina et q̄ ista
nō mutat sūia.

e Cunq̄ efferrēt. hec
est pars incidentalis
qua cum accipere
pecuniā que erat in
domo domini: inuentus
fuit ibi liber absconditus
quē misit helchias
sacerdos regi. q̄ cū legere coram eo timuit
rex diuinū iudicū. et scđo sup h̄ req̄suit diuinū p̄siliū ibi.
Et p̄cepit helchie. et tercio renouauit fedus inter deū et se
et pp̄lm ibi: dicit ille cōnocatis et vniuersis. Snia istaz p̄t
um p̄t ex dictz lui. Reg. xxij. vsc̄ ad finē capituli.

q̄ delubra demolitus esset de vniuersa terra
israel reuersus est in hierusalem. Agitur de-
deciooctavo anno regni sui mūdata tā terra et
tēplo dñi misit saphā filiū eselie et maasiā prin-
cipē ciuitatis: et ioha filiū ioachā a cōmētarijs
vt instauraret domū dñi dei sui. Qui venerūt
ad helchia sacerdotē magnū acceptaq̄ ab eo
pecunia q̄ illata fuerat in domū dñi et quā p̄gre
gauerāt leuite et ianitores de manasse et ephra-
im et vniuersis reliquijs isrl̄ab oī q̄z iuda et be-
niamin et habitatorib̄ hierlm tradiderūt i ma-
nib̄ eoz q̄ p̄erāt oparijs i domo dñi: vt i sta-
rarēt tēplū: et infirma queq̄ sarcirēt. At illi de-
derūt eā artificib̄ et cemētarijs vt emerēt lapi-
des et lapicidinis et lingua ad cōmisuras edifi-
cij: et ad p̄tiguationē domoꝝ quas destruxerāt
reges iuda. Qui fideliter cūcta faciebāt. Erāt
aut̄ p̄positi operantū iadab et ab dias de filijs
merari zaharias et mosollā d̄ filijs caath q̄ vr-
gebāt opus: oēs leuite sciētes organis canere
Sup eos vero q̄ ad diuersos v̄sus onera porta-
bāt: erāt scribe et magistri de leuitis ianitores
Cunq̄ efferrēt pecuniā q̄ illata fuerāt i tēplū dñi
repperit helchias sacerdos librū legl dñi qui
dat̄ fuerat p̄ manū moysi: et ait ad saphan scri-
bā. Librū legis inueni in domo dñi: et tradidit
ei. Ut ille intulit volumē ad regē: et nūcisiuit ei
dicēs. Omnia q̄ dedisti in manu seruoz tuorū
ecce cōplent Argentū qd̄ reptū est i domo dñi
cōflauerūt: datūq̄ ē p̄fectis artificiū et diuersa
opa fabricantū p̄terea tradidit mihi helchias
sacerdos hūc librū. Quē cū rege p̄site recitas-
set audissetq̄ illa verba legl: scidit vestimenta
sua: et p̄cepit helchie et aichā filio saphā: et ab-
don filio micha saphā q̄ scribe et asiae suo re-
gl dicēs. Ite et orate dñm p̄ me et p̄ reliquijs
isrl̄ et iuda sup vniuersis fmonib̄ libri h̄sti q̄
rept̄ est Magnē ei furor dñi stillauit sup nos:
eo q̄ nō custodierint p̄ies nr̄i verba dñi. vt fa-
cerēt oia q̄ scripta sunt in isto volumie. Abiit ḡ
helchias et hi q̄ simul a rege missi fuerant ad ol-
dan p̄phetē vxore sellū filij thecnath filij aras
custodis vestiū: qui habitabat i hierusalē in se-
cūda et locuti sunt ei x̄ba que supra narravim⁹
At illa respōdit eis. Hec dicit dominus deus
israel. Bicite viro qui misit vos ad me. Hec di-
cit dominus. Ecce ego inducam mala super lo-
cum istum et super habitatores eius: cunctaq̄
maledicta que scripta sunt in libro hoc quez le-
gerunt coram rege iuda quia dereliquerūt me
et sacrificauerunt diis alienis: vt me ad iracun-
diā prouocarent in cunctis operibus manu-
um suarum. Idcirco stillabit furor meus super
locum istum et nō extinguet. ad regem autem
iuda qui misit vos p̄ domino deprecando sic
loquimini. Hec dicit domin⁹ deus isrl̄. Quo-
niam audisti verba voluminis atq̄ emollitum
est cor tuum et humiliatus es i p̄spectu dñi sup

Liber

Capitulum. xxxv.

Igit autem iosephus hic p̄n de scribit phase celebratio. et p̄io ponit ad h̄ debita p̄paratio. sc̄do dūta ex ecclio: ibi. Prepara tūq; est ministeriu. Circa primū dī.

b. Et cōstituit sa. in officijs suis hor. est eos. vt debite se p̄pararet ad h̄ q; deuote celebrare possent solennitatē pasche.

c. Ponite archam in sanctuario tēpli. I. de hebraicō qōn b̄ dī. q; a tpe achaz q; posuit idola i templo. archa fuit inde amota q; n̄ debebat esse cū idolis. et fuit trāsportata in domū sellū mariti olde p̄phetisse: et ibi māsit vsc̄ ad tps ioseph: glōsa vō hebraica dicit: q; n̄ fuit portata extra templū. h̄ q; manasses posuit idolū i domū dñi vñt h̄. s. xxix. iō voluit euz ponere i loco hono rabiliori. s. vbi erat archa. et archaz fecit trahi ad p̄te q̄l minor cederet maior. h̄ ioseph fecit eā i loco suo reponi. h̄ vtrū q; v̄ in aliquo disso nare a v̄itate. si enīz fuisset trāsportata tē pore achaz: n̄ est ve risimile quin Ezechias fili⁹ ei⁹ q; tem plū fecerat purgari. et maxim⁹ zelator fuit cult⁹ dñini ut p̄t ex p̄cedētib⁹ fecisset cā tpe suo reportari. s̄l s̄ p̄ manassen fuisset tm̄ tracta ad p̄te istra tēplū. Ioseph n̄ dixisset leuitis. Po nite archā in sanctu ario tēpli p̄t h̄ dī. q; leuite n̄ poterāt igredi illā p̄te tēpli. h̄ sacerdotes tm̄. Et iō pbabilit⁹ v̄ dīc̄ q; tpe manasse fuit por tata ex tēplū et non ante: et tpe ioseph le uitas fuit reportata vsc̄ ad tēpli ingress um. et inde p̄ sacerdotes fuit i loco suo reposita. d. H̄c ḡ ministrare dñi. q. d.

bis q; dictā sunt 3 locū hūc et habitatores hierusalez: reueritusq; faciē meā scidi sti vestimenta tua et fleuisti coraz me: ego q; exaudiui te dicit dñs. Jam em̄ colligā te ad patres tuos et in fereris in sepulcrū tuū i pa ce: nec videbunt oculi tui omne malum q; ego inducturus sum sup locū istum et sup habitatores ei⁹. Re tulerūt itaq; regi cuncta q; dixerat. At ille cōuocatis vniuersis maioribus natu iuda et hierusalē: ascēdit i domū domini vnaq; om nes viri iuda et habitato res hierusalē: sacerdotes et leuite: et cunctus ppl̄s a minimo vsc̄ ad maximū. Quibus audientib⁹ in do mo domini legit rex oia x̄ ba voluminis: et stās i tri bunali suo: p̄cussit fedus coram dñi ut ambularet post eū et custodiret precep ta et testimonia et iustifica tiōes ei⁹ in toto corde suo et i tota anima sua: faceret q; que scripta sunt in volu mine illo q; legerat. Ad iurauit q; sup hoc oēs qui reperti fuerāt in hierusalez et beniamin: et fecerūt habi tatores hierisl̄m iuxta pa ctū dñi dei patrū suorū Ab stulit ergo ioseph cuntas abominationes de vniuer sis regionibus filioz isrl̄ et fecit omnes q; residui erāt in israel fuisse dñi deo suo. Cunctis dieb⁹ vite ei⁹ n̄ recesserunt a domino deo patrū suorū.

Capitulum. xxxv.

Igit autem iosephus in hierisl̄m phase dñi q; immolatū est quarta decima die mensis primi. b. Et cōstituit sacerdotes in officijs suis: horatusq; ē eos ut ministrarent in do mo dñi. Leuitis q; ad q; eruditioē oīs isrl̄ sanctifi cabat domino: locut⁹ est. c. Ponite archā in sanctua rio tēpli q; edificauit salo

mon filius dauid rex isrl̄. Mequaq; em̄ eā v̄ltra por tabitis. H̄c ḡ ministrare dñi deo vestro et pplo ei⁹ isrl̄. et p̄parate vos per domos et cognationes v̄ras in diuisionib⁹ singuloz: si cut p̄cepit dauid rex isrl̄ et descripsit salomō fili⁹ ei⁹ et ministrare in sanctuario p̄ familias turmasq; leuiticas. et sanctificati imolate phase. Fratres etiā v̄ros ut possint iuxta verba que locut⁹ est domin⁹ in manu moysi facere p̄parate. De dit p̄terea ioseph omni populo q; ibi fuerat inuenetus i selēnitate phase: agnos et hedos de gregib⁹ et reliq pecoris triginta milia boū quoq; tria milia. Hec de re gis vniuersa substātia Bu cces quoq; ei⁹ spōte q; vo uerāt obtulerūt: tam ppl̄o q; sacerdotibus et leuitis. Porro helchias et zacha rias et iehihel p̄incipes do m̄ dñi: dederūt sacerdoti b̄ ad faciēdū phase pecora cōmixtim duo milia sex centa et boues trecentos. Chonenias aut et semeias etiam et nathanael fratres eius necnō asabias et iabi hel et iozabad p̄incipes le uitarum dederunt ceteris leuitis ad celebrāduz pha se quinq; milia pecorum. et boues quingentos. Pre paratūq; est ministeriu et steterūt sacerdotes in offi cio suo. Leuite quoq; i tur mis iuxta regis imperiū et i molatū est phase. Asper rūtq; sacerdotes man⁹ su as sanguine: et leuite detra xerūt pelles holocaustoz et separauerūt ea ut daret per domos et familias singuloz et offerent dñi sicut scriptū est in libro moysi. Be bob⁹ q; fecerūt simili ter. Et assauerūt phase su p̄ ignē iuxta q; in lege scri ptū est. Pacificas x̄o ho stias corent i lebeti et cacab et ollis: et festiato distribue

exq; archa erit in lo co suo et illa q; pertinet ad dei cultū repara ta vos nō habitis ali os labores. nisi solū ministrare domino. e. Quid p̄ce. dō rex isrl̄ et de sa. fili⁹ ei⁹ s riū v̄. s. i. lsb. xxviii. vbi dī. q; dō dedit si lio suo descriptions portic⁹ et tēpli et oīm alioz ad ministeriu tēpli p̄tinētiū. Dicē dū q; dō dedit h̄ p̄ di sponēdo h̄ salomon dedit istā descriptio nē alijs: p̄ris volūtē erequēdo. f. Pedit r̄c. in sole nitatē phase h̄ est ad faciēdū solēnitatem phase. g. Agnos et hedos: q; rā agnus q; hedus poterāt im molari in solēnitate paschali. Exo. xij. cetera patēt vsc̄ ibi. h. Pederunt sa. ad sa. phase pec. cōmixti s. cōiter: q; isti p̄no miati simul lūci de derūt ista. i. Pre paratūq; ē. Descri pta p̄paratiōe debi ta ad solēnitatē pa schalez. h̄ p̄n ponit executio deuota: cū dī. Et steterūt sacerdotes r̄c. et p̄t l̄rā vsc̄ ibi. k. Asper rūt sa. ma. suas san. q; ab eis effūdebat sup altare. l. Et leui. de traxerūt pelles holocaustoz. l. n. h̄ p̄t neret ad officium sa cerdotū. vt h̄ in Le ui. th̄ i necessitate p̄pter multitudinē vi ctimarū leuite poterāt eos adiuvare: sic dictū fuit. s. xxix. m. Separauerunt es vi darent p̄ domos. ex h̄ p̄t q; n̄ erant holocausta p̄prie dicta q; totali incēdūt h̄ large: eo q; aliq; q; i altari cremabat. n. Et assa. phase su p̄ ignē iuxta q; in le ge scriptū est Exod. xij. Non comece ris ex eo crndū qd nec coctū aqua h̄ assum tū igni. o. Pacificas x̄o ho stias corent i lebeti et cacab et ollis: et festiato distribue

Paralypo. II

p. **N**ō fuit rē a dīe
b. **S**amuelis p̄phē
rē. iiii. Reg. xxiiij. dīe
dī dieb⁹ iudicū: et in
idē redit. q̄ samuel
fuit ultim⁹ iudex.

q. **S**ed nec quisq; de regib⁹ isrl̄ rē. non
est p̄ h̄ intelligēdū q̄
istud phāse fuerit ex
cellētius oib⁹ p̄teri-
tis q̄tū ad multitu-
dinē pp̄lī: q̄ tpe dō
et salomonis q̄n re-
gnū fuit vñtū. et nul-
la trib⁹ erat captiu-
ta: frequenter maior
multitudō cōuenit i
hierlm ad solēnitā-
tē paschale. **H** ista ex-
cellētia intelligit q̄tū
ad regis iosie li be-
ralitatē q̄ cū esset lō
ge impotētor dō et
salomone m̄ maiora
legit munera dedis-
se in illa solēnitāte. s.
ad sufficiētā p̄ oīm
refectione iō subdit
r. **S**icut iosias sa-
cerdotib⁹ rē. q̄ de-
dit ad h̄ trigita mi-
lia pecoz et tria mi-
lia bouz. vt h̄ i lra.
s. **Q**ui rept⁹ fuerat
h̄ addit⁹ q̄ illi de re-
gno isrl̄ iā erat in ca-
ptivitatē ducti: exce-
ptis aliquib⁹ q̄ fugien-
do euaserat. et recedē-
te exercitu reuersi fu-
erat. t. **P**ostq; in
staurauerat. hic p̄ur
describit ipsius iosie
mors et tumulatio: et
p̄z snia ex dictis. iiii.
Reg. xxiiij. f. except⁹
que sequunt.

v. **Q**ui trāstulerūt
en de curru in alterū
curru sicut ei p̄cī-
pes i bellis h̄nt plu-
res equos sicutū re-
ges pugnātes i cur-
rib⁹ habebāt plures
curr⁹ p̄ psonis suis

p. **E**t vniuersus iuda
et hierlm luxerūt
en ppter bonitate vi-
te sue et regimis. vt
p̄z ex p̄dictis.

y. **H**ieremias max-
ime: in libro q̄ intitulat
lamentationes
hieremie.

In ca. xxxv. vbi dī
in postilla. agnos et
bedos. q̄ tā agn⁹ q̄
bedus poterāt imo-
lari.

Additio.

rūt vniuersē plebi: sibi au-
tē et sacerdotib⁹ postea pa-
rauerūt. **N**ā in oblatione
holocaustoz et adipū vsq; z
ad noctem sacerdotes fue-
rūt occupati vnde et leuite
sibi et sacerdotib⁹ filijs aa-
ron parauerūt nouissimis
Horro cātores filij asaph
stabāt in ordine suo iuxta
p̄ceptum dauid et asaph et
emā et idithun p̄phetaruz
regl dauid. Janitores ve-
ro p̄ portas singulas ob-
uabāt: ita vt nec puncto q̄
dem descēderet a ministe-
rio. q̄obrē et frēs eorū leui-
te pauerūt eis cibos. **Q**is
igif cultura dñi rite p̄ple-
ta est in die illa vt facerent
phāse et offerrēt holocau-
sta sup altare dñi iuxta p̄ce-
ptum regl iosie. **F**ecerūtq;
filij isrl̄ q̄ reperti fuerāt ibi
phāse in tēpore illo: et solē-
nitatem azimoy septē die-
p̄b⁹. **N**on fuit phāse simile
huic in isrl̄ a dieb⁹ samue-
lis p̄phete sed nec quisq;
de cunctis regib⁹ isrl̄ fecit
phāse: sicut iosias sacerdo-
tibus et leuitis et oī iude et
isrl̄: qui repert⁹ fuerat et ba-
bitatib⁹ in hierlm. **O**cta-
uo decimo āno regni iosie
hoc phāse celebratum est.
Postq; instaurauerat io-
sias tēplū ascēdit nechao
rex egypti ad pugnādū in
carcham is iuxta euphra-
ten et p̄cessit i occurſuz ei⁹
iosias. **A** ille missis ad eā
nūcijs ait. **Q**uid mihi et ti-
bi rex iuda. **M**ō aduersum
te hodie venio s̄z cōtra ali-
am pugno domū: ad quā
me de⁹ festinato ire p̄cepit
Desine aduersum dēū fa-
cere qui meū est ne interfi-
ciat te. **M**oluit iosias reuer-
ti sed p̄parauit cōtra en bel-
lū: nec acquieuit sermoni-
bus nechao ex ore dei: ve-
ruz prexit vt dimicaret in
cāpo mageddo. **I**bis vul-
nerat⁹ a sagittarijs: dixit
pueris suis. **E**ducite me d̄
p̄lio. quia opido vulnera-

v. **t**us sum. **Q**ui trāstulerunt
en de curru in alterū currū
qui sequebat eum more re-
gio et asportauerunt euz in
hierusalē. **M**ortuusq; est et
sepult⁹ in mausoleo patrū
et suo: et vniuersus iuda et
hierlm luxerūt en: hieremi-
as maxime: cui⁹ oēs cāto-
res atq; cātacrices vsq; in
p̄ntē diē lamētationes sup-
iosiā replicāt et q̄si lex obtū-
nuit in isrl̄. **E**cce scriptū fer-
tur in lamētationibus. **R**e-
liq; autē sermonū iosie et mi-
sericordiaz ei⁹. que lege p̄-
cepta sunt dñi: opera quo-
q; illi⁹ prima et nouissima
scripta sunt in libro regum
iuda et isrl̄.

Tā solēnitate
paschali agn⁹
debebat imo-
lari: nō autē hed⁹: l̄z
agn⁹ imolandus ac
cipiēdū eēt de gre-
ge in quo eēt agn⁹
et hedi ut lat⁹ fuit ex-
tēsum in additione
sup Exo. xij.

Capi. xxxvi.

Glit ḡ ppls
Hic vñl̄ agit
d̄ tpe filioz io-
siae et dñsidit in tres
ptes fm tres filios
ei⁹ scđa ibi. **C**ōstitu-
itq; tercla ibi. **R**egē
vero cōstituit. **S**er-
tētia p̄me ptis p̄z ex-
dictis. iiii. Regum
xxiiij. f.

b. **C**ōstitutq; regē.
Hic p̄ur agit de tpe
ioachim filij iosie. et
scđo de tpe filij eius
ibi. **R**egnauit autē
ioachim. **T**ria autē
p̄me ptis p̄z ex dictis
iiii. Reg. xxiiij. i fine
et in principio. xxiiij.
capitu. excepto qđ
sequitur.

c. **E**rvictū cathēns
duxit in babylonem
fuit em̄ vinc⁹ cathe-
nis ad h̄ et ibi duce-
retur: sed mutatum
fuit consilium. eo q̄
rebellauerat contra
regem babylonis et
fuit occisus. et proie-
ctum cadauer ei⁹ ex-
tra murum hierusa-
lem. prout dictū fuit
iiii. Reg. xxiiij.

d. **R**eliqua autē
verbōm ioachim
et abominationē ei⁹
id est stigma et si-
guras que fecerat in
corpo suo. in hono-
rem ydolorum.

e. **E**t que inuenta
sunt in eo id est i ca-
dauere eius proie-
cto: vt dictum est.

f. **R**egnauit autē
ioachim. **H**ic conse-
querter arguit de tē-
pore ioachim nepo-
tis iosie. **E**t patet sen-
tentia ex dictis. iiii.
Regum. xxiiij. capi-
tulo et. vi. excepto
quod sequitur.

g. **O**cto annorum
erat ioachim. iiii. re-
gum. xxiiij. dicitur

Liber

Decē et octo annos erat ioachim rē. Dicēdū q̄ ioachim pater ei⁹ regnauit. xij. annis. vt h̄f in textu. et sedo anno regni sui instituit filiu suū ioachim regē q̄ tūc erat octo annos. vt b̄ dī. et q̄ regnauit decē annis: cū p̄r̄: iō suit. xvij. anno: q̄n cepit regnare mortuo patre. et sic loq̄ scriptura. iij. Regum.

b Cūq̄ anni circulus volueret: nō est intelligendū q̄ anni circulus eēt revolutus a principio regni sui. q̄ post patrē regnauit tm̄ trib⁹ menib⁹ et decē dieb⁹: vt h̄f in textu. h̄ dī h̄ re uolutio anni tps ap̄ tu p̄cedēdī ad bellū in quo exercit⁹ babylonic⁹ venit h̄ eū. et h̄ fuit post tres menses. et decez dies sue coronationis.

i Regē vo. hic p̄n agit de tpe sedechie q̄ fuit terci⁹ fili⁹ io sie. et p̄io ponit tps sui descriptio. et scđo hui⁹ libri ad librum esdre continuatio: ibi. Anno aut p̄. Circa p̄ mū p̄io ponit sedechie et p̄pli sui multi plex trāgressio. scđo sequēs punitio: ibi. Adduxit⁹ sup eos Circa primū dicit.

i Regē vo p̄stnit sedechia patruū ei⁹. in hebreo h̄r. Fratē ei⁹. eo mō loquēdi q̄ abraā vocavit loth nepotē suū fratrem. Gen. xiiij. q̄ certū ē q̄ iste sedechias fuit anūculus ioachim. q̄ fuit frater patris sui. vt pt̄ ex p̄dictis

k Nec erubuit faciē hieremie. xphete lo ad se ex ore dñi et sic p̄ep̄sit xpheta. et domini eū mittenē: et maxie: q̄ nō solū v̄bo ei⁹ nō acq̄uit. h̄ etiā sp̄m i carcere reclusit. vi h̄r Hier. xxij. **l** Qui adiurauerat eū p̄ deū. et in durauit ceruicē suā et cor ut nō reuerteret ad domū deū isrl: Sed et vniuersi principes sacerdotū et p̄pls p̄uaricati sunt iniq̄ iuxta vniuersas abominationes gētiū. et polluerunt domū domini quā sanctifi cauerat sibi in hierusalem.

m Nittebat aut dñs de⁹ pa trū suoꝝ ad illos p̄ manuꝝ nūcios suoꝝ denocte p̄sur gēs et quotidie cōmouens eo q̄ parceret populo et ha bitaculo suo. At illi subsan nabāt nūcios dei: et p̄uipē debant sermones eius illi debantꝝ xphetis donec ascendcret furor dñi in po pulū ei⁹ et esset nulla cura tio. Adduxit enī sup eos

et regē chaldeoꝝ: et interfecit

iuuenes eoꝝ gladio in do

mo sanctuarij. Nō est mi

sertus adolescentis et vir

sacerdotū rē. q̄ ad maliciā regis secuta est mala cia in omnib⁹ alijs.

n Nittebat aut dñs rē. in quo apparet dñnia miseratione. q̄ illi subsannabāt nūcios dei. in q̄ declarat eoꝝ ob stinatio. p̄ Et eēt nulla curatio. respectu pene q̄ infligē da erat ex determinatione diuine sentētie. tm̄ respectu cul pe semper pot̄ esse curatio q̄dī hō h̄z v̄sum liberū arbitrij in vita p̄nti. q̄ Adduxit⁹. Hic p̄n describit sequens punitio cū dī. q̄ Et interfecit iuuenes eoꝝ gladio i do mo sanctuarij vbi credebāt se habere aliqd̄ refugīū p̄ san

ctitate loci. **r** Nō est misertus adolescentis rē. ex q̄to p̄t̄ severitas punitionis. q̄ in bellis solet parcī talib⁹ p̄so nis. Cetera patēt ex dictis. iij. Reg. xxv. vbi plenī tractā tur v̄sq̄ ibi. **s** Si q̄s euaserat gladiū duc̄ in babylo nē. excepto godolia et pp̄lo paupere sub cura ei⁹ dimisso.

vt h̄f. iij. Reg. vltio et aliq̄b⁹ bellatorib⁹ q̄ euaserat fugiēdo t **D**onec īmpētra ret rex psarū. s. cyrus q̄ dedit licentia inde is redeūdi in terram suā. vt habeat infra. **v** Et cōpleret fimo dñ ex ore hieremie de septuaginta ānis hui⁹ babylonice ca ptuitatis.

x Et celebraret terra sabbata sua. i. qui esceret a cultura. q̄ toto illo tpe p̄ maiori pte remāsit incul ta. **y** Anno aut p̄. Hic vltimo ponitur continuatio hui⁹ libri ad libru esdre q̄ incipit a reductione capiuitatis babylonis ce sicut iste liber terminat in deductio ne p̄pli in babylone vi p̄t̄ ex p̄dictis. dicit igit.

y Anno aut primo cyri regis p̄ sarum. ad explendū sermo nē domini quē locut⁹ fide rat per os hieremie. susci tavit domin⁹ spiritū cyri regis persay: qui iussit pre dicari i vniuerso regno suo etiam p̄ scripturā dicens. **z** Hec dicit cyrus rex psarū. **c** Omnia regna terre dedit mihi i dominus deus celi. **d** et ipse precepit mihi vt edificarem ei domum in hierusalem que est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo eius. Sit dominus deus suus cum eo et ascēdat.

Explicit liber Babreia min siue Paralypomenō secundus.

regis persarum. per ipsum enim monarchia translata est ad persas.

b Qui iussit p̄dicari id est solenniter dūulgari.

c Omnia regna terre id est multa regna. quia regna orientalia fuerunt ei subiecta: non autem occidentalis. et est modus loquendi hyperbolicus ad suis magnificētiam.

d Et ipse precepit mihi vt edificarem ei domum rē. si gnatum enim fuit sibi d̄ prophetia Esate quadragesimo q̄nto et in eo completa vbi predixit Esat. q̄ cyrus subijce

Paralyppo. II

ret sibi gentes et regna et captivitate iudeorum remitteret. et templum reedificari preperet: quod et factum est: ut plenus habeat Esdras. i. Postilla venerabilis fratris Nicolai de lyra super libros Paralypomenon finit.

Oratio regis manasses incipit

Omne deus.

Ista oratio regis manasses non est in hebraico: nec est de textu. et non intendeo eum exquisire exponere sed tam breuer ter pietatisire. In hac enim oratione prior recurrit ad diuinam significatiuam scđo recognoscit propria misericordia: ibi. Quid peccauit ecclio petit misericordiam: ibi. et nūc flecto. Circa primum cōfiteor prior dei oipotētiam sive maiestatē ppter quam debet coli. dicēs Dñe deo ipotēs tē.

Qui signasti mare verbo pcepti tui: dicēs Gen. j. Cōgre genē aque q̄ sub celo sunt i losāvnu tē. Qui conclusisti abyssum. repetitio ē eiusdem q̄r mare et abyssus idē importat. Scđo fateor eius iusticiā seu equitatē qua debet timeri: dicens. Terribili et latidabili tē. Tercio est misericordia seu pie

Incipit oratio manasses regis iuda cū captus tene ret in babylone.

Omne deo ipotēs patrū nostroy abraā ysaac et iacob et semi ni eoꝝ iusto q̄ fecisti celū et terrā cū omni ornatu eoru b q̄ signasti mare verbo pcepti tui: q̄ cōclusisti abyssuz et signasti terribili et laudabili nomini tuo. quem oēs pauēt et tremūt a vultu vir tutis tue: et insustētabilis ira sup pētōres cōminatio nis tue: imēsa vero et inuestigabilis misericordia pmissiōis tue qm̄ tu es dñs altissim⁹ sup oēm terrā lō ganimis et multum misericors et penitens sup maliciā homī. Tu aut dñe scđm bonitatē tuā pmisisti penitētiā remissionis pētōꝝ et tu deo iustorū non posuisti pniam iustis: abraā ysaac et iacob: his q̄ tibi nō pec-

tatem qua pmisit penitentib⁹ misereri: ibi. Et inuestiga bilis misericordia pmisionis tue tē. et sequit.

Quid peccauit hic recognoscit suā miseriā: prior in peccatorū multitudine: ibi. Sup numerū barene maris tē. et eoꝝ grauitatē seu magnitudinē ibi. Statuēs abominationes et multiplicās offensiones et pater.

Et nūc flecto. hic p̄r petit misericordia: p̄ reverenter d.

Et nūc flecto genua cordis mei. q̄ genua corporis flectere nō poterat. impeditus cōpedib⁹ ferris scđo instantē petit: ibi.

Peto rogans te dñe tē. petitionem suam pluries et multipliciter replicādo. Tercio confidenter p̄sumens de diuina misericordia ibi.

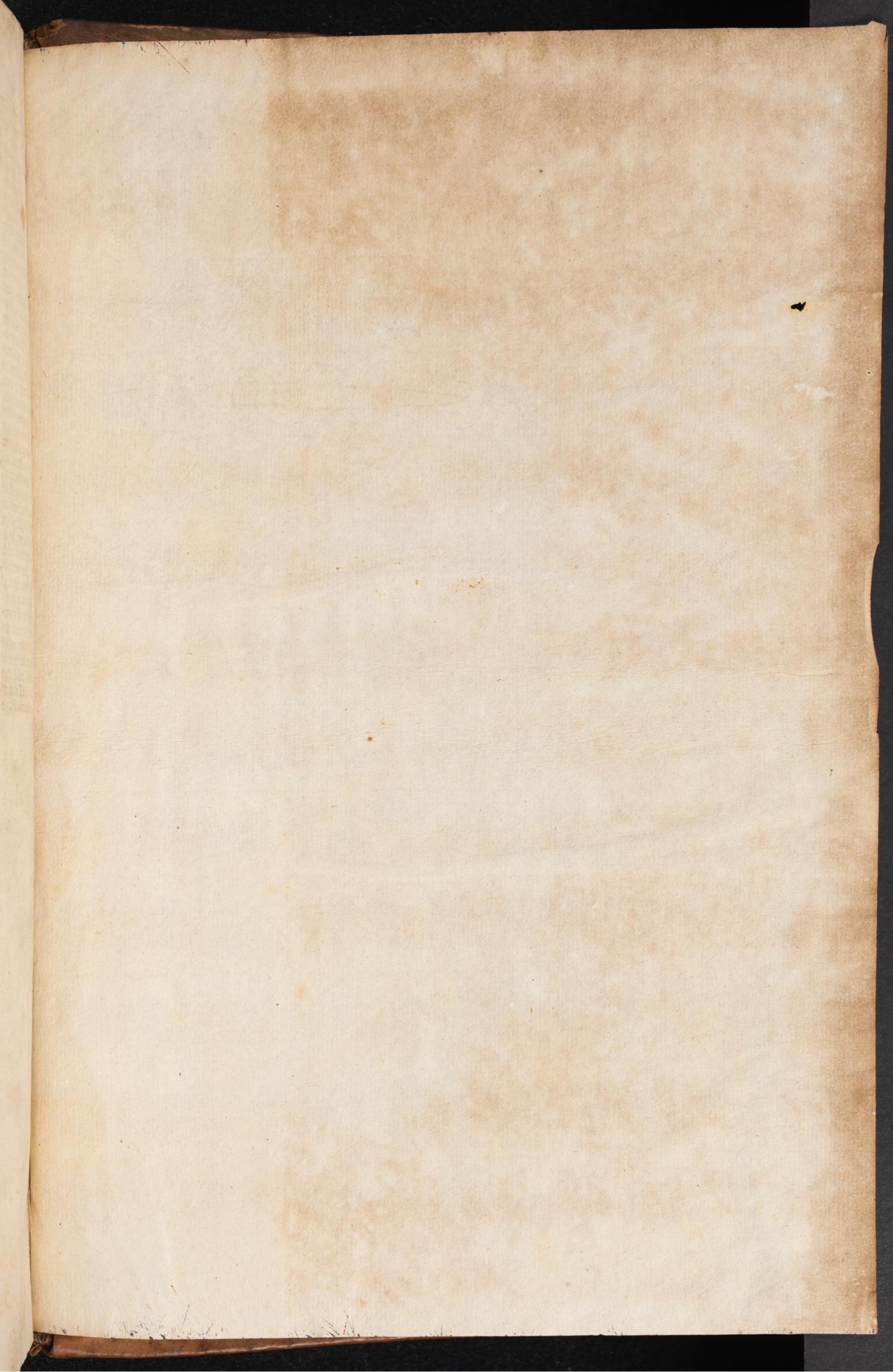
Quia indignum saluabis me s̄m misericordiā tuā. et promittēs emēdari: ibi. Et laudabo te semp et sic terminat oratio nem dicens.

Quid te laudat omnis virtus celorum id est oēs ordines angelorum. et tibi est gloria in secula seculorum Amen.

Explicit oratio manasses regis iuda.

Explicit oratio regis manasses.

Paralyppo. II

ret sibi gentes et regna et captivitate iudeorum remitteret. et
templum reedificari preperet: quod et faciūt est: ut plenius
habeat Esdras. Postilla venerabilis fratris Nicolai de lyra super libros Paralypomenon finit.
Quae res monastes incipit

tatem qua permisit penitentibus misereri: ibi. Et investiga-
bilis misericordia permissionis tue tecum. et sequitur.
d. Quid peccauimus hic recognoscit suam misericordiam: pro in pec-
catoꝝ multitudine: ibi. Sup numerum harenem maris tecum. et
coꝝ gravitatem seu magnitudinem ibi. Statuēs abominationes et
multiplicatas offensiones et patet.

e. Et nūc flecto. hic
propter petit misericordiam: propter reverenter dicitur.

f. Et nūc flecto genua cordis mei. quod
genua corporis flectere non poterat. impeditus cōpedibus ferri
scō istant petet: ibi.

g. Peto rogans te domine tecum. petitionem
tuam pluries et multipliciter replicando.

Tercio confidenter presumens de divina
misericordia ibi.

h. Quia indignum
saluabis me sum misericordiam tuam. et promittes emendari: ibi
Et laudabo te semper
et sic terminat oratio
nem dicens.

i. Quid te laudat omnis virtus celorum
id est oes ordines angelorum. et tibi est gloria
in secula seculorum Amen.

Explícit oratio manas-
ses regis iuda.

Explícit oratio regis manasses.

